

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİNİN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN
ADAYLARININ MÜZİK DERSLERİNDEKİ ÖZ-YETERLİK, BAŞARI VE
MÜZİK OKURYAZARLIĞINA ETKİSİ**

DOKTORA TEZİ

Özge KAYA

Malatya 2022

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİNİN OKUL ÖNCESİ
ÖĞRETMEN ADAYLARININ MÜZİK DERSLERİNDEKİ
ÖZ-YETERLİK, BAŞARI VE MÜZİK OKURYAZARLIĞINA
ETKİSİ**

DOKTORA TEZİ

Özge KAYA

Danışman: Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ

Malatya-2022

ONUR SÖZÜ

Prof.Dr. Ersan ÇİFTÇİ' nin danışmanlığında doktora tezi olarak hazırladığım **İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Derslerindeki Öz-yeterlik, Başarı ve Müzik Okuryazarlığına Etkisi** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Özge KAYA

ÖNSÖZ

Erken çocuklukta müzik eğitiminin önemi düşünüldüğünde, okul öncesi öğretmenlerinin müziksel donanımları büyük önem taşımaktadır. Bununla ilgili olarak Okul Öncesi Öğretmenliği Programında yer alan Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi Dersi temel müzik eğitiminin verildiği ve okul öncesi öğretmen adaylarının müzik dağarcığının oluşturulduğu bir derstir. Bu dağarcık belirlenirken, çocukların yaş grubundaki ses özelliklerinin yanı sıra temel müzik bilgi ve becerileri dikkate alınmaktadır. Kazanılması beklenen bu bilgi ve beceriler de çoğu zaman geleneksel öğretim yöntemleri kullanılarak öğrencilere aktarılmaktadır. Bu çalışmada ise, işbirlikli öğrenme yönteminin, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik dersi başarılarını, müzik okuryazarlıklarını ve müzik dersi öz-yeterliklerini ne derece etkilediği araştırılmıştır. İşbirlikli öğrenme, en basit tanımıyla ortak bir amaç doğrultusunda az sayıda öğrenciden oluşan grupların, birbirlerinin öğrenmesine yardım ederek çalışmasıdır. Okul öncesi yaş grubu için oyun kavramının önemi de göz önünde alınarak bu çalışmada işbirlikli öğrenme yönteminde yer alan takım oyun turnuva tekniğinin kullanılması uygun görülmüştür. Yapılan bu araştırma okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimleri sürecine katkı sağlayacağı düşüncesiyle önem taşımaktadır.

Doktora öğrenimim sürecinde fikirleri ile bana ışık tutan, değerli bilgi ve deneyimleriyle yol gösteren, hoşgörü ve sabırla yaklaşarak her zaman desteğini hissettiren danışman hocam Sayın Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ' ye teşekkür ederim.

Araştırmamın tez izleme kurulunda yer alarak çalışmanın içerik ve biçim açısından şekillenmesine katkı sağlayan Doç. Dr. Ali AYHAN' a ve Doç. Dr. Sevim ÖZTÜRK' e teşekkür ederim.

Çalışmama değerli görüşleri ve deneyimleri ile destek veren sayın Doç. Dr. Engin GÜRPINAR' a ve Dr. Öğr. Üyesi Olcay KORKMAZ' a, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Programı öğretim üyeleri ve 2. Sınıf lisans öğrencilerine teşekkürü bir borç bilirim.

Bu zorlu süreç boyunca desteğini ve deneyimlerini benden esirgemeyen hayat arkadaşım Doç. Dr. Emin Erdem KAYA' ya, kızlarım Doğa ve Dila' ya canı gönülden teşekkür ederim.

ÖZET

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİNİN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MÜZİK DERSLERİNDEKİ ÖZ-YETERLİK, BAŞARI VE MÜZİK OKURYAZARLIĞINA ETKİSİ

KAYA, Özge

Doktora, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ

Mayıs 2022, XV+133 sayfa

İşbirlikli öğrenme yöntemi, yalın bir anlatımla az sayıda öğrencinin birbirlerine destek olarak çalışmasıdır. İşbirlikli öğrenme, uzun yıllardır çalışılan, öğrencilerin akademik başarısının yanı sıra tutum ve davranışları üzerindeki olumlu etkileri de pek çok kez kanıtlanmış bir öğretim yöntemidir. Dünya genelinde, bu yöntemin çeşitli alanlarda ortaya çıkardığı olumlu etkiler gözlemlendiği gibi, müzik eğitiminde de başarı, tutum ve sosyal beceri gibi farklı değişkenler üzerinde olumlu sonuçlar doğurduğu, yapılan pekçok araştırma ile ortaya konmuştur. Gerek mesleki müzik eğitimi sürecinde, gerekse genel müzik eğitimi sürecinde işbirlikli öğrenme yöntemi ile ilgili birçok çalışma yapılmış ve sonuçlar genellikle olumlu olmuştur. Ancak, ilgili alan yazın incelendiğinde, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimleri sürecinde, işbirlikli öğrenme yöntemi uygulamaları ile ilgili bir çalışmanın yapılmadığı görülmüş ve bu durum araştırılmaya değer görülerek, öncelikle okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimlerinde işbirlikli öğrenme yönteminin kullanılması ile ilgili bir çalışmanın yapılmasının anlamlı olacağı düşünülmüştür.

Bu çalışmada, yöntem olarak kontrol gruplu ön-test son-test modeli uygulanmıştır. Araştırma toplam 62 kişilik bir çalışma grubu ile yapılmış olup her iki grup 31 kişiden oluşmaktadır. Çevrimiçi yapılan 10 haftalık ders sürecinde, deney grubunda işbirlikli öğrenme yöntemlerinden takım-oyun-turnuva tekniği ile müzik dersi yürütülürken, kontrol grubu geleneksel öğretim yöntemleri ile müzik dersini işlemişlerdir. Süreç sonunda, işbirlikli öğrenme yöntemi ile okul öncesi öğretmen

adaylarının almakta oldukları müzik eğitimi derslerindeki öz-yeterlikleri, başarıları ve müzik okuryazarlıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda karma yöntem deseni kullanılarak veriler nicel ve nitel olarak toplanmıştır. Nicel veriler müzik okuryazarlığı leği, müzik dersi başarı testi ve müzik dersi öz-yeterlik ölçeklerinden elde edilmiş olup, nitel veriler okul öncesi ğretmen adaylarının müzik derslerinde kullanılan işbirlikli öğrenme yöntemi ile ilgili görüşlerinin alındığı görüşme formlarından elde edilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, işbirlikli öğrenme yöntemi ile müzik dersi alan deney grubu ğrencilerinin müzik dersi başarıları ve müzik öz-yeterlik algıları kontrol grubuna göre anlamlı fark göstermekle beraber, müzik okuryazarlığı değişkeni üzerinde anlamlı fark saptanmamıştır. Öte yandan her iki grubun grup içi ön-test ve son-test bulgularına göre anlamlı düzeyde gelişme gösterdiği bulunmuştur. Deneysel süreç sonunda, deney grubuna uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan ulaşılan verilere göre de, işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin müzik dersi başarılarına, müzik okuryazarlıklarına ve mzik z-yeterlik algılarına birçok farklı kategoride olumlu etkileri tespit edilmiştir.

Anahtar Szckler: İşbirlikli ğrenme, Mzik Dersi, z-yeterlik, Başarı, Mzik Okur Yazarlığı, Okul ncesi ğretmenliği

ABSTRACT

THE EFFECT OF COOPERATIVE LEARNING METHOD ON PRE-SCHOOL TEACHER CANDIDATES IN SELF-EFFICACY, SUCCESS AND MUSIC LITERACY IN MUSIC LESSONS

KAYA, Özge

PHD, Inonu University, Institute of Educational Sciences

Department of Fine Arts Education

Adviser: Professor Doctor Ersan ÇİFTÇİ

May 2022, XV+133 pages

The cooperative learning method is most simply defined as small groups working together. Cooperative learning is a teaching method that has been studied for more than 40 years around the world, and its positive effect on students' academic achievement and attitudes and behaviors has been demonstrated by numerous studies. It has been supported by many research results that this method has a positive effect on many variables such as success, attitude and social skills in music education. Many studies have been conducted on the cooperative learning method both in the professional music education process and in the general music education process, and the results have generally been positive. However, when the relevant literature is examined, it is seen that there is no study on cooperative learning method practices in the music education process of pre-school teacher candidates, and this situation is considered worthy of research, and it would be meaningful to conduct a study on the use of cooperative learning method in the music education of pre-school teacher candidates. has been considered.

In this study, pre-test post-test model with control group was used as a method. The research was conducted with a study group of 62 people in total, and both groups consisted of 31 people. During the 10-week online course, the experimental group taught the music lesson with the team-game-tournament technique, which is one of the cooperative learning methods, while the control group taught the music lesson with the traditional teaching methods. At the end of the process, it was aimed to examine the

self-efficacy, achievements and musical literacy of pre-school teacher candidates in the music education lessons they are taking with the cooperative learning method. For this purpose, data were collected quantitatively and qualitatively by using mixed method design. The quantitative data were obtained from the music literacy scale, the music lesson achievement test and the music lesson self-efficacy scales, and the qualitative data were obtained from the interview forms in which the opinions of the pre-school teacher candidates about the cooperative learning method used in music lessons were taken.

According to the results of the study, although the music lesson achievement and music self-efficacy perceptions of the experimental group students who took music lessons with the cooperative learning method showed a significant difference compared to the control group, no significant difference was found on the musical literacy variable. On the other hand, it was found that both groups showed significant improvement according to the in-group pre-test and post-test findings. At the end of the experimental process, according to the data obtained from the semi-structured interview form applied to the experimental group, positive reflections of the cooperative learning method on the music lesson success, music literacy and music self-efficacy perceptions of the students were determined in many different categories.

Keywords: Cooperative Learning, Music Lesson, Self-Efficacy, Success, Music Literacy, Pre-school Teaching

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	i
ONUR SÖZÜ.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xii
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xiv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	7
1.2. Problem Cümlesi.....	7
1.3. Alt Problemler.....	7
1.4. Araştırmanın Amacı.....	8
1.5. Araştırmanın Önemi.....	8
1.6. Araştırmanı Sınırlılıkları.....	8
1.7. Sayıtlılar.....	9
1.8. Tanımlar.....	9

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Bilgiler.....	10
2.1.1. Okul Öncesi Öğretmen Yetiştirmede Müzik Eğitimi.....	10
2.1.2. Müzik Eğitiminde Kullanılan Bazı Yöntem ve Yaklaşımlar.....	13
2.1.3. İşbirlikli Öğrenme Yöntemi.....	15
2.1.3.1. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Temelleri.....	17
2.1.3.2. İşbirlikli Öğrenme Yönteminde Kullanılan Teknikler.....	18
2.1.3.3. Takım Oyun Turnuva Tekniği.....	23
2.2. Müzik Dersi Öz-yeterlik İnancı.....	24

2.3. Müzik Okuryazarlığı	25
2.4. Müzik Dersi Başarısı	26
2.5. İlgili Araştırmalar	26
2.5.1. Yurt İçinde Yapılmış Araştırmalar	27
2.5.2. Yurt Dışında Yapılmış Araştırmalar	31

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli ve Deseni	34
3.1.1. Kontrol ve Deney Gruplarının Ders Süreçleri	35
3.1.1.1. Kontrol Grubu Ders Süreci	36
3.1.1.2. Deney Grubu Ders Süreci	36
3.2. Çalışma Grubu	39
3.3. Verileri Toplama Araçları	39
3.3.1. Müzik Dersi Başarı Testi	40
3.3.2. Müzik Okuryazarlığı Ölçeği	41
3.3.3. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği	43
3.3.4. Görüşme Formu	44
3.4. Verilerin Analizi	46

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Nicel Verilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar ...	47
4.1.1. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Dersi Başarılarına Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorum	47
4.1.2. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Okuryazarlıklarına Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorum	49
4.1.3. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Alanındaki Öz-Yeterliklerine Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorum	51
4.2. Deney Grubunun Nitel Verilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	53
4.2.1. Deney Grubunun Müzik Eğitimi Dersinin, İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle İşlenmesi Konusundaki Düşüncelerine İlişkin Bulgular ve Yorum	55

4.2.2. Deney Grubunun Müzik Eğitimi Dersinin, İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle İşlenmesinin Müzik Öz-Yeterliklerinde Yarattığı Değişikliklerle İlgili Düşüncelerine İlişkin Bulgular ve Yorum	57
4.2.3. Deney Grubunun Müzik Eğitimi Dersinin İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle İşlenmesinin Müzik Okuryazarlıklarına Sağladığı Katkılarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	60
4.2.4. Deney Grubunun Müzik Eğitimi Dersinin İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle İşlenmesiyle Müzik Eğitiminin Hangi Yönlerinde Başarılı Olduklarına İlişkin Bulgular ve Yorum	63

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Dersi Başarılarına Etkisine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	66
5.2. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Okuryazarlıklarına Etkisine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	67
5.3. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Alanındaki Öz-Yeterliklerine Etkisine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	68
5.4. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin, Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Derslerinin İşlenişinde Kullanılmasına Yönelik Öğrenci Görüşlerine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma.....	69
5.5. Öneriler	71
KAYNAKÇA.....	73
EKLER	86
EK-1. Etik Kurul Raporu	86
EK-2. Kurum İzin Yazısı	87
EK-3. Ölçek Kullanımı İçin İzin Yazışmaları.....	88
EK-4. Başarı Testi.....	89
EK-5. Müzik Okuryazarlık Ölçeği.....	94
EK-6. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği	95
EK-7. 10 Haftalık Ders Planı	96
EK-8. 1. Hafta Ders Planı ve Sunumu	97
EK-9. 2. Hafta Ders Planı ve Sunumu	101

EK-10. 3. Hafta Ders Planı ve Sunumu	104
EK-11. 4. Hafta Ders Planı ve Sunumu	107
EK-12. 5. Hafta Ders Planı ve Sunumu	110
EK-13. 6. Hafta Ders Planı ve Sunumu	112
EK-14. 7. Hafta Ders Planı ve Sunumu	115
EK-15. 8. Hafta Ders Planı ve Sunumu	118
EK-16. 9. Hafta Ders Planı ve Sunumu	120
EK-17. 10. Hafta Ders Planı ve Sunumu	122
EK-18. Uzman Görüşü Formu-1	124
EK-19. Uzman Görüşü Formu-2.....	125
EK-20. Görüşme Formu.....	126
EK-21. Deneysel Süreç İle İlgili Ekran Görüntüleri.....	127
EK-22. Uzman Onayları.....	129

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırma Deseni	35
Tablo 2. Ders Planı Örneği	37
Tablo 3. Deney ve Kontrol Gruplarının Cinsiyete Göre Dağılımı	39
Tablo 4. Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin MDBT Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Analizi Ön-Test Sonuçları	40
Tablo 5. Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin MOÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Ön-Test Sonuçları	42
Tablo 6. Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MEÖİÖ Puanlarına İlişkin Independent Samples T Testi Ön-Test Sonuçları	43
Tablo 7. Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MDBT Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Son -Test Sonuçları	47
Tablo 8. Kontrol Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MDBT Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları	48
Tablo 9. Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MDBT Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları	49
Tablo 10. Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MOÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Son -Test Sonuçları	50
Tablo 11. Kontrol Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MOÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları	51
Tablo 12. Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MOÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları	51
Tablo 13. Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MEÖİÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Son -Test Sonuçları	52

Tablo 14. Kontrol Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MEÖİÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları	53
Tablo 15. Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MEÖİÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları	53
Tablo 16. Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Derslerin İşbirlikli Öğrenme Yöntemi ile İşlenmesi ile İlgili Kodlamaları	55
Tablo 17. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Öz-Yeterliklerine Etkileri ile İlgili Kodlamaları	57
Tablo 18. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Okuryazarlıklarına Etkileri ile İlgili Kodlamalar	60
Tablo 19. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Dersi Başarılarına Etkileri ile İlgili Kodlamalar	63

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Kontrol ve Deney Gruplarının MDBT Ön-Test Sonuçları.....	41
Grafik 2. Kontrol ve Deney Gruplarının MOÖ Ön-Test Sonuçları	42
Grafik 3. Kontrol ve Deney Gruplarının MEÖİÖ Ön-Test Sonuçları	44
Grafik 4. Kontrol ve Deney Gruplarının MDBT Ön-Test (1) ve Son-Test (2) Sonuçları	48
Grafik 5. Kontrol ve Deney Gruplarının MOÖ Ön-Test (1) ve Son-Test (2) Sonuçları	50
Grafik 6. Kontrol ve Deney Gruplarının MEÖİÖ Ön-Test (1) ve Son-Test (2) Sonuçları	52
Grafik 7. Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Görüşme Formlarından Elde Edilen Veriler	54
Grafik 8. Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Derslerin İşbirlikli Öğrenme Yöntemi ile İşlenmesi ile İlgili Kodlamaları.....	55
Grafik 9. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Öz-Yeterliklerine Etkileri ile İlgili Kodlamaları	58
Grafik 10. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Okuryazarlıklarına Etkileri ile İlgili Kodlamalar.....	60
Grafik 11. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Dersi Başarılarına Etkileri ile İlgili Kodlamalar.....	63

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Anabilim Dalı
MDBT	: Müzik Dersi Başarı Testi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEÖİÖ	: Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği
MİOY	: Müziksel İşitme Okuma ve Yazma
MOÖ	: Müzik Okuryazarlık Ölçeği
NEVÜ	: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
ÖSKD	: Ön Test-Son Test Kontrol Gruplu Seçkisiz Desen
TDK	: Türk Dil Kurumu
TOT	: Takım Oyun Turnuva

BÖLÜM I

GİRİŞ

Müzik eğitimi sürecinin en önemli basamaklarından biri okul öncesi dönemdir. Okul öncesi dönemde çocuklar yeni deneyimler elde etme ve öğrenme konusunda oldukça meraklıdırlar. Tüm yaşamlarını etkileyecek olan öğrenme bu dönemde başlamaktadır. Çocuğun beyin gelişiminin olduğu dönem ki bu; bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişimine tamamen zemin oluşturan ve sinapstik bağlantıların kurulmasının en aktif ve hızlı yaşandığı okul öncesi dönemdir. Bu sebeple çocuklar, yaşamın ilk altı yılında çok hızlı gelişirler ve bu yıllar okul öncesi dönem olarak adlandırılır (Çamlıbel ve Çakmak, 2014). Ayrıca bireylerin yaşantılarında okul öncesi dönem önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü bu dönemde kazanılan her türlü davranış ve alışkanlıklar, yaşam boyu bireyle varlığını sürdürebilir.

Okul öncesi, çocuğun ilgi alanlarının oyun, spor, müzik, dans ve drama gibi etkinlikler üzerine olduğu, öğrenim yaşamının en kıymetli dönemidir. Topluluk halinde ya da bireysel müzik etkinliği içinde yer alan çocuklar; birlikte iş yapabilme alışkanlığı edinmekte; bir grubun üyesi olma ve aldığı sorumluluğu yerine getirme vasfı kazanmakta; bireysel olarak özelliklerini ve yeteneğini fark etmekte; tek başına bir şeyler başarma hissinin mutluluğuna erişmektedir. Buna bağlı olarak, duygusal ve sosyal açıdan daha sağlıklı, güvenli, dengeli ve uyumlu bir gelişim sürdürebilmektedirler (Yıldız, 2002: 8).

Okul öncesi dönem, pekçok farklı yetinin temellerinin oluşturulduğu önemli bir eğitim dönemidir. Müzik eğitimi de bu kritik dönemde verilen birçok beceriyi içinde barındırmaktadır. Müziğin erken yaşlardaki önemi okul öncesi öğretmenlerinin müziğin birçok alanındaki bilgi ve becerilerinin gelişmiş olmasını zorunlu kılmaktadır. Okul öncesi öğretmen adaylarının bilgi ve beceriler konusunda donanımlı olmasının yanı sıra müziğin farklı alanlarına ilişkin algılarının da olumlu olması beklenmektedir. Bunların tümü gerekli donanıma ve uygulama becerisine sahip, müzik etkinlikleri konusunda kendini yetiştirmiş ve çocuk müzik eğitiminde kullanılan dağarcığa vakıf okul öncesi öğretmeni profilini gerektirmektedir.

Okul öncesi öğretmenleri, eğitim fakültelerinin okul öncesi öğretmenliği ana bilim dalları bünyesinde yetiştirilmektedir. Okul öncesi öğretmeni adayları yeni lisans

programlarında Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi dersini almaktadırlar. Bir yarıyıl süren bu derste öğretmen adaylarına temel müzik bilgisi, müzik kültürü, nota okuma, çalgı çalma, müzik dinleme ve müziksel yaratıcılık gibi konuların yanı sıra okul öncesi çocuklarının müzik eğitimleri üzerine dersler verilmektedir. Ayrıca yine bu ders kapsamında kazanılan müzik bilgilerini ve becerilerini kullanma yöntemleri ve derisi işlemedeki uygulama becerilerini geliştirmeye dönük teorik ve uygulamalı çalışmalar yapılmaktadır. Eğitim sürecinde kazanılan tüm bu yetilerin sınıf ortamında uygulanması söz konusu olduğunda öğretmenin öz-yeterlik inancı önem kazanmaktadır. Nitekim öğretmenlerin öz-yeterlik inançlarının yüksek olması beklenmektedir.

Öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini ortaya koymaları, aldıkları eğitim dışında, görev ve sorumluluk bilincinin yüksek olmasıyla da ilişkilidir (Yılmaz, Köseoğlu, Gerçek ve Soran, 2004: 805).Görev ve sorumlulukları başarılı bir şekilde sergilemek için ise bireyin öz-yeterlik inancının yüksek olması gerekmektedir. Öz-yeterlik inancı ilk kez, Bandura'nın Sosyal Öğrenme Kuramı'nda ortaya çıkan bir değişken olup, bireylerin olası durumlarla baş edebilmek için gerekli olan eylemleri ne kadar iyi yapabileceklerine ilişkin kişisel yargılarıdır (Bıkmaz, 2004).

Ashton (1984) öğretmenlerin öz-yeterlik inançlarını, “öğrencilerin performanslarını etkileme kapasitelerine olan inançlar” olarak tanımlarken, öğrenci başarısı ile öğretmen ilişkisinin başka hiçbir şekilde bu kadar sağlam bir ilişki içerisinde olmadığını vurgulamaktadır (Bıkmaz, 2004). Başka bir ifade ile ancak kendine güvenen, sahip olduğu potansiyelinin farkında olan ve başarıya azmi barındıran bir öğretmenin, öğrencilerini başarıya taşıyacak yöntem ve teknikleri öğrenme ve uygulama motivasyonunu arttıracığı düşünülmektedir. Bu bağlamda, öz-yeterliği yüksek seviyedeki okul öncesi öğretmeni adaylarının, öncelikle müziği öğrencilere doğru anlatması, müziği sevdirmeyi başarması ve çocuk için hem etkin hem de eğlenceli bir öğrenme ortamı oluşturması ile başarıyı yakalayacağı söylenebilir. Öte yandan Şendurur ve Barış (2002) özellikle çocuğun farklı seviyelerde okul yaşantısı boyunca verilecek doğru, bilinçli, sistemli bir müzik eğitiminin onun bilişsel başarısında ve bununla bağlantılı olarak da yaşam boyu akademik başarısında olumlu sonuçları olacağını belirtmişlerdir. Müzik eğitiminde başarıyı yakalamanın en önemli koşulu, öncelikle müzik okuryazarlığını elde etmiş olmaktan geçer. Bu noktada müzik okuryazarlığı konusu büyük önem taşımaktadır.

Öğretmen, düzgün ve çelişkisiz bir müzik yeteneği ya da müzikalite anlayışına sahip olduğu sürece müziği doğru anlama, icra etme, yaratma, kullanma eğitimi verebilir; öğrencinin müziksel yeteneklerini eksiksiz şekillendirebilir, geliştirebilir (Uçan, 2005). Bu da öğrencinin müzik okuryazarlığının gelişmesine önemli düzeyde etki eder. Müzik okuryazarlığı ile ilgili ilk tanımlardan birini Wieck (1875) bireyin müziği başlangıçta kulaktan öğrenme yoluyla tanıması, devamında da nota okuyarak bu yeteneğini geliştirmesi olarak yapmıştır (akt. Botstein,1992). Levinson (1990) ise müzik okuryazarlığını, bireyin kendisine sunulan geleneksel bir müziği anlama yeteneği olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda bireyin, müzik alanı ile ilgili kuramsal ve uygulamaya dönük bilgi ve becerilerini sergileme düzeyinin onun müzik okuryazarlığını belirlediğini söylemek yanlış olmaz. Bu bilgi ve becerilerin önemli bir bölümünün ise öğrencinin okul ortamında kazanması beklenmektedir. Nitekim öğrencinin okulda edindiği müzikler, müzik zevki ve anlayışı, aile ve toplum içinde yerleşecek, bütün toplumu etkileyecektir. Bu sebeple eğitsel müzik öğretimi, bir toplumun müzik yaşamının ve müzik geleceğinin temelini oluşturur (Yönetken vd., 1996). Okul öncesi öğretmeni adaylarından da beklenen, doğru ve tutarlı müzik bilgi ve becerilerini kazanmaları ve bu bilgi ve becerileri öğrencilerine etkin bir biçimde aktarmalarıdır. Tüm bu bilgi beceriler aktarılması söz konusu olduğunda doğru yöntem ve tekniğin önemi ortaya çıkmaktadır. Öğretim sürecinde kullanılacak uygun yöntem ve tekniklerin ders başarısını arttıracak gibi öğrenmeyi daha etkin ve verimli kılacağı söylenebilir.

Günümüzde müzik öğretimi sürecinde birçok farklı model, yöntem ve teknik kullanılmaktadır. Orff, Kodaly, Dalcroze ve Suzuki yöntemleri gibi ekol diyebileceğimiz yöntemlerin yanı sıra, şarkı öğretimi yoluyla ya da ezginin tartımından yola çıkarak öğretim tekniği gibi geleneksel teknikler kullanılarak da müzik öğretimi yapılmaktadır. Müzik öğretimi sürecinde kullandığımız bu yöntem ve tekniklerin dışında, günümüzde diğer disiplinlerin de hali hazırda uyguladıkları işbirlikli öğrenme yöntemi, bilgisayar destekli öğretim yöntemi ve modüler öğretim yöntemi gibi yöntemlerin müzik eğitiminde de kullanılmaya başlandığı görülmektedir. Bu yöntem ve tekniklerin kullanımının yaygınlaşmasıyla öğrenmenin daha etkin ve verimli bir şekilde gerçekleşeceği söylenebilir.

Günümüz eğitim alanındaki gelişmelere baktığımız zaman, öğrenmenin sadece uyarana bağlı tepkisel bir süreç olmadığı, bununla beraber, öğrenmenin hem bilişsel hem de karşılıklı etkileşime dayalı bir yapılandırma süreci olduğu gerçeği ortaya

çıkılmaktadır (Senemoğlu, 2005). Müzik Eğitimi dersinin özüyle ilişkilendirebileceğimiz bu gerçeğe dayanarak, öğrencinin aktif katılımının sağlandığı pek çok yöntem geliştirilmiştir. Bu yöntemlerden bir tanesi olan İşbirlikli Öğrenme Yönteminin istenileni karşılaması ve ihtiyaçlar dâhilinde olması bakımından alternatif yaklaşımlardan birisi olduğu söylenebilir.

Az sayıda öğrencinin gruplar oluşturup, belirli bir hedef doğrultusunda birbirlerinin öğrenmesini teşvik ederek çalışmalarını olarak tanımlanan işbirlikli öğrenme (Açıkgöz; 1992) bu gruplar arasında hoşlanma duygularını pekiştirerek, çatışma duygularını söndürmekte, bu durum öğrencinin okul ve öğrenme ile ilgili tutumlarını olumlu yönde etkilemektedir (Açıkgöz, 1993).

İşbirlikli öğrenme yöntemi; öğrencilerin sınıf ortamında, az sayıda üyesi olan çalışma grupları oluşturarak (2-6 kişilik) aynı hedef üzerinden birbirlerinin öğrenmelerini destekleyip süreç sonunda da ödüllendirildikleri (Slavin, 2006; Johnson ve Johnson, 1999); “belirli amaçlar doğrultusunda ilerleyebilmeleri için fikir, bilgi ve kaynaklarını paylaşma yoluyla birlikte çalıştıkları bir öğretim stratejisi” (Kaplan ve Stauffer, 1994: 1) olarak tanımlanmaktadır. İşbirlikli öğrenme yaklaşımı, öğrenci merkezlidir. Akran işbirliği ve grup içinde etkileşimi sağlayarak fikirlerin paylaşılmasını, öğrencilerin birbirlerinden öğrenmesini, çalışma planının birlikte yapılmasını içerir (Sharan ve Sharan, 1987:21). Ekip üyeleri birbirlerini destekleyerek akranlarından öğrenmeyi gerçekleştirirler ve ekibin başarısı yükselir. Daha yapıcı akran ilişkileri, daha iyi sosyal ilişkiler, daha çok sosyal destek ve özgüven kazanırlar. Öğrenciler sınıfı ve okulu daha çok sever ve ders konularıyla daha çok ilgilenirler (Kurtuluş, 2001: 3).

İşbirlikli öğrenme yöntemi kullanılırken etkili öğrenme ortamının oluşturulabilmesi için araştırmacıların bu yönde yürüttükleri çalışmalar doğrultusunda bazı temel ilkeler belirlenmiştir. İşbirlikli öğrenme alanında Johnson ve Johnson (1991) beş temel ilkedden bahseder. Olumlu bağımlılık, yüz yüze etkileşim, bireysel sorumluluk, sosyal beceriler ve grup süreci. İşbirlikli öğrenme alanında Stahl ise bu yöndeki çalışmaların yazarlar arasında farklılık göstermesine rağmen genel anlamda hepsinin “amaçların açık düzeni, amaçlara odaklanma, görev yönergelerinin netliği, heterojen gruplar, başarı için eşit fırsat, olumlu bağımlılık, yüz yüze etkileşim, olumlu sosyal etkileşim, öğrenilmesi gereken bilgiye giriş, istenen bilginin tamamlanabilmesi için fırsatlar, öğrenme için yeterli zaman, bireysel sorumluluk, grup akademik başarısı

için ödüller grup çalışması etkileri” ilkelerinde ortak paydada buluştuklarından bahsetmiştir (Çolak, 2006: 28).

Johnson ve Johnson (1994) , işbirliğine dayalı öğrenme gruplarında her ne kadar grup çalışmasını önde tutsa da bireysel sorumluluğun da önemine dikkat çekerek bireysel sorumluluğu yapılandırmanın yollarını aşağıdaki maddelerle açıklamıştır:

1. Grup genişliğini küçük tutulmalıdır. Grup genişliği küçük olduğu sürece bireysel sorumluluk da o derece artacaktır.
2. Öğrenciler bireysel olarak sınava tabi tutulmalıdır.
3. Öğrencilere kendi gruplarının çalışmasını tüm sınıfa sunmaları söylenmeli, öğrenciler sözlü sınava tabi tutulmalıdır.
4. Her grup dikkatli bir şekilde gözlenmeli, her üyenin grup çalışmalarına ne kadar katkıda bulunduğu belirlenmelidir.
5. Her grupta bir öğrenciye, grup çalışmalarını kontrol görevi verilmelidir.

Bu yaklaşımın temel amaçlarından biri de öğrencilerin başka birinden öğrendiklerini başkalarına öğretmelerini sağlamaktır (Johnson ve Johnson, 1994: 36).

İşbirlikli öğrenme ilkeleri kapsamında birçok teknik geliştirilmiştir. Bu tekniklerin uygulamasında temel ilkelere bağlı olmasıyla birlikte her birinde öne çıkan farklı özellikler bulunmaktadır. Bu yöntemler incelendiğinde özünde aynı oldukları görülmektedir. Ancak sınıf düzeni ve uygulanma biçimleri gibi konularda farklılık gösterdiklerini görmekteyiz. İşbirlikli öğrenme, bireylerin öğrenme ihtiyaçlarına göre uygulanabilen esnek bir öğretim yöntemidir. Bu yöntem sadece belirli bir tek tip teknikten ibaret olmayıp, kullanılan tekniğe göre farklı gereksinimleri de karşılayabilen daha genel bir yaklaşımdır. İşbirlikli öğrenme yönteminin uygulanacağı bir eğitim ortamında hangi tekniğin kullanılacağını sınıfın fiziksel koşulları, öğrencilerin sayısı, tekniğin uygulanacağı ders ve dersin konusu gibi faktörler etkilemektedir. Bu tekniklerden bazıları; Birlikte Öğrenme Tekniği, Öğrenci Takımları Öğrenme Tekniği, Öğrenci Takımları-Başarı Bölümleri Tekniği, Takım-Oyun-Turnuva Tekniği, Takım Destekli Bireyselleştirme Tekniği, Ayrılıp Birleştirme (Jigsaw) Tekniği, Karşılıklı Sorgulama Tekniği, Küçük Grupla Öğretim Tekniği, Grup Araştırması Tekniği, Akademik Çelişim Tekniği, Birleştirme Tekniği, Karmaşık Öğretim Tekniği gibi tekniklerdir.

Bu araştırmada *Takım-Oyun-Turnuva Tekniği (TOT)* ile İşbirlikli Öğrenme gerçekteştirilmeye çalışılacaktır. DeVries ve Edwards (1973) tarafından geliştirilmiş olan bu teknikte öğretmen ders sunumunu yaptıktan sonra, öğrenciler benzerlik göstermeyecek şekilde gruplar oluşturur. Konuyla ilgili soruları yanıtlamada birbirlerine yardımcı olurlar. Grupta yer alan öğrenciler karşılıklı konuyu birbirlerine öğrettikten sonra, diğer gruplardaki öğrencilerden eşit seviyede sayılan iki öğrenci ile turnuva masasında yarışma yaparlar. Turnuva masası aynı seviyede olan ve farklı gruplara mensup üç öğrenciden oluşur ve haftada bir düzenlenir. Turnuva masasındaki öğrenciler kendi içlerinde çözümledikleri probleme benzer soruları çözmeye uğraşırlar. Masalarda kazanan öğrenciler grubuna altı puan katar. Her hafta yapılan turnuvada kazanan yarışmacılar, sonraki hafta bir üst düzeydeki masalarda yarışırlar. Böylece öğrenciler, kendi içlerinde gelişme fırsatı da bulmuş olur (Slavin,1990; Aktaran: Senemoğlu,2005, Johnson vd.,1994/2016).

Alan yazında, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik eğitiminde de kullanılabilirliğine yönelik önemli bilgiler sağlayan çalışmalar vardır. Özellikle 1990'lı yılların basında yapılan bazı teorik çalışmalar (Friedmann, 1989; Baloch ve DeLorenzo, 1994; Kaplan ve Stauffer, 1994; Di Natale ve Russel, 1995), işbirlikli öğrenme yönteminin müzik eğitiminde kullanımına dikkat çekmiş ve çeşitli uygulama örnekleri sunmuş; bazı deneysel çalışmalar ise (Hosterman, 1992; Hwong, Caswell, Johnson ve Johnson, 1993; Bilen, 1995; Goliger, 1995; Kocabas, 1995; Inzenga, 1999; Uysal, 2004; Güven, 2011) uygulamadaki görünümünü ortaya koyarak alana katkı sağlamıştır.

Gerek mesleki müzik eğitimi sürecinde, gerekse ilköğretim düzeyindeki müzik eğitimi sürecinde işbirlikli öğrenme yöntemi ile ilgili birçok çalışma yapılmış ve sonuçlar genellikle olumlu olmuştur. Ancak ilgili alan yazın incelendiğinde ülkemizdeki okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimleri sürecinde işbirlikli öğrenme yönteminin uygulamaları ile ilgili yeterince çalışma yapılmadığı görölmüş ve bu durum araştırılmaya değer görölerek öncelikle okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimlerinde işbirlikli öğrenme yönteminin kullanılması ile ilgili bir çalışmanın yapılmasının anlamlı olacağı düşünölmüştür.

1.1. Problem Durumu

Okul öncesi öğretmen adaylarının üniversite çağına gelene kadar almış oldukları müzik eğitimleri, müziksel yeteneklerinin farklılığı, müzik derslerine karşı tutumları vb. durumlar, müziksel davranışların oluşturulması ve geliştirilmesinde de değişiklik gösterebilir. Ayrıca okul öncesi öğretmenliği lisans programlarındaki müzik derslerinin bir dönemden oluşması ve ders saatlerinin azaltılmış olduğu da düşünüldüğünde, bu durumun öğretmen adaylarının müzik derslerinde yeterli donanıma ulaşmalarını olumsuz etkileyeceği söylenebilir. Gerekli donanıma sahip olamayacaklarını düşünerek mezun edilen okul öncesi öğretmen adaylarının mesleki yaşamlarında, müzik derslerini yürütmede bilgi ve uygulama becerisinde sıkıntılar yaşayabilecekleri de muhtemeldir. İstenilen müzik okuryazarlığını edinmemiş bir okul öncesi öğretmen adayı ezberlediği şarkılarla öğretim yapar hâle gelebilir. Ancak bu şarkıların sınırlı sayıda olacağı veya zamanla unutulup yanlış öğretilbileceği varsayıldığında, bu derslerin öğrencinin müziksel gelişimine katkısının az olacağı veya hiç olmayacağı da kuvvetle muhtemeldir. Bu bağlamda, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik dersi bilgi ve uygulama becerilerinin en üst düzeyde kalıcı ve etkin olabilmesi için uygun öğretim yönteminin etkisinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Alternatif bir öğretim yöntemi olarak işbirlikli öğrenme yöntemi, müzik derslerinde kullanılarak dersin verimliliği arttırılmaya çalışılmıştır. Bunun için de bu araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının müzik dersini başarı düzeyleri, müzik dersi özyeterlik algıları ve müzik okuryazarlığı seviyelerinin araştırılması amaçlanmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi “işbirlikli öğrenme yönteminin okul öncesi öğretmen adaylarının müzik derslerindeki öz-yeterlik, başarı ve müzik okuryazarlığına etkisi ne düzeydedir?” biçiminde oluşturulmuştur.

1.3. Alt Problemler

Araştırmanın problemi çerçevesinde şu alt problemler belirlenmiştir:

İşbirlikli öğrenme yönteminin okul öncesi öğretmen adaylarının;

1- **Müzik dersi başarılarına** etkisi ne düzeydedir?

2- Müzik **okuryazarlıklarına** etkisi ne düzeydedir?

- 3- Müzik alanındaki **öz-yeterliklerine** etkisi ne düzeydedir?
- 4- İşbirlikli öğrenme yönteminin;
  - a- Müzik dersinde kullanılmasına,
  - b- Müzik dersi başarılarına,
  - c- Müzik okuryazarlıklarına,
  - d- Müzik dersi öz-yeterliklerine ilişkin okul öncesi öğretmen adaylarının görüşleri nasıldır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Okul öncesi öğretmen adaylarının, mesleki yaşamlarında karşılaştıkları güçlükler göz önüne alındığında, müzik eğitimi sürecini daha verimli bir hale getirmek, öğrencileri yeterli donanıma ulaştırarak mezun edebilmek amacıyla uygun öğretim yöntem ve tekniklerinin belirlip kullanılması önem taşımaktadır. Bu çalışmada, okul öncesi öğretmen adaylarının, müzik eğitimleri sürecinde işbirlikli öğrenme yönteminin, müzik öz-yeterlikleri, ders başarıları ve müzik okuryazarlıklarına etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Okul öncesi öğretmen adaylarının tüm mesleki yaşamlarında en aktif olarak kullanacakları unsurlardan bir tanesi müziktir. Eğitim süreçlerinde, müzik dersinde ulaşacakları hedefler, okul öncesi öğretmen adaylarını meslek hayatlarında belirli bir noktaya taşıyacaktır. Temel müzik bilgisi, nota okuma, çalgı çalma gibi yetilere ulaşan öğretmen adayı, müzik dersini işlerken pek çok güçlüğün üstesinden gelebilecektir. Ayrıca bu bilgi ve becerilerin uygun öğretim yöntem ve tekniklerle aktarılması dersi daha işlevsel kılacaktır. Bu araştırma, okul öncesi öğretmen adaylarının işbirlikli öğrenme yöntemi ile müzik eğitimlerini daha etkin ve verimli geçirmesini sağlayacağı düşüncesi ile önem arz etmektedir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

- 1- Araştırma, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalında 2020-2021 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören ikinci sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

- 2- Araştırmada uygulanan işbirlikli öğrenmeye dayalı müzik eğitimi dersleri 10 haftalık ders planını içeren bir deney süreciyle sınırlıdır.
- 3- Araştırma, yaşanan pandemi nedeniyle kontrol ve deney gruplarıyla yürütölen uzaktan eğitim dersleriyle sınırlıdır.

1.7. Sayılılar

1. Bu araştırmada kullanılan yöntem ve tekniklerin araştırmanın problemini çözmek için uygun olduğu,
2. Deney ve Kontrol gruplarının bilgisayar ve internet kullanımını ile ilgili bilgi ve becerilerinin benzer ve yeterli olduğu,
3. Kontrol edilemeyen tüm değişkenlerin deney ve kontrol gruplarını benzer şekilde etkilediği,
4. Araştırmada kullanılan literatür ile ölçme araçlarının geçerli ve güvenilir olduğu,
5. Araştırmaya katılan deneklerin ölçme araçlarına samimi cevap verdikleri varsayılmaktadır.

1.8. Tanımlar

İşbirlikli Öğrenme: Öğrencilerin, aynı öğrenme amacı güdölerek sayıca az gruplar halinde birbirleriyle yardımlaşmada buldukları yöntemdir (Açıkğöz, 1992; Açıkğöz, 2003)

Öz-yeterlik: Kişinin tasarlanmış bir hedefe ulaşmak için yapması gereken işleri düzenleyebilmesine ve yerine getirebilmesine ilişkin sahip olduğu yeterliğine olan inancı.

Müzik Okuryazarlığı: Bireyin, müzik alanı ile ilgili kuramsal ve uygulamaya dönük bilgi ve becerileri sergileme düzeyi.

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma ile ilgili kuramsal bilgilere ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Kuramsal Bilgiler

Müzik, insan için yaşam boyu var olan, tarihsel süreçte teknolojinin de gelişimiyle birlikte kendini yenileyen, değişen olgunlaşan güçlenen, çeşitlenen bir unsurdur. Müzik, insanların çevresel ilişkilerinde, sosyalleşme süreçlerinde ve toplumsal gelişmişlik seviyelerini güçlendirmede katkı sağlaması bakımından etkin bir görev üstlenir. Her yaş dönemini kapsadığı gibi okul öncesi çocuğunun yaşamında da bireysel, eğitimsel, toplumsal, kültürel, sosyal açıdan pek çok olumlu etkiden söz edilmektedir. Bu olumlu etkilerin çocuğun yaşamının içinde yer alması için müzik eğitimine ihtiyaç vardır. Müzik yoluyla çocuğun yaşamını şekillendirmek, istendik olumlu etkileri gözlemlemek mümkündür. “Toplumun bir bütün halinde tutan sosyal bağlardan biri olan müziğin, çocuk üzerindeki etkisi önemlidir. İnsan yaşamının eğitime en uygun olduğu ve en hızlı öğrendiği çağlar çocukluk çağlarıdır. Bu dönem eğitimde büyük önem taşımaktadır” (Öztürk 1996: 5).

2.1.1. Okul Öncesi Öğretmen Yetiştirmede Müzik Eğitimi

Eğitimin öncelikli işlevi bireylere, toplum olarak beklenen özellikleri kazandırmaktır diyebiliriz. Bu bağlamda eğitim; en bilinen anlamıyla insanları belli amaçlar doğrultusunda yetiştirme, kişiliğini geliştirme, kazanılan bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını istendik bir yönde dönüştürme ve iletme sürecidir diyebiliriz. Ayrıca unutulmamalıdır ki eğitimin temel amacı, toplumların ihtiyacı olan niteliklere haiz bireyler yetiştirmek ve oluşması beklenen değişimin gerçekleşmesini sağlamaktır.

Eğitimin ilk adımı olan “okul öncesi eğitim”, çocuğun doğumundan temel eğitime başladığı güne kadar geçen seneleri ifade etmektedir ve çocukların ilerleyen süreç içerisinde etkin rol oynayan; bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı dönemdir. Kişiliğin oluştuğu ve çocuğun

durmaksızın değiştiği bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Aral, Yaşar ve Kandır, 2002:14).

İnsan yaşamının önemli bir evresini oluşturan okul öncesi eğitim, temelinde bazı ilkelere dayanmaktadır:

- 1- Okul öncesi eğitim, her çocuğun ihtiyaçlarına ve bireysel farklılığına göre oluşturulmalıdır.
- 2- Çocuğun fiziksel, duygusal ve bilişsel gelişimi düşünülerek onlara göre öğrenme ortamları düzenlenmelidir.
- 3- Eğitim sürecinde çocuğun bildiklerinden hareket edilmeli ve keşfederek öğrenmesine imkân sağlanmalıdır.
- 4- Okul öncesi dönemde oyun, çocuklar için vazgeçilmezdir ve tüm etkinlikler oyun temelli planlanmalıdır.
- 5- Çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme yetenekleri, iletişime geçme ve duygularını ifade edebilme davranışları geliştirilmeli ve bunları ortaya koymalarına fırsat verilmelidir. (MEB, 2013).

Okul öncesi dönemde sosyal gelişim, bilişsel gelişim ve akademik becerilerle ele yürür, sosyal ilişkiler erken çocukluk döneminde oldukça önemlidir ve bu ilişkilerin niteliği çocukların öğrenmelerinde önemli rol oynar. Ayrıca sosyal ve duygusal beceriler bilişsel ve akademik becerileri artırdığı da göz önüne alınması gereken bir gerçektir (Thompson ve Goodman, 2009:164). Çocuğun dil, sosyal, duygusal alandaki gelişimini MEB (2013) şu şekilde tanımlamıştır; "Müzik faaliyetleri, sözel olarak kendini ifade edemediği durumlarda çocukların sosyal ve duygusal gelişimini destekleyerek özgüven kazanımlarına yardımcı olur".

Okul öncesi dönemi müzik eğitiminde şarkı öğretimi ön plandadır. Çocuklar bu dönemde şarkı söylemekten büyük keyif alırlar. şarkı söyleyerek onlara müziği sevdirmek, sistemli bir müzik eğitimi vermek çocuklar üzerinde olumlu kişilik gelişimi, sosyalleşme, beyin gelişimi gibi pek çok olumlu etki yaratmaktadır Derslerde kullanılan saymacalar, çocuk şarkıları, tekerlemeler özenle seğilmelidir.

Çocuk şarkılarında bulunması gereken özellikler

- 1- Ses alanı çocuklar için uygun olmalıdır.

- 2- Ezgisel yapı çocuklar için uygun seçilmeli, çok geniş aralık atlamaları içermemelidir.
- 3- Söz müzik uyumu (prozodi) kurallarına uygun olmalıdır.
- 4- Şarkıların sözleri çocukların zihinsel ve duygusal gelişimleri dâhilinde olmalıdır.
- 5- Şarkılar akılda kalıcı sözler içermeli, uyaklı olmalıdır.
- 6- Saymaca, tekerleme ve çocuk şarkıları genellikle bir ya da iki müzik cümlesinden oluşmakta, şarkı ufak değişikliklerle tekrarlanması üzerine oluşturulmalıdır.
- 7- Şarkılardaki ritmik yapı bedensel gelişimleriyle orantılı olmalı, çocukların kolaylıkla eşlik edebilecekleri ritimler tercih edilmelidir.

Müzik eğitiminin çocukların sosyal, duygusal, bilişsel ve akademik becerilerine sağladıkları katkılar düşünüldüğünde bu dönemdeki müzik eğitiminin niteliğinin önemi de ortaya çıkmaktadır. Bu noktada okul öncesi öğretmenin müzik ile ilgili yeterli donanıma sahip olması önem arz etmektedir. Öte yandan 1998 yılında yürürlüğe giren okul öncesi öğretmenliği programında 3. ve 4. yarıyıllarda Müzik Öğretimi I ve Müzik Öğretimi II olmak üzere haftada 2 saat teorik ve 2 saat uygulama olmak üzere toplam 4 saat okutulan müzik öğretimi dersi, 2006 programında 5. ve 6. yarıyıllarda Müzik Eğitimi I ve Müzik Eğitimi II olarak 5. yarıyıldan itibaren haftada 1 saat teorik iki saat uygulama, 6. yarıyıldan itibaren ise haftada 2 saat teorik ve 2 saat uygulamalı olarak okutulmuştur (Türkan,2020). 2018 yılından itibaren günümüzde de uygulanan yeni programda ise ders sadece 4. yarıyıldan itibaren Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi adıyla haftada 3 saat teorik olarak okutulmaktadır. Dersin verimliliği önemli ölçüde kayba uğramıştır. Bunun da öğretmen adaylarının kazanması beklenen yetilere ulaşmalarında yetersiz kalabileceği düşünülmektedir.

Öğretmen yeterlikleri, öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli bir şekilde uygulayabilmeleri için sahip olmaları gereken bilgi, beceri ve tutumlardır. Bununla birlikte öğretmenlerin temel yeterliklere sahip olmaları, öğrencilerin başarılarını artırmanın ve kişisel gelişimlerini sağlamalarının anahtarlarından biridir (MEB,2017). Bu bağlamda okul öncesi öğretmenlerinin, anaokulu öğrencilerinin ihtiyaç duydukları genel müzik eğitimini verebilecek kadar müzik bilgisine, çalgı çalma ve şarkı söyleme yetisine ulaşmış olması, müzik öğretim yöntem ve tekniklerine vakıf olması, ayrıca tüm bu etkinlikleri gerektiğinde ortaya koyabilecek şekilde

yetişmiş olması beklenir. Öğretmen adaylarına günümüz programındaki adıyla Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi dersinde müzik dersini işleyebilecek teorik bilgi ve gerekli yöntem ve teknikler öğretildiği zaman müzik dersi başarıyla yürütülebilir. Nitekim 2018 programında dersin içeriği “Okul öncesi eğitimde müziğin önemi, müzik ve eğitim ilişkisi; 0-8 yaş çocuğunun müzik gelişimi ve müzikal becerileri; okul öncesi eğitim programındaki hedeflere ulaşmada müziğin kullanımı ve buna uygun repertuar oluşturma; çocuk şarkılarının tanıtımı ve analizi, çocuk şarkılarının seçiminde dikkat edilecek ölçütler; okul öncesi çocuklarına şarkı öğretme teknikleri; okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi ile ilgili eğitim ortamı ve donanımın oluşturulması; müzik etkinlikleriyle bütünleştirilmiş sarmal eğitim modeli” olarak tanımlanmıştır (YÖK,2018).

2.1.2. Müzik Eğitiminde Kullanılan Bazı Yöntem ve Yaklaşımlar

Müzik eğitiminde en çok kullanılan yöntemler şarkı öğretimi üzerinden gerçekleşir. Şarkı öğretimini kısaca kulaktan öğretim tekniğiyle bir şarkının tartımını, ezgisini ve sözlerini öğretmek olarak tanımlayabiliriz. Şarkı öğretimi sürecinde iki temel yöntemden bahsetmek gerekir. Bunlardan ilki “Tümüyle Öğretim Yöntemi”, diğeri “Bütün-Parça-Bütün Yöntemi” dir.

Tümüyle Öğretim Yöntemi

Bir şarkıyı bölmeden, bütünüyle öğretme yöntemine Tümüyle Öğretim Yöntemi denir. Bu yöntemde öğretmen şarkının tamamını tekrar tekrar söyler ya da öğrencilere dinletir. Öğretmen şarkının öğrenildiğini düşünürse şarkıyı çocukların söylemesini ister. Çocuklar şarkıyı birkaç defa öğretmen eşliğine ve kendi başlarına söyler. Öğretmen şarkının olması gerektiği gibi öğrenilmediğini düşünse bile şarkıyı yine bütünüyle öğrencilere söyleterek öğrenmelerini amaçlar (Seyrek,2010).

Bütün-Parça-Bütün Yöntemi

Bir şarkıyı tamamen söyledikten sonra parça parça öğretmeye ve sonra tekrar bütün olarak öğretmeye Bütün-Parça-Bütün Yöntemi denir. Bu yöntemde öğretmen şarkının tamamını tekrar tekrar söyler veya öğrencilere dinletir. Ardından şarkıyı cümlelere ayırarak sırasıyla söyler ve öğrencilere söyler. Bu esnada öğrenilen her cümle bir önce ki cümle veya cümleler ile birleştirilerek tekrar söylenir. Şarkının tüm cümleleri öğrenildikten sonra öğretmen şarkıyı kesintisiz olarak söyler ve öğrencilerden

de aynı şekilde şarkıyı söylemelerini ister. Böylelikle şarkı parça parça kavratıldıktan sonra bütünüyle söylenilerek öğrencilere öğretilmiş olur (Seyrek,2010).

Orff Yöntemi

Dünyaca tanınan Alman besteci ve müzik eğitimcisi Carl Orff (1895-1982)'un adıyla anılan bu yöntem dans, hareket ve müziği bir arada kullanarak, içinde çalma, söyleme ve eşlik etmeyi barındıran, öğrencilerin aktif olduğu bir müzik öğretimi yöntemidir. Bu yöntemde hareketli oyunlar eşliğinde beden perküsyonu, ritmik oyunlar, doğaçlamalar, yaratıcı drama, oyunlu müziksel etkinlikler gibi Orff çalgıları kullanılarak seslendirilen şarkılar, çocukların hem müziksel gelişimleri hem de yaratıcılıklarını geliştirecek aktiviteler olarak kullanılmaktadır. Temelde ritim çalgıları ve ezgi çalgıları olarak iki grupta toplanan Orff çalgılarında ezgi çalgıları Metalofon, Ksilofon ve Glockenspiel'dir. Ritim çalgıları ise, Kastanyet, Marakas, Tahta Agogo, Çelik Üçgen, Zil, Davul, gibi tahta, ağaç, metal veya deri gibi malzemelerden üretilmiş çalgılardır (Sökezoğlu,2010).

Dalcroze Yöntemi

Emile Jaques Dalcroze (1865-1950) tarafından geliştirilen ve Eurhythmic olarak da bilinen bu yöntemde, ritmik jimnastik temelinde beden hareketleri ile müziğin tüm vücut tarafından hissedilerek öğrenilmesi amaçlanmaktadır. Eurhythmic bedensel hareketler aracılığıyla müzikal öğelerin kavranması olarak tanımlanabilir. Bu yöntemde bedenimiz bir çalgı olarak kabul edilir ve öncelikle ritimlerdeki vurguların hissettirilmesi amaçlanır. Bu yöntemde öğrenci duyduğu melodi ve ritimleri bedeninde hisseder ve harekete dönüştürerek yorumlar. Ayrıca piyano eşliğinde yapılan yürüme egzersizleriyle, ölçülerdeki vuruşların güçlü ve zayıf zamanların hissedilmesinin yanı sıra ritimlerin öğrenilmesi kolaylaşır. Piyano veya diğer çalgılar eşliğinde, çeşitli bedensel hareketlerle doğaçlamalar yapmak yine Dalcroze yöntemindeki önemli uygulamalardandır (Türkmen, 2016).

Kodaly Yöntemi

Ünlü Macar besteci ve müzik eğitimcisi Zoltan Kodaly (1882-1967) nin geliştirdiği, müzik eğitiminde ulusal müzik kültürü ve halk ezgilerini kullanmayı esas alan bu yöntemin temelinde şarkı söyleme ve koro çalışmaları vardır. Bu yöntemdeki ana unsur öğrencinin ilk çalgısı olan kendi sesidir ve öncelikle şarkı söylenerek öğrencilerin seslerini kullanması gerektiği savunulur. Tıpkı Orff yöntemindeki gibi

oyun ile müziğin öğrenilebileceğinin düşünüldüğü bu yöntemde müzik yapmaya pentatonik ezgiler ile başlanarak yarım tonlar mümkün olduğunca az kullanılır. Daha sonra, yapılan çoksesli çalışmalar ile öğrencilerin birbirlerini dinlemesi ve entonasyonlarının güçlenmesi amaçlanır.

Suzuki Yöntemi

Japon müzik eğitimcisi Shinichi Suzuki (1854-1944)'nin yöntemi, çocukların tıpkı anadillerini öğrenme yeteneklerinde olduğu gibi çalgı çalmaya da yetenekleri olduğu düşüncesiyle, bir çeşit yetenek eğitime dayanmaktadır. Bu yöntem, erken yaşlardan itibaren çocuklara bir çalgı eğitimi vermek, bu süreci aile ile birlikte yürütmek ve çalgı eğitimi verilirken öncelikle geleneksel müziklerden faydalanmak gibi birçok prensibe dayanmaktadır (Tecimer,2005). Ayrıca Suzuki yöntemi, her bir çocuğa verilecek doğru ve iyi bir eğitim ile insanlara ve kültürlere saygılı nesiller yetiştirilebileceği inancını taşımaktadır.

2.1.3. İşbirlikli Öğrenme Yöntemi

İşbirlikli öğrenme yöntemi, eğitim literatüründe kırk yılı aşkın süredir kabul görmüş ve üzerine birçok çalışma yapılmış bir yöntemidir. Sözlük anlamına göre işbirliği “amaç ve çıkarları bir olanların oluşturdukları çalışma ortaklığı” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu Sözlüğü,2020). İşbirlikli öğrenme yöntemi öğrenmeyi en üst kademeye çıkarmak amacıyla küçük grupların eğitsel içerikli kullanımı şeklinde tanımlanmaktadır (Johnson vd.,1991). Slavin (1990) ise işbirlikli öğrenme yöntemini, öğrencilerin genel olarak 2 ila 6 kişilik küçük gruplar oluşturup çalıştıkları ve grup yeterliliğinin farklı şekillerde ödüllendirildiği yöntem olarak tanımlamaktadır. Ülkemizde işbirlikli öğrenme yöntemi ile birçok çalışmaya imza atan Açıkgöz (1992) işbirlikli öğrenme yöntemini, sınıfta az sayıda öğrenciden oluşan karışık grupların ortak belirlenmiş bir hedef için akademik olarak birbirlerinin öğrenmesine katkı sağladıkları, performanslarının farklı yöntemlerle ödüllendirildiği bir öğrenme yaklaşımı olarak tanımlamıştır.

Yabancı literatürde çoğunlukla “Cooperative Learning” olarak geçen işbirlikli öğrenme yöntemi, “Work Group”, “Collaborative Learning” , “Collective Learning”, “Team Learning”, “Study Group” veya “Team Work” gibi kelimelerle de karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde ise bu yöntem bazı çalışmalarda “Kubaşık Öğrenme” olarak

da geçmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki işbirlikli öğrenme yöntemi bir küme çalışması değildir.

Johnson ve Johnson (1987) 'a göre, işbirlikli öğrenme yöntemini farklı yöntemlerden ayıran özellikleri şunlardır:

1. Üyeler arasında olumlu bağımlılık vardır.
2. Her üyenin bireysel görevleri vardır. Öğrenciler bu yükümlülükleri konusunda hem takım olarak hem de bireysel bir şekilde değerlendirilirler.
3. Takımlar yeteneği, cinsiyeti, başarı ve kişisel özellikleri yönünden birbirinden farklılık gösterecek şekilde oluşturulur.
4. Gruplarda tüm üyeler takımın görevlerini sırayla yaparlar.
5. Üyelerin tamamı takımın öğrenmesi ve başarısından sorumludur. Üyelerden her birinin grup paylaşımlarına katkısı, başarı veya başarısızlığı tüm takım üyeleri tarafından benimsenmelidir. Takım üyelerinden onlara verilen görevleri yapmaları için karşılıklı destek olması ve yardımlaşmaları istenmektedir.
6. Öğrencilerin hedefleri, üyelerin tamamının öğrenmesini en yukarı seviyeye ulaştırmak ve birbirleri ile verimli çalışma ilişkileri oluşturup geliştirmektir.
7. Sosyal ilişkiler ve birlikte iş yapmanın gerekliliği öğrencilere direkt olarak öğretilmektedir. Geleneksel gruplarda bireyler arası ilişkilerde ve küçük gruplarda istenen yetilerin grup bireylerinde bulunduğu kabul edilir.
8. İşbirlikli öğretim yöntemlerinin kullanıldığı gruplarda eğitimci izleyerek grupta işbirliği içerisinde çalışırken var olan sorunları belirler ve rehberlik yapar. Geleneksel gruplarda ise eğitimcinin gözlemi ve rehberliği daha az görülür.
9. İşbirlikli gruplarda eğitimcinin görevi gruptaki işbirliği ve verimliliğin yükselmesi için takımların kurulmasından takım ürünlerinin değerlendirilmesinin yapılmasına kadar olan aşamaların hepsinin planlanmasını içermektedir (Akt. Sözen, 2012).

İşbirlikli öğrenme yöntemi bazı eğitim bilimciler tarafından bir model olarak da tanımlanmaktadır. Nitekim Demirel (2007), ‘işbirliğine dayalı öğrenme modeli’ olarak tanımladığı işbirlikli öğrenme yönteminin niteliklerini şöyle belirtmektedir.

1. Gruplar iki ila altı kişiyi kapsar ve öğrenme küçük gruplar halinde sürdürülür.
2. Öğrenmede bireylerin grup içinde birbirleriyle olan ilişkileri önemlidir.
3. Farklı gruplar arasındaki müsabaka daha önem taşır.
1. 4 Başarı ya da başarısızlık sorumluluğunu grup üstlenir.
4. İşbirliğine dayalı öğrenme sınıf ortamındaki farklı özelliklere sahip öğrenciler üzerinde birleştirici rol oynar ve dostlukları geliştirir.
5. Öğrenciler çok yönlü olarak, bilişsel, duyuşsal ve sosyal açıdan gelişirler (Demirel, 2007: 139).

2.1.3.1. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Temelleri

İşbirlikli Öğrenme, ortak bir amaç çerçevesinde, az sayıda öğrencinin küçük gruplar halinde, birbirlerinin öğrenmesine katkı sağlayarak çalışmalarını şeklinde açıklanabilir. Birlikte çalışma serüveninin olumlu etkileri dikkat çekmektedir. Bu süreçte öğrenciler arasında birlikte çalışmaktan keyif alma duygularının arttığı, çatışma duygularının azaldığı, buna bağlı olarak da bireylerin okula karşı sempatisinin geliştiği ve öğrenmeye yönelik tutumlarının olumlu yönde değiştiği gözlemlenmektedir.

İşbirlikli öğrenme Yöntemi; öğrencilerin sınıf içerisinde, az sayıda öğrenciden oluşan karma grup veya takımlar kurularak (2-6 kişilik) belirli bir öğrenme/ders hedefi için birbirlerine yardım ettikleri ve grupça ödül kazandıkları (Slavin, 2006; Johnson ve Johnson, 1999); “belirli amaçlar doğrultusunda ilerleyebilmeleri için fikir, bilgi ve kaynaklarını paylaşma yoluyla birlikte çalıştıkları bir öğretim stratejisi” (Kaplan ve Stauffer, 1994: 1) şeklinde tanımlanmaktadır. İşbirlikli öğrenme yaklaşımı, öğrenci merkezlidir. Akran işbirliği ve grup içinde etkileşimi sağlayarak fikirlerin paylaşılmasını, öğrencilerin birbirlerinden öğrenmesini, çalışma planının birlikte yapılmasını içerir (Sharan ve Sharan, 1987:21). Ekip üyeleri birbirlerini destekleyerek akranlarından öğrenmeyi gerçekleştirirler ve ekibin başarısı yükselir. Daha yapıcı akran ilişkileri, daha iyi sosyal ilişkiler, daha çok sosyal destek ve özgüven kazanırlar.

Öğrenciler sınıfı ve okulu daha çok sever ve ders konularıyla daha çok ilgilenirler (Kurtuluş, 2001: 3).

İşbirlikli öğrenme yöntemi kullanılırken etkili öğrenme ortamının oluşturulabilmesi için araştırmacıların bu yönde yaptıkları çalışmalar öncülüğünde bazı ilkeler belirlenmiştir. İşbirlikli öğrenme alanında Johnson ve Johnson beş temel ilke ortaya koymuştur: Olumlu bağımlılık, yüz yüze etkileşim, bireysel sorumluluk, sosyal beceriler ve grup süreci. İşbirlikli öğrenme alanında Stahl ise bu yöndeki çalışmaların yazarlar arasında değişiklik göstermesine rağmen genel anlamda tümünün“amaçların açık düzeni, amaçlara odaklanma, görev yönergelerinin netliği, heterojen gruplar, başarı için eşit fırsat, olumlu bağımlılık, yüz yüze etkileşim, olumlu sosyal etkileşim, öğrenilmesi gereken bilgiye giriş, istenen bilginin tamamlanabilmesi için fırsatlar, öğrenme için yeterli zaman, bireysel sorumluluk, grup akademik başarısı için ödüller grup çalışması etkileri” ilkeleri konusunda ortak anlayış içerisinde olduğunu belirtmiştir (Çolak, 2006: 28).

2.1.3.2. İşbirlikli Öğrenme Yönteminde Kullanılan Teknikler

İşbirlikli öğrenme, bireylerin öğrenme ihtiyaçlarına yönelik şekillendirilebilen bir yöntemdir. Bu bağlamda bu yöntem için sadece belirli tek tip teknikten ibaret olmayıp, ihtiyaca ve koşullara göre farklı gereksinimlere hizmet edecek tekniklerin kullanılabilmesi genel bir yöntemdir diyebiliriz. Bundan dolayı işbirlikli öğrenme ilkeleri kapsamında birçok teknik geliştirilmiştir. Bu tekniklerin uygulamasında temel ilkelere bağlı kalınmasıyla birlikte tekniklerin her birinde ortaya çıkan değişik özellikler vardır. Yöntem olarak özünde aynıdır ancak uygulanma şekli ve sınıfın oluşturulması gibi konularda değişiklik göstermektedir.

İşbirlikli öğrenme yönteminin kullanılacağı bir eğitim ortamında hangi tekniğin uygulanacağını sınıfın fiziksel koşulları, öğrenci sayısı, tekniğin uygulanacağı ders ve dersin konusu gibi faktörler belirlemektedir. Bu tekniklerden bazıları; Birlikte Öğrenme Tekniği, Öğrenci Takımları Öğrenme Tekniği, Öğrenci Takımları-Başarı Bölümleri Tekniği, Takım-Oyun-Turnuva Tekniği, Takım Destekli Bireyselleştirme Tekniği, Ayrılıp Birleştirme (Jigsaw) Tekniği, Karşılıklı Sorgulama Tekniği, Grup Araştırması Tekniği, İşbirliği-İşbirliği Tekniği, Birleştirilmiş İşbirlikli Okuma ve Kompozisyon Tekniği gibi tekniklerdir. Şimdi bu teknikleri detaylı inceleyelim.

Birlikte Öğrenme Tekniği

David ve Roger Johnson tarafından geliştirilmiş olan bu teknikte işbirliği, okul genelinde yapılan tüm işleri kapsamaktadır. Bu teknikte Formel, Formel Olmayan ve İşbirliği Temel gruplar birlikte kullanılmaktadır. Formel işbirlikli öğrenme gruplarında, öğrenciler bir veya birkaç hafta birlikte çalışıp problem çözme, ödev yapma veya anket uygulama gibi belirli ödev veya işleri yaparlar. Formel olmayan işbirlikli öğrenme gruplarındaki öğrenciler ise yine belirlenmiş bir hedefe ulaşmak amacıyla birkaç dakikadan bir ders saatince işbirliği içinde çalışırlar. İşbirliği temel gruplarında ise öğrenciler heterojen dağılım göstermekle beraber uzun süreliğine işbirlikli çalışmalar yürütürler(Efe vd. 2008:45).

Öğrenci Takımları Öğrenme Tekniği

The Johns Hopkins Üniversitesi'nde geliştirilmiş ve orada fazlaca kullanılmış olan bu yöntemin en belirgin özelliği ve amacı öğretimsel hedeflere tüm takım üyelerinin ulaşması şartıyla elde edilecek olan takım başarısının vurgulanmasıdır. Bu teknikte takım ödülü, bireysel değerlendirilebilirlik ve başarı için eşit fırsat tanınması gibi önemli özellikler yer almaktadır (Açıkgöz,2003:184-185).

Öğrenci Takımları-Başarı Bölümleri Tekniği

Öğrenci Takımları-Başarı Bölümleri Tekniği, işbirlikli öğrenme teknikleri içinde en sık kullanılan tekniklerden biridir diyebiliriz. 1983' te Slavin tarafından geliştirilmiş olan bu teknikte gruplar dört veya beş kişiden oluşup, grup üyeleri farklı etnik köken, cinsiyet ve akademik başarı düzeylerinden seçilir. Bu teknikte öğretmen önce başarı sırası yaparak öğrencileri dört gruba ayırır. Gruplar oluşturulurken de birinci grubun ilk sırasında yer alan öğrenci ile dördüncü grubun en sonunda bulunan öğrenci, ikinci grubun ilk sırasındaki ve üçüncü grubun son sırasında yer alan öğrenciyle bir takım kurulur. Daha sonra öğretmen öğrencilerin önceki puanlarının ortalamasıyla temel puan hesaplaması yapar. Süreç içinde öğretmen gelişimi izlemek için tekrar puan hesaplaması yapabilir. Böylece öğrenciler aynı takım içinde kendi kendileriyle de yarışarak gelişimlerini gözlemlerken aynı zamanda takım başarısına katkı sağlayıp ödüllendirilir (Senemoğlu:2005).

Takım Destekli Bireyselleştirme Tekniği (TDB)

Slavin ve arkadaşlarının geliştirdiği bu teknikte öğrenciler dörder ya da altı kişiden oluşan farklı yapıda gruplar oluşturacak şekilde hazırlanır. Her bir öğrenci

belirlediği diğer öğrenciyle programlı öğretim materyalini temel alarak gereken okuma tarafından geliştirilmiş olan bu teknikte öğrenciler tıpkı Öğrenci Takımları-Başarı Bölümleri tekniğinde görüldüğü gibi dört ile altışar kişilik birbirinden farklı özelliklere sahip öğrenciler gruplara ayrılır. Her bir öğrenci öncelikle kendisinin seçtiği bir diğer öğrenci ile programlı öğretim materyali üzerinden gerekli okuma ve çalışmalarını yaptıktan sonra ünite kapsamında bir teste sokulur. Ortak çalışan öğrenciler birbirlerinin testlerine puan verdikten sonra grup puanları her elamanın o hafta elde ettiği puanların toplamından oluşur. Takım önceden belirlenmiş olan başarı puanını yakalar veya geçerse ödüllendirilir. Bu yöntemdeki önemli nokta takımların birbirleriyle değil kendi içlerinde yarışarak önceden belirledikleri başarı seviyesini geçmeye çabalamalarıdır (Bayrakçeken vd.,2015:18).

Ayrılıp Birleştirme (Jigsaw) Tekniği

İlk kez Elliot Aronson tarafından ortaya konan ve yine sıklıkla kullanılan bu teknikte dört ila altı kişiden oluşan heterojen nitelikte ana gruplar meydana getirilir. Daha sonra belirlenen ünite alt konulara bölünür ve takımdaki her bir üyeye bir alt konunun sorumluluğu verilir. Alt konularını alan öğrenciler diğer gruplardaki aynı konuyu alan öğrencilerle uzmanlık gruplarında toplanır ve konularını detaylı bir şekilde çalışır. Daha sonra öğrenciler kendi gruplarına döner ve kazanımlarını grup arkadaşlarına aktararak her alt konuyu tek tek tartışırlar. Son olarak da takım kendi içinde puanlama yaparak değerlendirmesini gerçekleştirir ve elde edilen puanlar takım puanı olarak yazılır. Bu bağlamda bu teknikte sırasıyla şu aşamalar izlenmektedir:

1. Ana grupların belirlenerek grupların oluşturulması,
2. Uzman grupların belirlenmesi için öğretim programları grupları oluşturan öğrenci sayılarına göre bölünmesi,
3. Uzman grupların konularını öğrenmeleri için toplanması,
4. Ana grupların toplanarak, öğrencilerin konularını gruptaki diğer üyelere öğretmeleri ve çalışma kâğıtları üzerinden çalışmaları,
5. Tüm sınıfın sunumlarını yaparak başarılı grupların ödüllendirilmesi (Efe vd. 2008:22)

Karşılıklı Sorgulama Tekniği

Woolfolk' un (1990) farklı yaş seviyelerinde ve konularda uygulanabilen Karşılıklı Sorgulama Tekniğinde seçilmiş materyal ve testlere gereksinim duyulmamaktadır. Bu tekniğe göre eğitimci, kendisinin belirlediği sorularla öğrencilerin karşılıklı olarak sorular yöneltmesi ve cevaplandırılmasına dayanan etkinliklerde bulunur. Öğretmen, “Ne şekilde uyguladınız? Nedenlerini yazınız. Artıları ve eksileri belirtiniz.” şeklinde soru kökleri oluşturabilir. Öğrencilere ne şekilde sorular yöneltileceği konusunda rehberlik yapar. Sonuç olarak öğrenciler kendi sorularını sınıfa sorar ve cevaplarını isterler. Diğerleri de arkadaşlarının sorularını cevaplandırır (Senemoğlu, 2005).

Grup Araştırması Tekniği

Yeal Sharan ve Sholomo Sharan tarafından geliştirilmiş olan bu teknik, öğrencilerin yüksek bilişsel gelişimlerinin gelişmesine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. John Dewey'in eğitim felsefesine dayanan bu teknikte süreç, öğrencilere öğrenmeye yönelik pek çok tecrübe sağlayacak şekilde tasarlanır ve öğrencilerin öğrenmeyi öğrenmelerine imkân sağlar. Bu tekniğin araştırma, iletişim, yorumlama ve içsel motivasyon olmak üzere dört temel özelliği vardır ve bu dört temel özellik tekniğin altı adımında birleşmektedir. Bunlar:

1. Alt konulara sınıf belirler ve araştırma grupları buna göre hazırlanır.
2. Gruplar araştırma planları yaparlar.
3. Gruplar araştırmalarını yaparlar.
4. Gruplar sunum planlarını yaparlar.
5. Gruplar sunumlarını gerçekleştirir.
6. Öğretmen ve öğrenciler araştırmaları değerlendirir (Efe vd., 2008:35-36).

İşbirliği-İşbirliği Tekniği

Kagan tarafından geliştirilen bu tekniğin özünde eğitimin öğrencilerin doğal merak, zekâ ve kabiliyetlerini ortaya çıkaracak, bunları geliştirecek bir ortamın kurulması fikri benimsenmiştir. Bu anlayış doğrultusunda bu teknikte, öğrencilerin ilk olarak kendilerini ve yakın çevrelerini anlamaları, daha sonra da arkadaşlarına deneyimlerini ve kazanımlarını aktarmak suretiyle paylaşma hazzını işbirliği içinde

yaşamaları hedeflenir ve süreç bu anlayışa göre düzenlenir. Bu teknikte süreç şu şekildedir:

1. Öğrenci merkezli sınıf tartışmasının yapılması
2. Öğrenci takımlarının kurulması
3. Takımların konularının belirlenmesi
4. Takım mensupları için alt konuların oluşturulması
5. Alt konuların hazırlanma aşaması
6. Alt konuların sunumunun yapılması
7. Takımların sunum için hazırlanma süreci
8. Takımların sunumunun yapılması
9. Değerlendirme (Bayrakçeken vd.,2015:21)

Birleştirilmiş İşbirlikli Okuma ve Kompozisyon Tekniği (BİOK)

Madden, Slavin ve Stevens (1986) tarafından geliştirilmiş olan bu teknik, ilköğretimin üst sınıflarda bulunan öğrencilere okumayı, yazmayı ve dil becerilerini öğretmeyi hedefleyen oldukça geniş çerçeveli bir tekniktir. Bu teknikte sınıfta bulunan her okuma grubu iki kişiden oluşan takımlar şeklinde meydana getirilir. Öğretmen bu takımlardan biriyle çalışırken diğer takımlar birlikte çalışarak birbirlerine anlamlı okuma ve yazma becerileri kazandırmak için uğraşırlar. Bunu yaparken de öğrenme ile ilgili çeşitli etkinlikler, yüksek sesle okuma, sorular sorma, özetleme ve kompozisyon yazma gibi etkinlikler düzenlerler. Ayrıca takımlar testleri yazma, hazırlama, yazdıklarını kontrol etme ve düzeltmeler yapmada karşılıklı yardımda bulunurlar. Takımlar süreç sonunda okuma ve yazma ile ilgili ödevlerin tamamında üyelerin ortaya koydukları performans ortalamalarına göre ödüllendirilirler (Bayrakçeken vd.,2015:18). Bu teknikte aşağıdaki bileşenlere mutlaka yer verilmelidir:

- Okuma Grupları
- Takımlar
- Temel Etkinlikler
- Arkadaş Kontrolü
- Sınavlar

- Okuduğunu Anlamada Dolaysız Öğretim
- Birleştirilmiş Dil Becerileri ve Yazma
- Bağımsız Okuma ve Kitap Raporu (Açıkgöz, 2003:202).

2.1.3.3. Takım Oyun Turnuva Tekniği

1973’ de Edwards ve DeVries’in ortaya koymuş olduğu bu teknikte öğretmen dersin içeriğini öğrencilere anlattıktan sonra onları farklı yapıda gruplandırır. Gruplardaki öğrenciler konunun içinde yer alan soruları yanıtlamada birbirlerine destek olurlar. Grup içinde konunun her üye tarafından kavranmasıyla birlikte karşı gruptaki öğrenciler seviyelerin örtüşmesi şartıyla iki kişi turnuva masasında yarışır. Turnuvalar iki gruptan 3’er öğrenci ile haftada 1 düzenlenir. Daha önceden çözümledikleri problemlere benzerlerini çözmeye çalışırlar. Kazanan öğrenciler grubuna 6 puan eklemektedir. Düzenli yapılan bu turnuvalarda kazanan öğrenciler bir sonraki hafta seviyelerini yukarıya taşımış olarak bir üst düzeydeki masalarda yarışmaya devam eder. Bu yöntem sayesinde öğrencilerin bireysel gelişimleri de desteklenir (Slavin,1990;Akt. Senemoğlu, 2005, Johnson vd.,1994/2016).

Bu tekniğin uygulanması sürecinde belli bir yolun izlenmesi ve izlenecek adımların belirlenmesi önem teşkil etmektedir. Bu bağlamda, bu araştırmada izlenen adımlar şu şekildedir:

1. *Amaç:* Öğretilmesi planlanan konuların ve edinilmesi gereken kazanımların belirlendiği aşamadır. Örneğin bu araştırmada her hafta temel müzik eğitimi ile ilgili farklı konuların öğretilmesi ve belli davranışların kazanılması amaçlanmaktadır.

2. *Ön Hazırlık:* Bu aşamada öğretmen, süreç içerisinde kullanacağı tüm öğretim materyallerini, sürecin son aşamasında yapılacak turnuvanın sorularını hazırlar. Öğrenciler heterojen bir biçimde 3 ila 6 kişilik takımlara ayrılırlar. Öğretmen isterse takım içindeki görev dağılımını bu aşamada yapabilir.

3. *Öğretme:* Bu aşamada öğretmen öğrencilere dersin içeriğinde yer alan konular hakkında bilgi verir. Ayrıca hazırladığı ders materyallerini de kullanarak konuları geleneksel öğrenme yönteminde olduğu gibi anlatır ve var ise etkinliklerin uygulamalarını gösterir.

4. *Takımların Turnuvaya Hazırlanması:* Bu aşamada, öğretmen sunumu yaptıktan sonra takımlar, ilgili ders materyallerini de alarak kendilerine verilen görev dâhilinde çalışmaya başlarlar. Bu esnada diğer arkadaşları ile de etkileşimde olan takım üyeleri yardımlaşmada bulunurlar.

5. *Turnuva Süreci:* Her takımdan 3'er öğrenci kendilerine verilen göreve göre turnuva masasında düello yapar gibi yarışır. Tüm takımların yarışmacıları verdikleri doğru cevap sayılarına göre kendilerini puanlandıktan sonra günün kazanan takımı ilan edilir (Johnson vd., 1994, Efe vd.,2008, Gelici ve Bilgin,2011).

Son yıllarda Takım-Oyun-Turnuva Tekniğinin kullanıldığı ve özellikle bu tekniğin öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkilediğine ilişkin sonuçların elde edildiği çeşitli çalışmalar (Gelici ve Bilgin, 2011, Cengizhan, 2017, Çalıklar ve Şimşek, 2017, Kara ve Baydar,2019, Mutlu, 2020) görmektediriz. Bu nedenle ve oyun kavramının okul öncesi eğitiminde sahip olduğu yer gözetilerek, Takım-Oyun-Turnuva (TOT) Tekniğinin bu çalışma için uygun bir teknik olduğu düşünülmüştür.

2.2. Müzik Dersi Öz-yeterlik İnancı

Bandura'nın yetmişli yıllarda sosyal bilişsel öğrenme kuramında ilk kez ortaya attığı öz-yeterlik inancı, bireylerin muhtemel durumlarla baş edebilmek için gerekli olan eylemleri ne derece iyi yapabilecekleriyle ilgili kişisel yargıları veya inançları olarak tanımlanabilir. (Bandura, 1997;Bıkmaz, 2004). Bununla birlikte öz-yeterlik inancı, kişinin davranış biçimini biçimlendirmede sahip olduğu becerilere olan kanısını ve kişinin akademik olarak da arzuladığı performansa ulaşmadaki algısını yansıtmaktadır (Zimmerman,1995). Pajares (2002) ise bireyin yaptığı işe yönelik öz-yeterlik inancının dört şekilde oluştuğunu belirtmektedir. Bunlar;

- Bireyin önceki tecrübelerinden edindiği bilgiler doğrultusundaki inançları,
- Bireyin aynı işi yapan kişileri izleyerek edindikleri inançları,
- Bireyin yapacağı işteki yetkinliği konusunda çevresinden edindiği sözlü dönütler,
- Bireyin o işi yaparken sahip olduğu ruh (kaygı, stres vb.) hali (Akt. Özmenteş, 2011).

Öğretmenlik mesleğinde öz-yeterlik inancının yüksek olması beklenmektedir. Ashton (1984) öğretmenlerin öz-yeterlik inançlarını, “öğrencilerin performanslarını etkileme kapasitelerine olan inançlar” olarak tanımladığı zaman, öğretmen özelliklerinden hiçbirinin öğrenci başarısı ile bu derece örtüşmediğini belirtmektedir (Bıkmaz, 2004). Başka bir ifade ile ancak kendine güvenen, sahip olduğu potansiyelinin farkında olan ve başarıya azmi barındıran bir öğretmenin, öğrencilerini başarıya taşıyacak yöntem ve teknikleri öğrenme ve uygulama motivasyonunu arttıracığı düşünülmektedir. Bu bağlamda, öz-yeterliği yüksek seviyedeki okul öncesi öğretmeni adaylarının, öncelikle müziği öğrencilere doğru anlatması, müziği sevdirmeyi başarması ve çocuk için hem etkin hem de eğlenceli bir öğrenme ortamı oluşturması ile başarıyı yakalayacağı söylenebilir. Nitekim ülkemizde de özellikle son yıllarda yapılan çeşitli çalışmalarda, gerek sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik öz-yeterlik inançları (Açılmış ve Kayıran, 2021; Taş ve Atılğan, 2022) gerekse okul öncesi öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik öz-yeterlik inançları (Akpınar,2020; Barbaros ve Akbulut,2021) araştırılmaya değer görülmüştür.

2.3. Müzik Okuryazarlığı

Okuryazarlık, birçok disiplin tarafından araştırma konusu olan ve medya okuryazarlığı, sanat okuryazarlığı, fen okuryazarlığı gibi farklı türleri de bulunan bir kavramdır. Keefe ve Copeland (2011) okuryazarlığı, bir bireyin günlük yaşamdaki kısa, basit ifadeleri anlayarak okuma ve yazma yeteneği olarak tanımlamaktadır (Akt. Afacan ve Kaya, 2019). Günümüzde de belli bir alanda detaylı bilgilere sahip ve bu alanda iyi eğitim almış donanımlı bir kişiye atıfta bulunurken de bu kavram kullanılmaktadır (Kışoğlu, 2009).

Müzik okuryazarlığı ile ilgili ilk tanımlardan birini Wieck (1875) bireyin müziği başlangıçta kulaktan öğrenme yoluyla tanınması, devamında da nota okuyarak bu yeteneğini geliştirmesi olarak yapmıştır (Akt. Botstein,1992). Levinson (1990) ise müzik okuryazarlığını, bireyin kendisine sunulan geleneksel bir müziği anlama yeteneği olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda bireyin, müzik alanı ile ilgili kuramsal ve uygulamaya dönük bilgi ve becerilerini sergileme düzeyinin onun müzik okuryazarlığını belirlediği söylenebilir. İlgili alan yazın incelendiğinde müzik okuryazarlığı üzerine (Levinson; 1990; Brophy,1996; Arslan, 2010; Arslan ve Deniz 2011; Afacan ve Şentürk, 2016; Çelikleş, 2022) çeşitli çalışmaların yapıldığını

görmekteyiz. Bu çalışmaların sonuçlarına bakıldığında, özellikle etkin bir müzik eğitimi için müzik okuryazarlığının önemine vurgu yapıldığı görülmektedir.

2.4. Müzik Dersi Başarısı

Okul öncesi müzik eğitimi, çeşitli bilişsel, duyuşsal ve motor becerilerin erken çocukluk evresinde kazanılmasından ötürü önem taşımaktadır. Bu bağlamda da okul öncesi öğretmenlerinin, müziğin birçok alanındaki bilgi ve becerilerinin yeterli olması gerekmektedir. Çünkü öğretmen, birtek düzgün ve dengeli bir müzik yeteneği ya da müzikalite düşüncesine sahipse müziği doğru anlama, düzgün icra etme, üretme, uygulama eğitimi verebilir; öğrencinin müzikle ilişkili yeteneklerini eksiksiz ve dengeli şekillendirebilir, ileri götürebilir (Uçan, 2005). Bu nedenle okul öncesi öğretmeni adaylarından beklenen, doğru ve tutarlı müzik bilgi ve becerilerine vakıf olmaları ve bu bilgi ve yetileri öğrencilerine etkin bir biçimde aktarmalarıdır. Bu da ancak okul öncesi öğretmeni adayının üst düzeyde müzik dersi başarısı ile mümkün olabilir.

Temel eğitim bölümlerinin sınıf öğretmeni ve okul öncesi öğretmeni adaylarının müzik dersi başarıları ile ilgili yapılan birçok araştırmada (Şendurur ve Akgül Barış,2002; Altıntaş, 2007; Afacan,2010; Burak vd., 2015; Koca; 2016; Köksoy ve Afacan;2020; Yılmaz vd., 2021) bu alanlardaki müzik dersi başarısının çocukların bilişsel, duyuşsal ve motor becerilerinin gelişimine sağladıkları katkının önemi vurgulanırken, sınıf öğretmeni ve okul öncesi öğretmeni adaylarının bu derslerdeki başarılarının çeşitli değişkenler üzerinden incelendiği görülmektedir. Nitekim sınıf ve okul öncesi öğretmeni adaylarının temel müzik bilgisi, müzik kültürü, nota okuma, enstrüman çalma, müzik dinleme ve müziksel yaratıcılık gibi konular üzerine aldıkları müzik öğretimi derslerindeki başarılarının daha üst düzeye taşınması amacıyla derslerin etkinliğinin de artırılması yapılan tüm araştırmaların ortak noktası olarak göze çarpmaktadır.

2.5. İlgili Araştırmalar

Alan yazında, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik eğitiminde de kullanılabilirliğine yönelik önemli bilgiler sağlayan çalışmalar vardır. Özellikle 1990'lı yılların başında yapılan bazı teorik çalışmalar (Friedmann, 1989; Baloché ve DeLorenzo, 1994; Kaplan ve Stauffer, 1994; Di Natale ve Russel, 1995), işbirlikli öğrenme yönteminin müzik eğitiminde kullanımına değinmiş ve farklı uygulama

örnekleri sunmuş; bazı deneysel çalışmalar ise (Hosterman, 1992; Hwong, Caswell, Johnson ve Johnson, 1993; Bilen, 1995; Goliger, 1995; Kocabas, 1995; Inzenga, 1999; Uysal, 2004; Güven, 2011) uygulamadaki görünümünü ortaya koyarak alana katkıda bulunmuştur. Gerek mesleki müzik eğitimi sürecinde, gerekse ilköğretim düzeyindeki müzik eğitimi sürecinde işbirlikli öğrenme yöntemi ile ilgili birçok çalışma yapılmış ve sonuçlar genellikle olumlu olmuştur.

2.5.1. Yurt İçinde Yapılmış Araştırmalar

Kurtuldu (2019), yüksek lisans tez çalışmasında, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik dersindeki uygulanmasına dönük bir araştırma yürütmüştür. Bu çalışmada, örgün temel müzik eğitimi öğretim programından seçilen bir kazanıma ulaşmak için işbirlikli öğrenme yönteminin belirleyici olup olmadığına bakılmıştır. Bu amaca göre "Ortaokul 6. Sınıf müzik öğretim programındaki 'Yurdumuzdaki Başlıca Müzik Türlerini Ayırt Eder' kazanımı çalışmanın önemli bir belirleyicisi konumundadır. Bu çalışmanın modelinde; nicel veriler için "öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen" ve nitel veriler için de "içerik analizi" kullanılmıştır. Grupların denkliliğini saptamak için araştırmacının hazırlamış olduğu seviye belirleme testi kullanılmıştır. Gruplar ayrıldıktan sonra ön test, 6 haftalık çalışma sürecinin sonunda da son test uygulanarak veriler kayda alınmıştır. Öğretmen kontrol grubu ile çalışırken anlatım, soru-cevap, dinleme-söyleme gibi geleneksel yöntemleri kullanmıştır. Deney grubu ile sürdürülen çalışmalarda ise dersler işbirlikli öğrenme yönteminin tekniklerinden biri olan Jigsaw 1 (ayrılıp birleşme) tekniği ile işlenmiştir. Son-test verileri toplandıktan sonra deney grubu ile görüşme yapılarak, öğrencilerden işbirlikli öğrenme yöntemi ve bunun uygulanmasıyla ilgili görüşleri alınmıştır. Yapılan bütün çalışma ve ölçümler nihayetinde, derslerini işbirlikli öğrenme yöntemi ile işleyen deney grubunun, ders başarı puanlarının daha yüksek olması nedeniyle kontrol grubuna göre daha başarılı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu verilere göre çalışmada, işbirlikli öğrenme yönteminin, çalışma grubu ve seçilmiş olan kazanım çerçevesinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Deney grubunun çalışmanın bitiminde yapılan uygulamaya ve müzik dersine ilişkin görüşleri dikkat çekecek boyutta olumludur. Bu bağlamda çalışmada, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik eğitiminde daha geniş bir yer alabilmesine yönelik bir anlayışın oluşması için öneriler sunulmuştur.

Erten (2015), çevrimiçi işbirlikli öğrenme ortamında e-portfolyo uygulamasının öğrencilerin akademik başarılarına, tutumlarına, motivasyonlarına ve kalıcılığa olan etkisini incelediği doktora tezinde çalışma grubunu, 2012-2013 akademik yılında, Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümünde öğrenim gören İşletim Sistemleri ve Uygulamaları dersini alan öğrenciler oluşturmaktadır. Ön-test Son-Test Kontrol Gruplu model uygulandığı araştırma nitel veriler de kullanıldığı için karma modelde desenlenmiştir. Çevrimiçi işbirlikli yöntemi ile e-portfolyo uygulamalarını gerçekleştiren deney grubunun süreç sonunda akademik başarı ve kalıcılık puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı farklılık gösterdiği, tutum ve motivasyon ön-test ve son-test puanlarının ise anlamlı fark göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada toplanan nitel verilerin nicel verileri destekler nitelikte olduğu da sptanmıştır.

Gürpınar (2014), doktora tez çalışmasının yönteminde, ön-test/son-test kontrol gruplu tam deneme modelini uygulamıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2013-2014 öğretim yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 3. sınıf öğrencileri (n=22) oluşturmuştur. Öğrencilere, 10 haftalık deneysel süreç boyunca, işbirlikli öğrenme yönteminde kullanılan "Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri" tekniği aracılığıyla çoksesli solfej çalışmaları uygulanmıştır. İşbirlikli öğrenme yöntemi ile çoksesli solfej çalışmaları uygulamalarından önce ve sonra öğrencilere; dikte, iki-üç- dört ses aralık ve akor yazma ile akor tamamlama konularında başarı testleri uygulanmıştır. Araştırmada toplanan veriler normal dağılım gösterdiği için analizlerde, ilişkili ve ilişkisiz örneklem grupları için uygulanan t-testleri kullanılmıştır. Ayrıca verilerin etki büyüklüğü hesaplanırken Cohen's-d formülü kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçlarında işbirlikli öğrenme yöntemi kullanılarak uygulanan çoksesli solfej çalışmalarının; müziksel işitme, müziksel yazma, çoksesli solfej okuma ve koro performans başarılarını olumlu bir şekilde ve yüksek seviyede etkilediği görülmüştür.

Kocabaş ve Erbil (2013), Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda 2012-2013 eğitim ve öğretim yılı bahar yarıyılında 2. sınıfta öğrenim görmekte olan ve *Müzik Öğretimi* dersi alan 125 öğrenci ile yürütmüş oldukları çalışmada, müzik öğretimi dersinde işbirlikli öğrenme yöntemi ve uygulamalarına yönelik olarak uygulamalara yönelik önerilerin geliştirilmesi amacıyla öğretmen adaylarının görüşleri alınmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden içerik

analizinin kullanıldığı araştırmanın sonucunda veriler anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formları ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda işbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi dersinde yaratıcılığı arttırdığı ve başka derslerde de yaratıcılığı geliştirebileceğine ilişkin öğrenci görüşleri öne çıkmıştır.

Öztürk (2012), 2010-2011 Eğitim ve Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde, bir üniversitenin müzik öğretmenliği lisans programında öğrenim gören ve Müziksel İşitme-Okuma-Yazma IV (MİOY-IV) dersini alan, toplam 37 lisans öğrencisiyle gerçekleştirdiği doktora çalışmasında, öğrencileri MİOY-IV dersi başarı puanlarının ortalamaları denk gelecek şekilde kontrol ve deney grubu olarak ikiye ayırmış, 8 haftalık deneysel süreçte dersleri kontrol grubuyla geleneksel yöntemle, deney grubu ile de işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlemiştir. Ön-test/Son-test kontrol gruplu deney deseninin kullanıldığı çalışmada veriler, “Müziksel İşitme-Okuma-Yazma Dersi Kaygı Ölçeği”, “Müzik Teorisi Testi”, “Müziksel Yazma (Dikte) Testi” ile Spielberger ve ark. (1970) tarafından geliştirilen “Durumluk Kaygı Ölçeği” ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda işbirlikli öğrenme yönteminin MİOY dersinde kaygıyı azaltacak seviyede etkili olduğu, ancak ölçülen diğer değişkenler üzerinde anlamlı düzeyde fark yaratmadığı saptanmıştır.

İşbirlikli öğrenme yönteminin müzik eğitiminde kullanılmasına yönelik de son yıllarda birçok lisansüstü tez ve bilimsel çalışma yapılmıştır. Örneğin, Sözen (2012)'in doktora tez çalışmasında, 2009 - 2010 eğitim-öğretim yılında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında ilk defa bağlama eğitimi görececek 22 lisans 2. sınıf öğrencisi üzerinde uygulanmıştır. Kontrol ve deney grupları için 11'er öğrenci ayrılmıştır. Çalışmada hem ön-test / son-test kontrol gruplu desen hem de son-test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Toplam 5 haftalık deneysel süreçte, deney grubuyla haftada 2 ders saati işbirlikli öğrenme uygulamalı toplu bağlama öğretimi yapılırken, kontrol grubuyla haftada 2 ders saati süresince toplu bağlama öğretimi geleneksel öğretim yöntemleriyle sürdürülmüştür. Deney grubunda işbirlikli öğrenme yönteminin “Birleştirme I” tekniği uygulanmıştır. Deneysel süreçte her iki grup için belirlenmiş ortak amaçlar çerçevesinde, bağlamada başparmak kullanımı, aksak usullerin çalınması ve transpoze çalma konularını kapsayan 5 türkü öğretimi yapılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerdeki bağlama dersine karşı gelişen tutumların belirlenmesi için, çalışmanın öncesinde ve sonrasında araştırmacının geliştirdiği Bağlama Dersi Tutum Ölçeği yapılmış, bağlama performanslarını belirlemek

için araştırmanın bitiminde tekrar araştırmacının geliştirdiği Bağlama Performansı Değerlendirme Formu doldurtulmuştur. Sonuç olarak, işbirlikli öğrenme yöntemi kullanılarak yürütülen toplu bağlama öğretimi uygulamalarında, öğrencilerin bağlama çalma performanslarına ve bağlama dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark yaratmadığı, öte yandan deney grubunun bağlama dersine ilişkin tutumlarında ise anlamlı düzeyde bir fark oluşturduğu gözlenmiştir.

Bilen (2010), 26 müzik öğretmeni adayı ile yapmış olduğu çalışmada, işbirlikli öğrenme yönteminin Orff-Schulwerk etkinliklerinin uygulanmasına etkisini araştırmıştır. Kontrol gruplu deneysel desenin kullanıldığı çalışmanın sonucunda, Orff-Schulwerk etkinliklerinin uygulanmasında işbirlikli öğrenme yönteminin müzik öğretmeni adaylarının yetenekleri üzerinde anlamlı bir düzeyde etki yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kocabaş (2000), bir diğer araştırmasında işbirlikli öğrenme yöntemlerinden Öğrenci Takımları-Başarı Bölümleri Tekniği ile geleneksel öğretim tekniğinin uygulandığı müzik dersinde öğrencilerin benlik kavramlarına ilişkin değişikliğin bulunup bulunmadığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Bunun için örneklem olarak Buca-Çakabey İlköğretim okulunun beşinci sınıfta okuyanlar arasından 80 kişilik bir grup seçilmiştir. Kontrol gruplu ön-test, son-test deseninin kullanıldığı bu araştırmada veri toplama aracı olarak ilköğretim okulları beşinci sınıf öğrencileri için geliştirilen, Müziğe İlişkin Benlik Kavramı Ölçeğini kullanılarak verilerin analiz edilmesinde frekans, aritmetik ortalama, t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmış, sonuçlarda gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır.

İşbirlikli öğrenme yönteminin müzik eğitimindeki uygulamaları ile ilgili en yoğun çalışmaları yapan isimlerden biri de Prof. Dr. Ayfer Kocabaş'tır. Kocabaş (1998), çalışmasında, işbirlikli ve geleneksel öğrenme yöntemlerinin eğitimin farklı alanlarında olduğu gibi müzik eğitimi üzerinde de öğrenci başarısını ve performansını etki eden tutumlar üzerindeki etkilerini belirlemek istemiştir. Buna bağlı olarak çalışmanın denek grubu İzmir-Dokuz Eylül Ortaokulu'nda öğrenim gören 155 ortaokul birinci sınıf öğrencisinden oluşmuştur. Örneklemi oluşturan öğrencilerin 79'u kız, 76'sı erkek öğrencilerden meydana gelmektedir. Kontrol gruplu ön-test, son-test deseninin kullanıldığı bu araştırmada iki deney grubu ile iki kontrol grubu kıyaslanmıştır. Deney gruplarında işbirlikli öğrenme tekniklerinden Birleştirme-I ve Birlikte Öğrenme, kontrol gruplarında ise Ezginin Tartımından Yola Çıkılarak Öğretim Tekniği ve Bütün-Parça-

Bütün Tekniği kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacının geliştirdiği "Müziğe İlişkin Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, varyans çözümlenmesi ve Scheffle Testi uygulanmıştır. Ulaşılan verilerin çözümlenmesinde işbirlikli öğrenme tekniklerinin müzikle ilgili olumlu tutumların çoğalmasında geleneksel öğrenme tekniklerine göre daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

2.5.2. Yurt Dışında Yapılmış Araştırmalar

Egger (2019), müziğin temel akademik konulara entegrasyonunun uygulanmasında işbirlikli bir öğrenme ortamının etkilerini araştırdığı çalışmada yarı deneysel bir tasarım uygulamıştır. Katılımcılar ($N= 59$) altı hafta boyunca, müziği akademik temel derslerine entegre eden bir final projesi üzerinde çalıştılar. Altı haftanın sonunda, her bir katılımcı, müzik entegrasyonu projesinden oluşturulan bir dersi bireysel olarak mikro düzeyde öğretti. Ayrıca katılımcılar, çalışma tamamlandıktan sonra bir ilgi anketi doldurdu. Sonuçlar, işbirlikli öğrenme grubundaki katılımcıların istatistiksel olarak anlamlı derecede daha yüksek puan aldığını gösterdi. Bu sonuçlar, işbirlikli öğrenme grubundaki katılımcıların, kontrol grubundaki katılımcılardan daha kaliteli işler ürettiğini ve işbirlikli öğrenme grubunun kendi müzik entegrasyon projelerine daha yüksek düzeyde ilgi gösterdiğini ortaya koymuştur.

Cangro (2013), yapmış olduğu deneysel araştırmasında, işbirlikli öğrenme yönteminin enstrüman çalmaya yeni başlayan öğrencilerin başarılarına etkisini incelemiştir. 20 hafta süren çalışmada farklı seviyelerdeki öğrencilerin süreç içerisinde akademik başarılarındaki değişimler gözlemlenmiştir. Araştırma sonucunda, geleneksel yöntem ile ders işlenen kontrol grubu ile işbirlikli yöntemle ders işlenen deney grubunun, üç farklı performansta sergiledikleri üç etütten sadece birinde anlamlı düzeyde başarı değişimi saptanmıştır.

David ve Hui-Hua (2012) çalışmalarını, müzik okuma konusunda çok az eğitim almış veya hiç eğitim almamış lisans öğrencileriyle bir laboratuvar ortamında gerçekleştirmiştir. Katılımcılar, ilk aşamada müziğin nasıl okunacağını ve ikinci aşamada ritmin nasıl okunacağını öğrenmek için tek başlarına veya çiftler halinde çalıştılar. Olgulara dayalı hatırlama soruları, anlama soruları ve zor transfer sorularından oluşan her aşamanın sonunda (bireysel olarak) bir son test yaptılar. Katılımcıların yarısına Aşama 1'deki (grup) performanslarına bağlı bir ödül hakkında

bilgi verildi. Aşama 2'nin başlangıcında, ödül koşullarındaki katılımcılara bu aşama için ek bir ödülün mevcut olmadığı söylendi. Bu çalışma, grupların ödülü ortadan kaldırmanın bireylerde daha az zararlı etkileri göstereceği hipotezini test etti. Sonuçlar, ikililerin ödül kaldırıldıktan sonra performanslarını artırdığını, bireylerin zor transfer sorularında düşüş gösterdiği ile ilgili önemli bir etkileşim gösterdi.

Cornacchio (2008), doktora tez çalışmasında, işbirlikli öğrenme yönteminin ilkokul öğrencilerinin müziği besteleme, müzikle etkileşim ve müziği benimseme boyutlarında etkisini incelemiştir. 26 öğrencinin deney grubunda, 27 öğrencinin ise kontrol grubunda yer aldığı, ön-test son-test kontrol gruplu desenin 5 haftada toplam 7 uygulamanın yapıldığı çalışmanın verileri bir kompozisyon testi ile Yager vd., (1985) tarafından geliştirilmiş bir benimseme ölçeği ile toplanmıştır. Müziği benimseme değişkeninde anlamlı bir farkın bulunmadığı çalışmanın sonucunda müzik besteleme ve müzikle etkileşim becerilerinde deney grubu lehine anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir.

Goliger (1995) çalışmasında, işbirlikli öğrenme yönteminin piyano becerileri edinmede rekabet etkileşimine karşı dayanışma üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırmacı bu çalışmada Johnson ve Johnson'un Birlikte Öğrenme, Slavin'in Takım-Oyun-Turnuva tekniklerini kullanmıştır. Dönem sonu sınavına katılan öğrencilerin teorik, kuramsal ve bilgilendirici bilgilerinin test edildiği bu çalışmada, işbirlikli öğrenme grubundaki öğrencilerin diğer öğrencilerden daha yüksek notlar aldıkları saptanmıştır. Ayrıca işbirlikli öğrenme grubundaki öğrencilerin derse daha fazla katılım sağladıkları ve sınıf içinde daha fazla olumlu davranışlar sergiledikleri sonuçları da elde edilmiştir.

Graser (1994), ortaokullarda kısıtlı bir bütçe ile alternatif öğretim yöntemleri ile çalgı derslerinin nasıl geliştirilebileceğini araştırdığı doktora çalışmasında öğrencileri çalgılarına ve yeteneklerine göre gruplara ayırmış ve süreç sonunda öğrencilerin bu yöntem ile yardımlaşma, öğrenme ve problem çözme gibi davranışlarının olumlu yönde etkilendiği belirlenmiştir.

Hwong vd. (1993), çalışmalarında işbirlikli ve bireysel öğrenmenin, sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretim yöntemleri dersindeki başarı ve tutumlarına etkisini incelemiştir. Çalışmada 43 Amerikalı üniversite öğrencisi, önceki müzik deneyimlerine dayalı olarak katmanlara ayrılmış koşullar gözetilerek rastgele atanmıştır.

Araştırma sonucunda işbirliğinin, bireysel çabadan başarıyı daha fazla teşvik ettiği saptanmakla beraber işbirlikli durumdaki öğrencilerin süreçte daha aktif olduğu ve not sistemini daha adil buldukları gibi tutumlarına ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı ve alt problemleri doğrultusunda uygulanan yöntem, araştırmanın modeli/deseni, çalışma grubu, veri toplama teknikleri ve verilerin nasıl analiz edildiğine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli ve Deseni

Okul öncesi öğretmen adaylarının almakta oldukları Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin etkisini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. “Karma yöntem, nitel ve nicel araştırma yaklaşımının basit olarak bir arada uygulanmasından daha çok, daha zengin içerikli bir araştırma için nitel ve nicel yaklaşımlarının birbiriyle örüntülediği ileri düzey bir yöntemdir” (Creswell, 2013:37-38). Karma yöntemi kullanan araştırmacılar, karma yöntem ile yapılan araştırmaların, bilimsel araştırma süreçlerinde birçok farklı avantajının olduğunu vurgulamaktadırlar. Çünkü karma yöntem hem nitel ya da nicel araştırmaların tek başlarına sunamadıkları çözümlerin ortaya koymakta hem de araştırma problemlerinin daha iyi anlaşılmasına olanak sağlayabilmektedir (Bryman, 2007:9).

Karma yöntemin uygulandığı araştırmalarda araştırmanın deseni veya modeli, araştırma sürecinde toplanan verilerin öncelik durumuna göre sıralanır ve verilerin araştırmadaki ağırlığına göre sınıflandırılarak oluşturulur. Bu yöntemde veri tipleri arasında herhangi bir üstünlüğün olup olmayacağına veya olacaksa hangi tip verinin önce toplanacağına araştırmacı karar vermektedir. Nitekim bu araştırmanın da deseni olan *Sıralı Açıklayıcı Karma Desende* nicel veriler araştırmanın başında toplanırken nitel veriler araştırmanın sonunda toplanarak bir yandan nicel verilerin doğrulamasının yapılması hedeflenmiş öte yandan da daha derinlemesine bir analiz yapmak amaçlanmıştır.

Bu araştırmanın deneysel süreci ön test-son test kontrol gruplu seçkisiz desen (ÖSKD) kullanılarak 62 okul öncesi öğretmen adayı ile aldıkları toplam 10 haftalık müzik eğitimleri süresince yürütülmüştür. “ÖSKD, bir ilişkili desendir. Çünkü aynı kişiler bağımlı değişken üzerinde iki kez ölçülürler. Bununla birlikte, farklı

deneklerden oluşan deney gruplarına ait ölçümlerin karşılaştırılması nedeniyle de bu desen, ilişkisizdir. Bundan dolayı, ÖSKD karışık bir desendir” (Büyüköztürk, 2001:21).

Tablo 1.
Araştırma Deseni

		O₁	X₁	O₃	X₃
		MDBT-MOÖ-MEÖİÖ ön-test verilerinin toplanması	İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Uygulanması	MDBT- MOÖ- MEÖİÖ son- test verilerinin toplanması	Müzik Eğitimi Sürecinde İşbirlikli Öğrenme Yöntemi İle İlgili görüşme süreci
DG	R				
		O₂	X₂	O₄	
		MDBT-MOÖ-MEÖİÖ ön-test verilerinin toplanması	Geleneksel Öğrenme Yönteminin Uygulanması	MDBT- MOÖ- MEÖİÖ son- test verilerinin toplanması	
KG	R				

Bu süreç içerisinde 31 kişilik deney grubu işbirlikli öğrenme yönteminde kullanılan takım-oyun-turnuva tekniği ile müzik eğitimlerini alırken, 31 kişilik kontrol grubunun aldıkları müzik eğitimi dersi geleneksel öğretim yöntemleri ve Bütün-Parça-Bütün Yöntemi ile yürütülmüştür. Süreç sonunda toplanan nicel ve nitel veriler ilgili istatistiksel analiz yöntemleri ile çözümlenip analiz edilmiştir.

3.1.1. Kontrol ve Deney Gruplarının Ders Süreçleri

Okul öncesi öğretmen adaylarının sahip olmaları beklenen temel müzik eğitimi yetkinlikleri göz önüne alınarak, araştırmacı tarafından Tablo 2. deki 10 haftalık ders planı oluşturulmuş, bu plan Nevşehir Hacıbekaş Veli Üniversitesi’nden Doç.Dr. Emre ÜSTÜN, Doç.Dr. Ergin ERGİNER ve İnönü Üniversitesi’nden Doç.Dr. Engin GÜRPINAR tarafından incelenip uygun görüşleri alındıktan sonra çevrimiçi ortamda uygulanmaya başlanmıştır. Daha sonra her iki grubun ön-test verileri toplanmış ve

grupların istatistiksel olarak birbirlerine denk oldukları saptandıktan sonra çevrimiçi ders sürecine geçilmiştir.

Bilindiği üzere çevrimiçi ortamlarda geleneksel ders uygulamaları yaygın olarak kullanılmaktadır. Öte yandan sınıf ortamında oluşturulan işbirlikli öğrenme ortamının bilgisayar aracılığı ile sanal ortamlarda uygulanması olarak tanımlanan çevrimiçi işbirlikli öğrenmenin (Ku vd., 2013), özellikle son yirmi yılda birçok araştırmacı tarafından çeşitli çalışmalarda (Atıcı ve Gürol, 2002; Asunka, 2009; Yücel, 2013; Erten,2015; Cheng vd., 2016; Özkara ve Çakır, 2017) uygulandığını görmekteyiz. Çevrimiçi işbirlikli öğrenme ile sınıf ortamında küçük grupların sağladıkları etkileşimin, sanal ortamlarda sanal takımlar arasında gerçekleştiği söylenebilir (Graham ve Misanchuk, 2004).

3.1.1.1. Kontrol Grubu Ders Süreci

10 haftalık ders sürecinde 31 kişilik kontrol grubunun aldıkları müzik eğitimi dersi anlatım ve soru-cevap gibi geleneksel öğretim yöntemleri ile Bütün-Parça-Bütün şarkı öğretim tekniği kullanılarak yürütülmüştür. Ders öncesinde hazırlanan ders sunumu, uygulanacak plan çerçevesinde, öğretilecek konu ve kavramlar, nota okuma uygulamaları ve örnek şarkının notaları gibi unsurları içerecek şekilde hazırlanmıştır. Çevrimiçi ortamda işlenen dersler esnasında sık sık öğrencilerden dönütler alınmış, tekrarlanması istenen yerler tekrarlanmıştır. Tüm konular tamamlandıktan sonraki ilk derste öğrencilerden son-test verileri toplanarak süreç tamamlanmıştır.

3.1.1.2. Deney Grubu Ders Süreci

10 haftalık ders sürecinde 31 kişilik deney grubu işbirlikli öğrenme yönteminde kullanılan takım-oyun-turnuva tekniği ile müzik eğitimlerini almışlardır. Ders öncesinde hazırlanan ders sunumu, uygulanacak plan çerçevesinde, öğretilecek konu ve kavramlar, nota okuma uygulamaları ve örnek şarkının notaları gibi unsurları içerecek şekilde hazırlanmıştır. O haftaki ders, bu sunum üzerinden çevrimiçi ortamda işlendikten sonra öğrenciler takımlara ayrılmış ve takımların, takım liderlerinin oluşturdukları sanal odalara bağlanarak görev dağılımları yapılmıştır. Bu görevler kavramlar, bona okuma, solfej okuma, melodika çalma ve ritim eşlikli şarkı söyleme olarak belirlenmiştir. Görevini alan öğrenci, sanal odada takımındaki diğer arkadaşları ile yardımlaşarak görevini en iyi şekilde yerine getirmeye çabalamış ve ders sonundaki

turnuvaya hazırlanmıştır. Ders esnasında öğretim elemanları tarafından sanal odalardaki takımlar, öğrencilerin yardıma ihtiyaç duydukları konularda yardımcı olmak için sık sık ziyaret edilmiş ve soruları cevaplanmıştır. Takım çalışmaları tamamlandıktan sonra öğrenciler, öğretim elemanının açtığı sanal odaya turnuva için bağlanmış ve takımlardan seçilen 3'er öğrenci ile onların görevleri çerçevesinde karşılıklı yarışmalar yapılmıştır. Turnuva sonunda turnuvanın birincisi ilan edilerek ders tamamlanmıştır.

Tablo 2.
Ders Planı Örneği

Dersin Adı	ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ
Sınıf	2
Ünitenin Adı/No	Müzikte Temel Kavramlar - 1. Hafta
Konu	Müzik-Ses-Nota-Ritim-Vuruş-Tartım-Nota Süreleri-Çocuk Sesleri-Çocuk Şarkıları ve Özellikleri-Orff Yaklaşımı
Önerilen Süre	120 Dakika
Amaçlar-Kazanımlar	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Temel müzik kavramlarını ve terimlerini bilir. ➤ Sol sesi üzerinden ritim ve tartım çalışmaları yapar. ➤ İkilik, dördlük ve sekizlik süreler ile fa - sol - la seslerini kullanarak 2/4 örnek şarkıyı (uç uç böceğim) bona-solfej ve melodika ile seslendirir.
İşleniş	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Müziğin tanımının yapılması. ➤ Ses kavramı ve özellikleri işlenmesi ➤ Ritim, Bona, Solfej ve Tartım kavramları işlenmesi ➤ Vuruş bilgisi öğretilmesi. ➤ Notaların süre değerleri anlatılması ➤ Çocuk seslerinin özellikleri ve ses sınırları anlatılarak çocuk şarkılarının özellikleri ile Orff yaklaşımı hakkında bilgiler verilmesi. ➤ Örnek tartım çalışmaları yapılması. ➤ Uç uç böceğim şarkısının notaları ile öğretilmesi ve melodika ile çalınışının gösterilmesi. Şarkıya Orff çalgıları ile eşlik edilmesi. ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrenciler takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlanması. ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması. ➤ Gruplardaki öğrenciler toplanarak turnuva yapılması. ➤ Günün kazananı belirlendikten sonra dersin sona erdirilmesi.

Tablo 2.
Ders Planı Örneği (devamı)

Dersin Adı	ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ	
Sınıf	2	
Ünitenin Adı/No	Müzikte Temel Kavramlar - 1. Hafta	
Konu	Müzik-Ses-Nota-Ritim-Vuruş-Tartım-Nota Süreleri-Çocuk Sesleri-Çocuk Şarkıları ve Özellikleri-Orff Yaklaşımı	
Önerilen Süre	120 Dakika	
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva	
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri – Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni
Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	Uç Uç Böceğim şarkısının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	Uç Uç Böceğim şarkısının notalarının solfejini yapar
	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	Uç Uç Böceğim şarkısını ritim eşlikli söyler
	Şarkıyı Melodika ile Çalan	Uç Uç Böceğim şarkısını melodika ile çalar
	Gözlem Yöntemi	Formel
Gözlem ve Müdahale	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir 	

3.2. Çalışma Grubu

Bu çalışmada nicel ve nitel veri toplama tekniklerinin bir arada kullanılması sebebiyle araştırmanın çalışma grubu belirlenen amaç doğrultusunda seçilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubu, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalında Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi dersini alan 62 öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrenciler ilgili anabilim dalı tarafından iki farklı şubede yer almaktadır. Bu nedenle çalışmanın en başında grupların denk olduğunu tespit etmek için gruplara ön-test verileri üzerinden denklik testi yapılmış, gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edildikten sonra sürece başlanmıştır (bkz. Tablo 4, Tablo 5 ve Tablo 6). Çünkü bu çalışmada da olduğu gibi ön-test/son-test kontrol gruplu deneysel çalışmalar yapılmadan önce deney ve kontrol gruplarının ön-test puanlarının mümkün olduğu kadar birbirlerine yakın olmasına özen göstermek gerekmektedir (Kaptan, 1998: 85).

Tablo 3.
Deney ve Kontrol Gruplarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	Kadın		Erkek		Toplam	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Kontrol	26	83,87	5	16,13	31	100
Deney	26	83,87	5	16,13	31	100

Tablo 3. te araştırmaya katılan 31 deney ve 31 kontrol grubu öğrencinin cinsiyetlerine göre dağılımları görülmektedir. Buna göre her iki grupta da 26 (%83,87) öğrencinin kadın, 5 (%16,13) öğrencinin erkeklerden oluştuğunu görmekteyiz.

3.3. Verileri Toplama Araçları

Bu araştırmanın ön test ve son test verilerinin elde edilmesi için okul öncesi öğretmen adaylarına araştırmanın başında ve sonunda sırasıyla Müzik Dersi Başarı Testi (MDBT), Müzik Okuryazarlık Ölçeği (MOÖ) ve Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği (MEÖİÖ) kullanılmıştır. Araştırmanın ikinci aşamasında ise okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitiminde işbirlikli öğrenme yönteminin kullanılması yönündeki görüşlerine ulaşmak için nitel

araştırmalarda oldukça sık kullanılan veri toplama tekniklerinden biri olan görüşme kullanılmıştır. Verilerin toplandığı yarı yapılandırılmış görüşme formlarında, açık uçlu sorular kullanılmıştır.

DiCicco-Bloom ve Crabtree (2006:315)'e göre “yarı yapılandırılmış görüşme, önceden hazırlanmış açık uçlu sorularla desenlenen ve görüşme yapan ile katılımcı arasındaki diyalogun etkileşimiyle ortaya çıkan sorularla sürdürülen, nitel araştırmalarda bire bir ya da grupta yapılan araştırmalarda 30 dakika ila pek çok saat arasında süren bir tekniktir” (Kavrayıcı,2019:44). Bu araştırmada da uygulamadaki esnek yapısı nedeniyle yarı yapılandırılmış görüşme tekniği tercih edilmiştir.

3.3.1. Müzik Dersi Başarı Testi

Araştırmanın bir kısım nicel verilerinin elde edileceği Müzik Dersi Başarı Testi, eğitim müziği dağarcığındaki şarkılarda yer alan müziksel bilgilere yönelik sınıf öğretmeni adaylarının bilgi düzeylerini ölçmek amacı ile Afacan (2010) tarafından geliştirilmiş olup 37 sorudan oluşmaktadır. Yapılan araştırmada geliştirilen başarı testinin KR-20 güvenilirlik katsayısı 0.81 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırmada da testin ön-test ve son-test verileri üzerinden hesaplanan güvenilirlik katsayısı .89 olarak bulunmuştur. Araştırmanın ön-test ve son-test süreçlerinde uygulanan bu testten ulaşılan veriler ile grupların müzik dersindeki bilişsel başarılarına işbirlikli öğrenme yöntemlerinin etkisi saptanmaya çalışılmıştır.

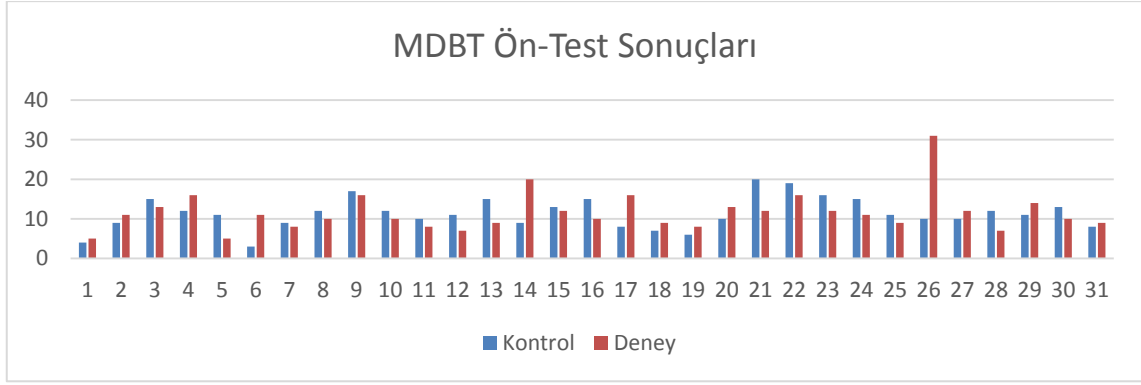
Tablo 4.

Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin MDBT Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Analizi Ön-Test Sonuçları

Bağımlı Değişken	Grup	n	$\bar{X}$	SS	U	Z	p
MDBT	Deney	31	11,61	4,97	459,5	-,297	,767
	Kontrol	31	11,38	3,93			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak belirlenmiştir.

Grafik 1. Kontrol ve Deney Gruplarının MDBT Ön-Test Sonuçları

Katılımcıların ön-test verilerine yönelik yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçlarına göre verilerin normal dağılmadığı saptanmış olup verilerinin analizinde Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Tablo 4 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin edinmesi planlanan kazanımlara ilişkin müzik dersi başarı puan ortalamaları arasında Mann Whitney U Testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p < .05$). Buna göre, deney ve kontrol gruplarının belirlenen müzik dersi konularındaki temel kavramlar ve konular yönünden eşit oldukları varsayılabilir.

3.3.2. Müzik Okuryazarlığı Ölçeği

Araştırmanın nicel verilerinin elde edileceği ölçeklerden biri Müzik Okuryazarlığı Ölçeği'dir. Müzik Okuryazarlığı Ölçeği (MOÖ) 2016 yılında Afacan ve Şentürk (2016) tarafından geliştirilmiş, Türkiye'deki üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören Okul Öncesi Eğitimi ve Sınıf Eğitimi öğretmen adaylarının müzik okuryazarlık düzeylerini belirleyebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır. MOÖ 5'li Likert tipinde hazırlanmış, pilot uygulama sonucunda da 32 madde ve 5 faktörden oluşarak son hal almıştır. Bu faktörlerin isimleri sırasıyla;

1. Faktör, "Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi";
2. Faktör, "Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi";
3. Faktör, "Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi";
4. Faktör, "Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi";

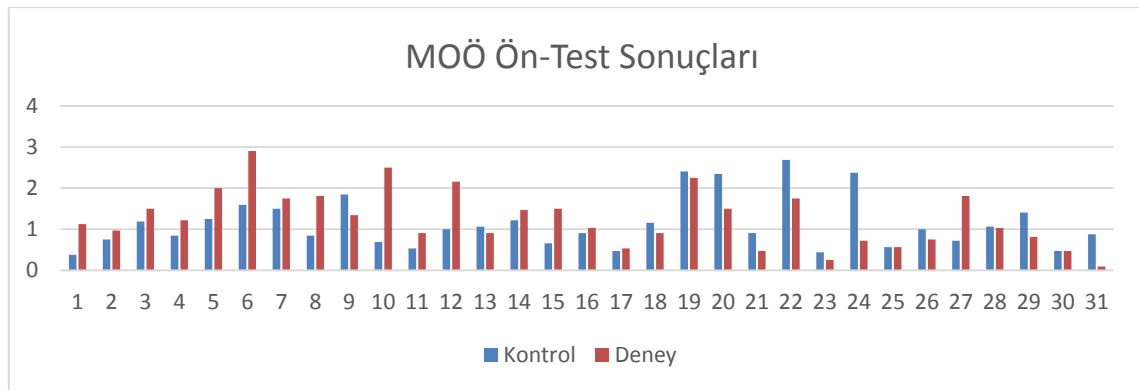
5. Faktör “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” şeklindedir.

Bu faktörlerin her birinin güvenilirlik katsayısı sırasıyla, 0.852, 0.815, 0.785, 0.713 ve 0.859 olup, “Müzik Okuryazarlığı Ölçeği”nin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise 0.904 olarak tespit edilmiştir. Çalışmamızda elde edilen ön-test verileriyle yapmış olduğumuz güvenilirlik testi sonucunda ölçeğin güvenilirlik katsayısı $\alpha=0.94$ olarak bulunmuştur. Araştırmanın başında ve sonunda uygulanacak olan bu ölçekten elde edilen veriler ile grupların müzik okuryazarlıklarına geleneksel ve işbirlikli öğrenme yöntemlerinin etkisi saptanmaya çalışılacaktır.

Tablo 5.
Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin MOÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Ön-Test Sonuçları

Bağımlı Değişken	Grup	n	$\bar{X}$	S.S.	U	Z	p
MOÖ	Deney	31	1,26	,68	419	-,86	,386
	Kontrol	31	1,14	,62			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p<.05$ olarak belirlenmiştir.

Grafik 2. Kontrol ve Deney Gruplarının MOÖ Ön-Test Sonuçları

Katılımcıların ön-test verilerine yönelik yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçlarına göre verilerin normal dağılmadığı saptanmış olup verilerinin analizinde Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Tablo 5'te görüldüğü üzere müzik okuryazarlıkları göz önüne alındığında deney ve kontrol gruplarının ön-test puanlarında anlamlı farklılıklar olmadığı görülmektedir ($p<.05$). Bu bağlamda her iki grubun da deneysel işlem için uygun olduğu düşünülmektedir.

3.3.3. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği

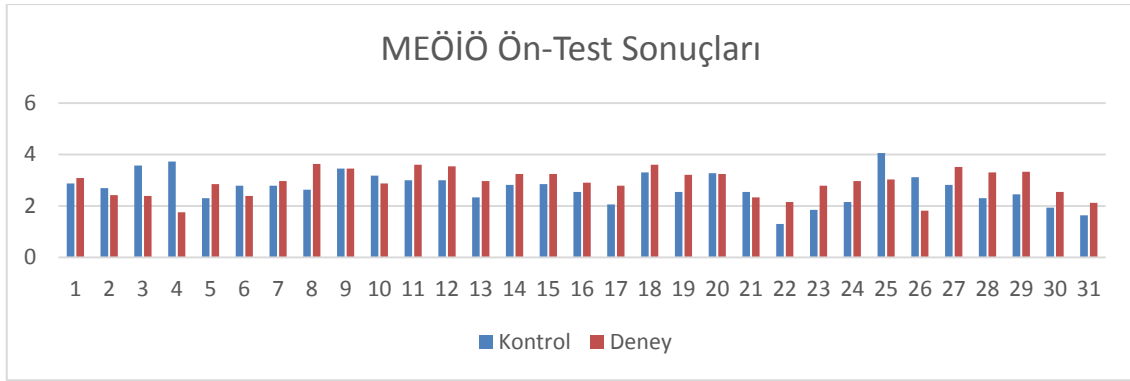
Araştırmanın nicel verilerinin elde edileceği ölçeklerden bir diğeri Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği'dir. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği (MEÖİÖ) 2017 yılında Yıldız (2017) tarafından Türkiye'deki üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören Okul Öncesi Eğitimi öğretmen adaylarının müzik eğitimi öz-yeterlik algılarını ölçmek amacıyla 5'li likert tipinde geliştirilmiştir. Yapılan testler sonucunda 33 maddeye düşen ölçek, tek faktörlü ölçekler için uygun görülebilir değerdeki varyans oranının %30 olduğu dikkate alındığında, 33 maddelik Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği'nin tek faktörlü olarak kullanılabilceği sonucu elde edilmiştir. MEÖİÖ'nin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise 0.94 olarak tespit edilmiştir. Çalışmamızda elde edilen ön-test verileriyle yapmış olduğumuz güvenilirlik testi sonucunda da ölçeğin güvenilirlik katsayısı $\alpha = 0.91$ olarak bulunmuştur. Araştırmanın başında ve sonunda uygulanan bu ölçekten elde edilen veriler ile grupların almış oldukları müzik eğitimlerine ilişkin öz-yeterlik inançlarına geleneksel ve işbirlikli öğrenme yöntemlerinin etkisi saptanmaya çalışılmıştır.

Tablo 6.

Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MEÖİÖ Puanlarına İlişkin Independent Samples T Testi Ön-Test Sonuçları

Bağımlı Değişken	Grup	n	$\bar{X}$	S.S.	t	f	p
MEÖİÖ	Deney	31	2,90	,52	-1,37	,31	,17
	Kontrol	31	2,70	,61			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak belirlenmiştir.

Grafik 3. Kontrol ve Deney Gruplarının MEÖİÖ Ön-Test Sonuçları

Katılımcıların ön-test verilerine yönelik yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçlarına göre verilerin normal dağıldığı saptanmış olup verilerinin analizinde Independent Samples T Testi kullanılmıştır. Tablo 6'ya göre deney ve kontrol gruplarının Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeğinden (MEÖİÖ) elde edilen ön-test verilerinde anlamlı farklılıklar oluşmadığı fark edilmektedir. ($p < .05$). Bu bağlamda her iki grubun da deneysel işlem için uygun olduğu düşünülmektedir.

3.3.4. Görüşme Formu

Araştırmanın nitel verilerini toplamak için araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerine işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenmiş olan müzik derslerinin kendilerine etkilerinin nasıl olduğunu anlamak için önce bir soru havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi'nden alan uzmanları Doç.Dr. Emin Erdem KAYA, Doç.Dr. Özlem KILINÇER ve Dr. Öğr. Üyesi Görkem KUMTEPE'nin önerileri doğrultusunda deney grubu öğrencilerinin görüşleri 4 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu üzerinden alınmak suretiyle deney grubuna aşağıdaki sorular yöneltilmiştir. “Yarı yapılandırılmış görüşmeler, görüşülen kişiye kendini ayrıntılı bir şekilde ifade etme imkânı sunarak ilgili alanda derinlemesine bilgi elde edilmesini sağlar” (Büyüköztürk vd., 2015:150). Bu nedenle sorular deney grubunun süreç sonrası işbirlikli öğrenme yöntemi ile almış oldukları müzik dersleri ile ilgili farklı düşünceleri olabileceği varsayımı ile hazırlanmış ve elde edilen yanıtlar içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi, bir metinden belirli bir amaç doğrultusunda çıkarılan sözel verilerin sınıflandırılması, özetlenmesi, belirli değişken veya kavramların ölçülmesi gibi bir dizi işlem sonucu ortaya konulan bir araştırma tekniği olarak tanımlanabilir.

Araştırmanın nitel verilerin analizinde ise görüşmelerden elde edilen görüşler ilk önce bilgisayar ortamına yazılı olarak aktarılmıştır. Araştırmanın alt problemleriyle paralel dört adet tema belirlendikten sonra bilgisayara aktarılmış olan yazılı dokümanlar birkaç kez okunarak yazım ve imla yanlışları düzeltilmiştir. Daha sonra aynı anlamı veren veya birbiri ile ilişkili ifadeler bir kod verilerek bu kodlar alt temalarda bir araya getirilmiştir. Kodlamalarda kullanılan terimler, ilgili alan yazına dikkat edilerek belirlenmiştir.

Yıldırım ve Şimşek'e (2016) göre nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirliği sağlamak üzere başvurulan temel stratejiler inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık ve teyit edilebilirliktir. Nitekim inandırıcılık nicel araştırmalardaki iç geçerliğin karşılığı olarak kabul edilebilir. Bu bağlamda araştırmanın iç geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlayabilmek için süreç alan uzmanları ile yürütülmüş ve veriler de yine uzman görüşleri doğrultusunda son halini almıştır. Aktarılabilirliğin sağlanabilmesi için genellemelerden kaçınılarak deney grubu öğrencileri ile gerçekleşen görüşmelerden toplanan verilerden doğrudan alıntılar yapılarak örnek görüşlere yer verilmiştir. Tutarlılık için ham verilerin toplanması, düzenlenmesi ve kodlanması süreçleri bir alan uzmanı ile yürütülmüştür. Teyit edilebilirlik için ise kodlamaların araştırmacı dışında bir alan uzmanı tarafından da yapılarak kontrolü sağlanmıştır. Ayrıca analiz sürecinde belirlenen temalar, alt temalar ve kodlamaların yüzde ve frekans değerleri tablolar aracılığı ile görselleştirilmiş ve yorumlanmıştır. Oluşturulan tablolardaki temalar, alt temalar ve kodların belirlenmesinde NVIVO programından faydalanılmıştır. Araştırma kapsamında öğrencilere sorulan sorular şunlardır:

- 1- Bu dönem almış olduğunuz müzik eğitimi dersinin, işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi konusundaki düşünceleriniz nelerdir?
- 2- Bu dönem almış olduğunuz müzik eğitimi dersinin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesinin, sizin müzik dersi öz-yeterlik algınıza ne gibi etkileri oldu?
- 3- Bu dönem almış olduğunuz müzik eğitimi dersinin, işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesinin sizin müzik okuryazarlığınıza nasıl etkileri oldu?
- 4- Bu dönem almış olduğunuz müzik eğitimi dersinin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi, müzik eğitiminizin hangi yönlerinde başarılı olduğunuzu düşündürmektedir?

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada nicel verilerin toplanması için iki farklı ölçek ve bir adet çoktan seçmeli başarı testi uygulanmıştır. Elde edilen veriler analiz edilmek üzere SPSS 22 paket programına aktarılmıştır. Verilerin öncelikle güvenilirlik testi sonucunda Cronbach Alpha değerlerine bakılmıştır. Güvenilirlikleri tespit edilen verilerin çözümlenmesi için ilk önce katılımcıların her bir maddeye verdikleri cevapların ortalama değerleri bulunmuştur. Ardından, ölçeklerden ve başarı testinden elde edilen veriler Kolmogorov-Smirnov testi sonuçlarına göre normallik testine tabi tutulmuş ve verilerin normal dağılıp dağılmadığına göre parametrik testlerden Independent Samples T Testi veya non-parametrik testlerden Mann-Whitney U Testi kullanılarak analizler gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde anlamlılık düzeyi $p < .05$ belirlenmiştir. Yapılan analizler oluşturulan tablolarla detaylı olarak gösterildikten sonra ön-test ve son-test puanları ile ilgili sonuçların görselleştirilmesi için çubuk grafikler kullanılmıştır.

Araştırmanın nitel verileri ise NVivo 11 yazılımı aracılığıyla nitel içerik analiz kullanılarak analiz edilmiştir. “Nitel içerik analizinde amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizi yoluyla verilerin tanımlanması, veriler içerisindeki saklı olabilecek gerçeklerin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2016:242). İçerik analizi aşamasında tümevarımcı yöntem kullanılmıştır. “Tümevarımcı analiz önceden belirlenmiş temalarla yola çıkılmayan, modellerin ve temaların veri setinden keşfedildiği bir analiz yöntemidir” (Patton, 2002:453). Bu araştırmada elde edilen nitel veriler, tablolarda detaylı olarak gösterildikten sonra tema, alt tema ve kodların birbirleri ile ilişkilerini görsel olarak sunan grafikler ile sunulmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen nicel ve nitel verilere ilişkin bulgular ve bu bulgulara ait tablo, grafik ve yorumlar bulunmaktadır.

4.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Nicel Verilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu alt başlığı içerisinde, kontrol ve deney gruplarına uygulanan “Müzik Dersi Başarı Testi”, “Müzik Okuryazarlığı Ölçeği” ve “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği” araştırmanın alt problemleri doğrultusunda ulaşılan nicel verilerin istatistiksel sonuçları tablolar ve grafikler halinde açıklamaları ile birlikte sunulmuştur.

4.1.1. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Dersi Başarılarına Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorum

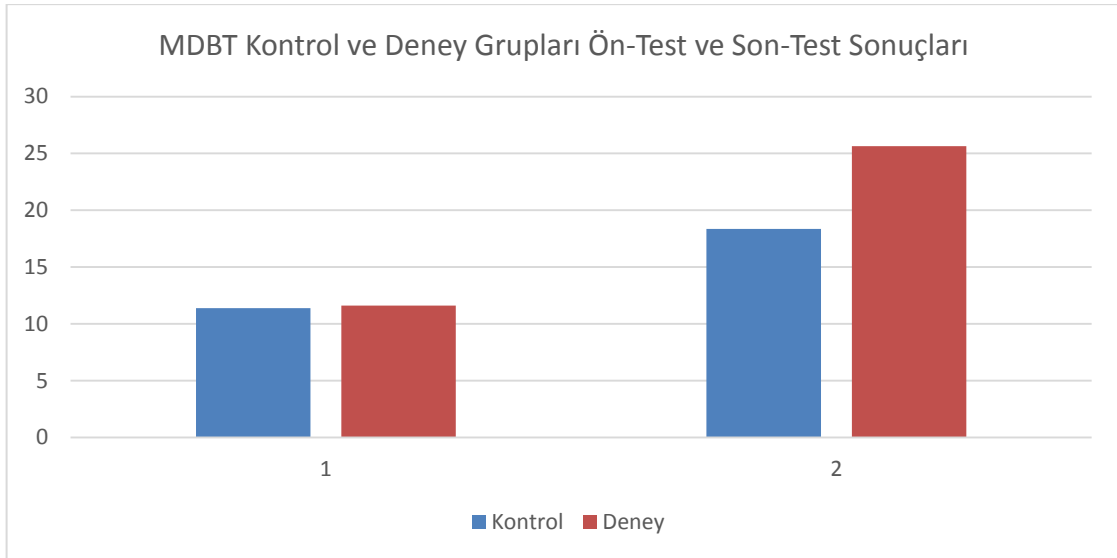
Bu alt başlıkta, araştırmanın bir numaralı alt problemi olan “İşbirlikli öğrenme yönteminin okul öncesi öğretmen adaylarının müzik dersi başarılarına etkisi ne düzeydedir?” sorusuna ilişkin bulgular sunulmuştur. Araştırmada veri toplama araçlarından Müzik Dersi Başarı Testi’ne (MDBT) ilişkin veriler deney ve kontrol gruplarının testteki sorulara verdikleri doğru cevap sayıları üzerinden hesaplandıktan sonra bu veriler normallik testine tabi tutulmuş ve verilerin normal dağılıp dağılmadığına göre Independent Samples T Testi veya Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır.

Tablo 7.

Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MDBT Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Son -Test Sonuçları

Bağımlı Değişken	Grup	n	$\bar{X}$	S.S.	U	Z	p
MDBT	Deney	31	25,64	3,97	206,5	-3,86	.00*
	Kontrol	31	18,35	8,27			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak belirlenmiştir.

Grafik 4. Kontrol ve Deney Gruplarının MDBT Ön-Test (1) ve Son-Test (2) Sonuçları

Katılımcıların Müzik Dersi Başarı Testi (MDBT) Son-Test verilerine yönelik yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçlarına göre verilerin normal dağılmadığı saptanmış olup verilerinin analizinde Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Tablo 7. incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin edinmesi planlanan kazanımlara ilişkin müzik dersi başarı puan ortalamaları arasında Mann Whitney U Testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$). Buna göre, deney ve kontrol gruplarının belirlenen müzik dersi konularındaki temel kavramlar ve konuların öğrenilmesi açısından deney grubu lehine anlamlı farklılık olduğu varsayılabilir. Ayrıca Tablo 7'ye göre grupların MDBT Son-Test doğru cevap sayılarının ortalamaları ($\bar{x}=25,64$ ve $\bar{x}=18,35$) ele alındığında deney grubunun kontrol grubundan daha fazla gelişim gösterdiğinden bahsedilebilir.

Tablo 8.

Kontrol Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MDBT Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları

Grup	Süreç	n	$\bar{X}$	S.S.	U	Z	p
KONTROL	Ön-Test	31	11,38	3,93	229,5	-3,54	.00*
	Son-Test		18,35	8,27			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 8. incelendiğinde Kontrol grubunun MDBT Ön-Test ve Son -Test başarı düzeyinin belirlenen anlamlılık düzeyine göre ($p < .05$) anlamlı ölçüde farklılık

gösterdiği gözükmektedir. Bu bağlamda kontrol grubunun MDBT Ön-Test ve Son -Test doğru cevap sayılarının ortalamaları ($\bar{x}=11,38$ ve $\bar{x}=18,35$) ele alındığında grubun kendi içinde gelişim gösterdiği söylenebilir.

Tablo 9.
Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MDBT Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları

Grup	Süreç	n	$\bar{X}$	SS	U	Z	p
DENEY	Ön-Test	31	11,61	4,97	31	-6,34	.00*
	Son-Test		25,64	3,97			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p<.05$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 9. incelendiğinde deney grubunun MDBT Ön-Test ve Son -Test başarı düzeyinin belirlenen anlamlılık düzeyine göre ($p<.05$) anlamlı ölçüde farklılık gösterdiği gözükmektedir. Bu bağlamda deney grubunun MDBT Ön-Test ve Son -Test doğru cevap sayılarının ortalamaları ($\bar{x}=11,61$ ve $\bar{x}=25,64$) ele alındığında grubun kendi içinde önemli oranda gelişim gösterdiği söylenebilir.

4.1.2. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Okuryazarlıklarına Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorum

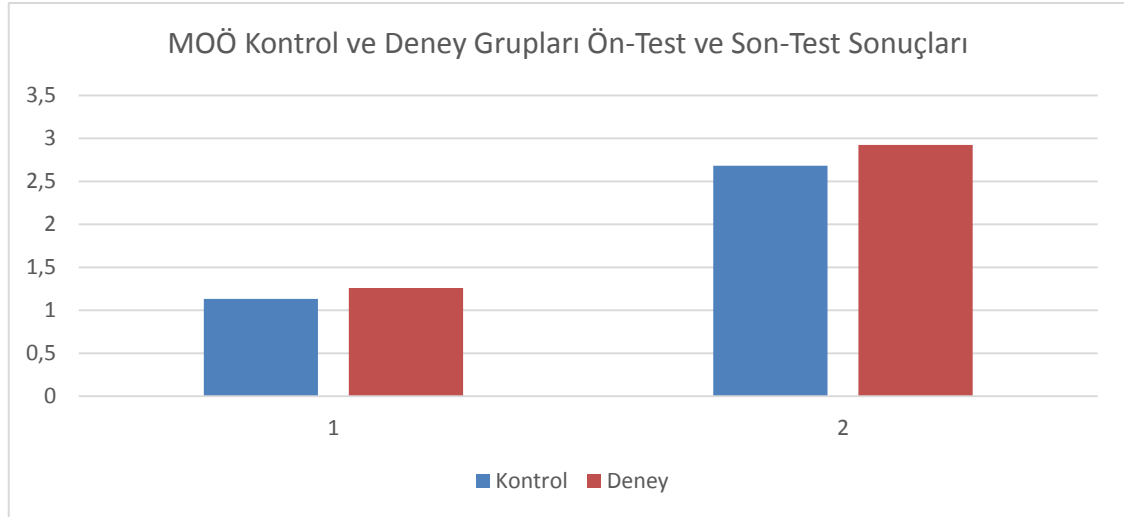
Bu alt başlıkta, araştırmanın ikinci alt problemi olan “İşbirlikli öğrenme yönteminin okul öncesi öğretmen adaylarının müzik okuryazarlıklarına etkisi ne düzeydedir?” sorusuna ilişkin bulgular ortaya konulmuştur. Araştırmanın veri toplama araçlarında Müzik Okuryazarlık Ölçeği 'ne (MOÖ) ilişkin veriler deney ve kontrol gruplarının ölçekteki görüşlere katılma düzeyleri üzerinden hesaplandıktan sonra bu verilere normallik testi uygulanmış ve verilerin normal dağılıp dağılmadığına göre Independent Samples T Testi veya Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır.

Tablo 10.

Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MOÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Son -Test Sonuçları

Bağımlı Değişken	Grup	n	$\bar{X}$	S.S.	U	Z	p
MOÖ	Deney	31	2,93	,57	355,5	-1,76	.078
	Kontrol	31	2,69	,69			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak belirlenmiştir.

Grafik 5. Kontrol ve Deney Gruplarının MOÖ Ön-Test (1) ve Son-Test (2) Sonuçları

Katılımcıların Müzik Okuryazarlık Ölçeği (MOÖ) Son-Test verilerine yönelik yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçlarına göre verilerin normal dağılmadığı saptanmış olup verilerinin analizinde Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Tablo 10. incelendiğinde, kontrol ve deney gruplarında yer alan öğrencilerin müzik okuryazarlıklarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları arasında Mann Whitney U Testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p < .05$). Ayrıca Tablo 10'a göre grupların MOÖ Son-Test yanıtlarının aritmetik ortalamaları ($\bar{x}=2,69$ ve $\bar{x}=2,93$) ele alındığında da kontrol ve deney gruplarının müzik okuryazarlıkları açısından birbirlerine yakın oldukları söylenebilir.

Tablo 11.

Kontrol Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MOÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları

Grup	Süreç	n	$\bar{X}$	S.S.	U	Z	p
KONTROL	Ön-Test	31	1,14	,62	68	-5,81	.00*
	Son-Test		2,69	,69			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 11. incelendiğinde Kontrol grubunun MOÖ Ön-Test ve Son -Test başarı düzeyinin belirlenen anlamlılık düzeyine göre ($p < .05$) anlamlı ölçüde farklılık gösterdiği gözükmemektedir. Bu bağlamda kontrol grubunun MOÖ Ön-Test ve Son -Test yanıtlarının aritmetik ortalamaları ($\bar{x}=1,14$ ve $\bar{x}=2,69$) da ele alındığında grubun kendi içinde gelişim gösterdiği söylenebilir.

Tablo 12.

Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MOÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları

Grup	Süreç	n	$\bar{X}$	SS	U	Z	p
DENEY	Ön-Test	31	1,26	,68	36	-6,26	.00*
	Son-Test		2,93	,57			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 12. incelendiğinde deney grubunun MOÖ Ön-Test ve Son -Test başarı düzeyinin belirlenen anlamlılık düzeyine göre ($p < .05$) anlamlı ölçüde farklılık gösterdiği gözükmemektedir. Bu bağlamda deney grubunun MOÖ Ön-Test ve Son -Test yanıtlarının aritmetik ortalamaları ($\bar{x}=1,26$ ve $\bar{x}=2,93$) ele alındığında grubun kendi içinde anlamlı ölçüde gelişim gösterdiği söylenebilir.

4.1.3. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Alanındaki Öz-Yeterliklerine Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu alt başlıkta, araştırmanın üçüncü alt problemi olan “İşbirlikli öğrenme yönteminin okul öncesi öğretmen adaylarının müzik alanındaki öz-yeterliklerine etkisi ne düzeydedir” sorusuna ilişkin bulgular yer almaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan Müzik Eğitimi Öz-yeterlik İnancı Ölçeği 'ne (MEÖİÖ) ilişkin veriler deney ve kontrol gruplarının ölçekteki görüşlere katılma düzeyleri üzerinden

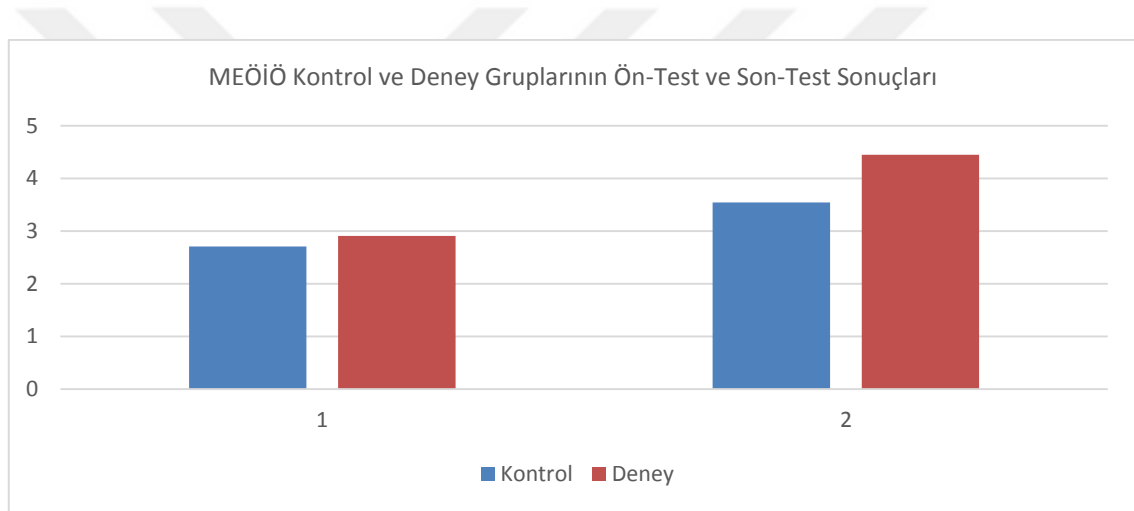
hesaplandıktan sonra bu veriler normallik testine tabi tutulmuş ve verilerin normal dağılıp dağılmadığına göre Independent Samples T Testi veya Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır.

Tablo 13.

Deney ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MEÖİÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Son -Test Sonuçları

Bağımlı Değişken	Grup	n	$\bar{X}$	S.S.	U	Z	p
MEÖİÖ	Deney	31	4,44	,35	120	-5,08	.00*
	Kontrol	31	3,54	,91			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak belirlenmiştir.

Grafik 6. Kontrol ve Deney Gruplarının MEÖİÖ Ön-Test (1) ve Son-Test (2) Sonuçları

Katılımcıların Müzik Eğitimi Öz-yeterlik İnancı Ölçeği (MEÖİÖ) Son-Test verilerine yönelik yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçlarına göre verilerin normal dağılmadığı saptanmış olup, verilerinin analizinde Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Tablo 13. incelendiğinde, kontrol ve deney gruplarında yer alan öğrencilerin müzik öz-yeterlik inançlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları arasında Mann Whitney U Testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunduğu görülmektedir ($p < .05$). Ayrıca Tablo 13'e göre grupların MEÖİÖ Son-Test yanıtlarının aritmetik ortalamaları ($\bar{x} = 3,54$ ve $\bar{x} = 4,44$) ele alındığında da deney grubunun kontrol grubuna göre müzik öz-yeterlik inançları açısından önemli düzeyde farklılaştığı söylenebilir.

Tablo 14.

Kontrol Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MEÖİÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları

Grup	Süreç	n	$\bar{X}$	S.S.	U	Z	p
KONTROL	Ön-Test	31	2,70	,61	193	-4,05	.00*
	Son-Test		3,54	,91			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 14. incelendiğinde Kontrol grubunun MEÖİÖ Ön-Test ve Son -Test başarı düzeyinin belirlenen anlamlılık düzeyine göre ($p < .05$) anlamlı ölçüde farklılık gösterdiği gözükmemektedir. Bu bağlamda kontrol grubunun MEÖİÖ Ön-Test ve Son -Test yanıtlarının aritmetik ortalamaları ($\bar{x}=2,70$ ve $\bar{x}=3,54$) da ele alındığında grubun kendi içinde önemli oranda gelişim gösterdiği söylenebilir.

Tablo 15.

Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının MEÖİÖ Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Ön-Test ve Son -Test Sonuçları

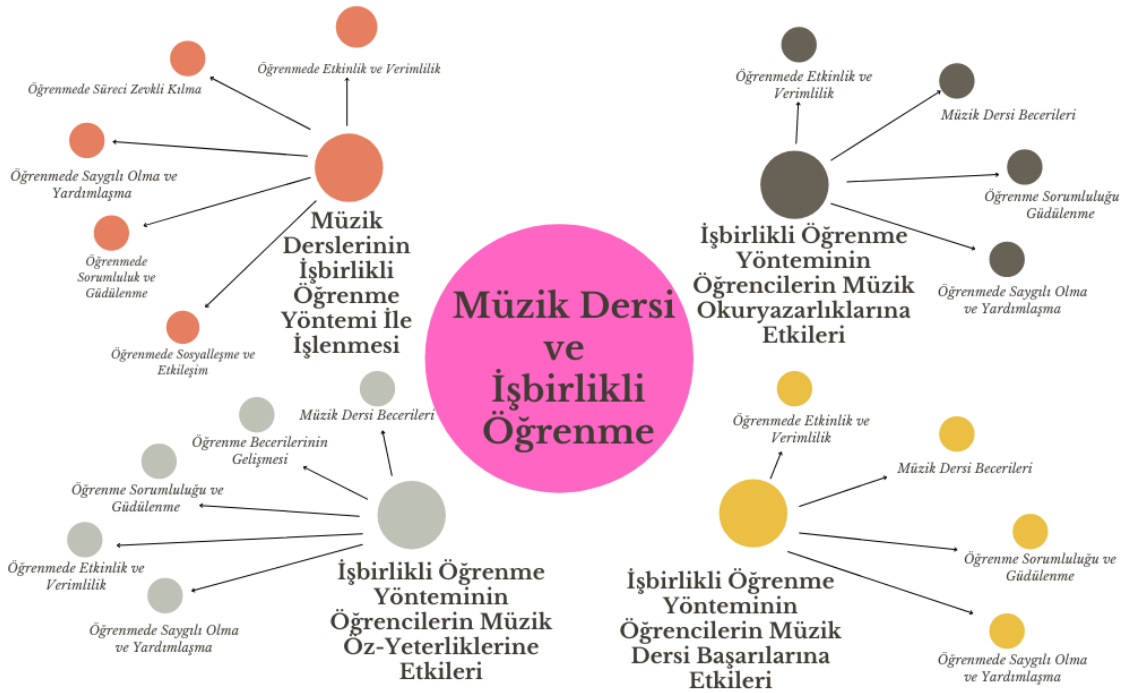
Grup	Süreç	n	$\bar{X}$	SS	U	Z	p
DENEY	Ön-Test	31	2,90	,52	10	-6,76	.00*
	Son-Test		4,44	,35			

*Bu tabloda anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 15. incelendiğinde deney grubunun MEÖİÖ Ön-Test ve Son -Test başarı düzeyinin belirlenen anlamlılık düzeyine göre ($p < .05$) anlamlı ölçüde farklılık gösterdiği gözükmemektedir. Bu bağlamda deney grubunun MEÖİÖ Ön-Test ve Son -Test yanıtlarının aritmetik ortalamaları ($\bar{x}=2,90$ ve $\bar{x}=4,44$) ele alındığında grubun kendi içinde anlamlı ve önemli ölçüde gelişim gösterdiği söylenebilir.

4.2. Deney Grubunun Nitel Verilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu alt başlığı içerisinde, araştırmanın 4. alt problemi doğrultusunda deney grubuna uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan ortaya çıkan nitel verilerin sonuçları tablolar halinde açıklamaları ile birlikte sunulmuştur.

Grafik 7. Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Görüşme Formlarından Elde Edilen Veriler

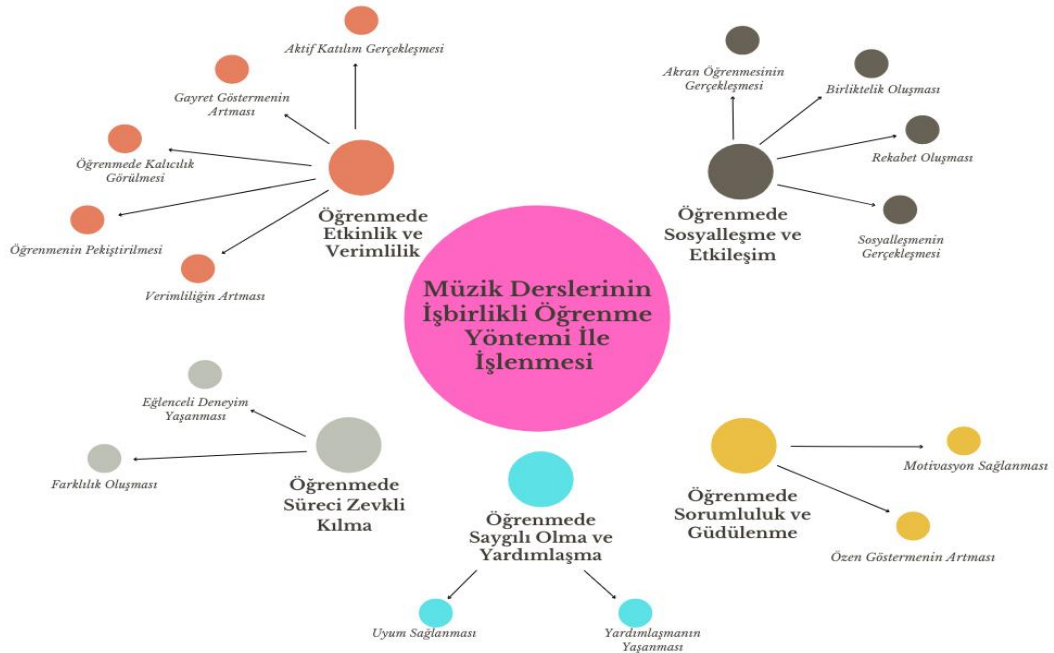
Grafik 7. de, araştırmanın 4. alt problemi doğrultusunda deney grubuna uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan ortaya çıkan nitel verilerin, işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin müzik okuryazarlıklarına, müzik öz-yeterliklerine ve müzik dersi başarılarına etkileri ile müzik derslerinin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenmesi olmak üzere dört ana tema ve bunların alt temalarına dağılımları görülmektedir.

4.2.1. Deney Grubunun Müzik Eğitimi Dersinin, İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle İşlenmesi Konusundaki Düşüncelerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 16.

Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Derslerin İşbirlikli Öğrenme Yöntemi ile İşlenmesi ile İlgili Kodlamaları (n=31)

Tema	Alt Tema	Kodlar	Görüşler	n	%
Müzik Derslerin İşbirlikli Öğrenme Yöntemi ile İşlenmesi	Öğrenmede Etkinlik ve Verimlilik	Aktif Katılım Gerçekleşmesi	Ö (14, 15, 26, 30)	4	12,9
		Gayret Göstermenin Artması	Ö (19)	1	3,2
		Öğrenmede Kalıcılık Görülmesi	Ö (3, 4, 26, 29)	4	12,9
		Öğrenmenin Pekiştirilmesi	Ö (10, 14, 22, 31)	4	12,9
		Verimliliğin Artması	Ö (3, 4, 5, 8, 10, 11, 14, 15, 16, 28, 29)	11	35,4
	Öğrenmede Sorumluluk ve Güdülenme	Motivasyon Sağlanması	Ö (27)	1	3,2
		Özen Göstermenin Artması	Ö (21)	1	3,2
	Öğrenmede Sosyalleşme ve Etkileşim	Akran Öğrenmesinin Görülmesi	Ö (1, 4, 8, 18, 20, 22, 23, 29)	8	25,8
		Birliktelik Oluşması	Ö (7, 16, 18, 21, 31)	5	16,1
		Rekabet Oluşması	Ö (19, 28)	2	6,4
		Sosyalleşmenin Gerçekleşmesi	Ö (13)	1	3,2
	Öğrenmede Süreci Zevkli Kılma	Eğlenceli Deneyim Yaşanması	Ö (2, 3, 4, 5, 9, 17, 19, 26, 27, 30)	10	32,2
		Farklılık Oluşması	Ö (2, 6, 9, 12, 24)	5	16,1
	Öğrenmede Saygılı Olma ve Yardımlaşma	Uyum Sağlanması	Ö (6, 21)	2	6,4
Yardımlaşmanın Yaşanması		Ö (15)	1	3,2	

Grafik 8. Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Derslerin İşbirlikli Öğrenme Yöntemi ile İşlenmesi ile İlgili Kodlamaları

Tablo 16. ve Grafik 8. incelendiğinde, okul öncesi öğretmen adaylarının derslerin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenmesi ile ilgili görüşlerinin, Öğrenmede Etkinlik ve Verimlilik, Öğrenmede Sorumluluk ve Güdülenme, Öğrenmede Sosyalleşme ve Etkileşim, Öğrenmede Süreci Zevkli Kılma ve Öğrenmede Saygılı Olma ve Yardımlaşma alt temalarında toplandığı görülmektedir. Alt temalar altındaki kodlar incelendiğinde ise öğrencilerin birbirinden farklı hususlara dikkat çektikleri görülmekle beraber, belirttikleri görüşler dikkate alındığında öğrencilerin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işledikleri müzik derslerine yönelik olumlu düşüncelere sahip oldukları söylenebilir.

Öğrenciler, derslerin işbirlikli öğrenme yöntemi kullanılarak işlenmesiyle en çok (%35,4) derslerin verimliliğini arttırdığı, derslerin eğlenceli hale geldiği (%32,2) ve akran öğrenmesinin geliştiği (%25,8) yönünde görüşler sunmuşlardır. İşbirlikli öğrenme yönteminde **verimlilik** kodu ile ilgili Ö11: “*Bu dönem aldığımız müzik dersini arkadaşlarla birlikte işbirliği içinde yapmanın öğrenmemizi daha verimli ve etkili hale getirdiğini düşünüyorum.*”, **eğlenceli deneyim** kodu ile ilgili Ö2: “*Bu farklı deneyim ilk başlarda bizi biraz şaşırtıp, zorlasa da ilerleyen zamanlarda eğlenceli bir hal almaya başladı. Geçen zaman içerisinde müzik dersinde görevlendirmeleri yerine getirirken zorlanmamaya ve de zevk almaya başladık.*” ve **akran öğrenmesi** kodu ile ilgili Ö4: “*Akran eğitimi aracılığıyla çalışma süresince eksiklik yaşadığım noktalarda, takım arkadaşlarımdan dönütleriyle hemen eksiklerimi giderebilme şansı buldum.*” diyerek işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen müzik dersinin kendilerinde yarattığı izlenimden bahsetmişlerdir. Bu görüşlerin yanı sıra araştırmaya katılan öğrencilerin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen müzik derslerine ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö14: “*İşbirlikli öğrenme yöntemiyle derslerin daha aktif katılımı olduğunu, grupların uygulamalar noktasında birbirlerine destekleyici tutumlar sergiledikleri için derslerin daha verimli geçtiğini düşünüyorum.*”

Ö18: “*İşbirlikli öğrenme yöntemi sayesinde müzik eğitimi alırken eksikliğimizin olduğu konularda grubumuzla birlikte hareket ederek birbirimizin eksiklerini tamamlamış olduk.*”

Ö12: *Müzik dersini işbirlikli öğrenme yöntemiyle işleyerek farklı bir öğrenme yöntemini deneyimleme ve grup arkadaşlarıyla çalışma imkânım oldu.*

Ö26: “Derste aktif rol oynamak öğrenme ortamımızı daha kalıcı bilgilerle oluşturmamızı sağladı.”

Ö31: “...Bu çalışma ortamı aramızdaki işbirliğini arttırdı, öğrenilenleri pekiştirdi. Etkileşimin kuvvetli olması dersi de daha ilgi çekici hale getirdi.”

Ö19: “Kendi içimizdeki rekabet ortamı bizleri kamçıladi ve sorumlu olduğumuz her alanda daha çok gayret göstermemizi sağladı.”

Ö21: “Takım ruhuyla hareket ettiğimiz müzik eğitimi dersinde, işbirlikli öğrenme yönteminin uygulanması bizleri sorumluluklarımız konusunda daha özenli olmaya sevk etti.”

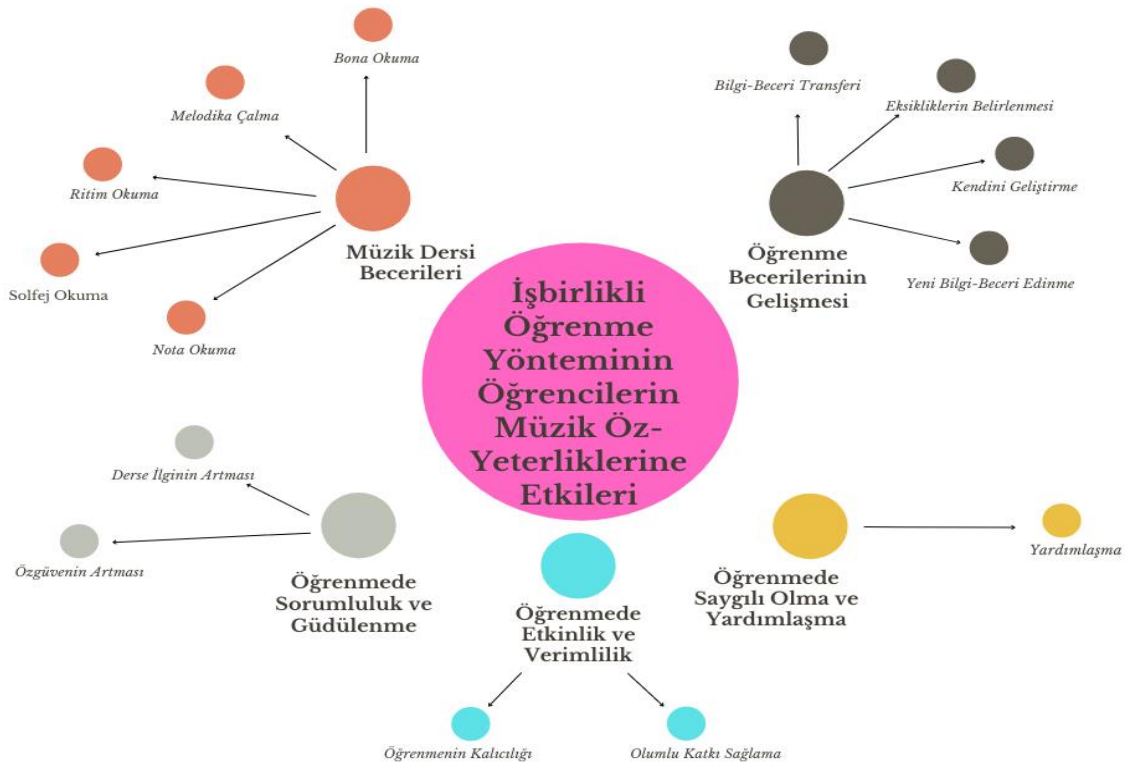
Ö27: “Arkadaşlarımla yaptığım bu çalışmaların eğlenceli olmasının yanı sıra hocalarımla etkili ve anlaşılır anlatımlarıyla bu derse olan hevesimi ve heyecanımı hep olumlu yönde etkiledi.”

4.2.2. Deney Grubunun Müzik Eğitimi Dersinin, İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle İşlenmesinin Müzik Öz-Yeterliklerinde Yarattığı Değişikliklerle İlgili Düşüncelerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 17.

İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Öz-Yeterliklerine Etkileri ile İlgili Kodlamaları (n=31)

Tema	Alt Tema	Kodlar	Görüşler	n	%
İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Öğrencilerin Müzik Öz-Yeterliklerine Etkileri	Müzik Dersi Becerileri	Bona Okuma	Ö (2, 4, 5, 6)	4	12,9
		Melodika Çalma	Ö (2, 4, 6, 8, 24, 28)	6	19,3
		Ritim Okuma	Ö (2, 5, 6)	3	9,6
		Solfej Okuma	Ö (2, 4, 5, 6)	4	12,9
		Nota Okuma	Ö (4, 5, 6, 29)	4	12,9
	Öğrenme Becerilerinin Gelişmesi	Bilgi-Beceri Transferi	Ö (5, 6, 15, 17)	4	12,9
		Eksikliklerin Belirlenmesi	Ö (19, 20, 22, 27, 28, 31)	6	19,3
		Kendini Geliştirme	Ö (7, 28, 31)	3	9,6
		Yeni Bilgi/Beceri Edinme	Ö (8, 10, 16, 24, 26, 28)	6	19,3
	Öğrenmede Sorumluluk ve Güdülenme	Derse İlginin Artması	Ö (8)	1	3,2
		Özgüvenin Artması	Ö (12, 16, 22, 31)	4	12,9
	Öğrenmede Etkinlik ve Verimlilik	Öğrenmenin Kalıcılığı	Ö (16, 23, 29)	3	9,6
		Olumlu Katkı Sağlama	Ö (4, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 31)	15	48,3
	Öğrenmede Saygılı Olma ve Yardımlaşma	Yardımlaşma	Ö (6, 15, 18, 27)	4	12,9

Grafik 9. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Öz-Yeterliklerine Etkileri ile İlgili Kodlamaları

Tablo 17 ve Grafik 9. incelendiğinde, okul öncesi öğretmen adaylarının derslerin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenmesinin müzik dersi öz-yeterlikleri ile ilgili görüşlerinin Müzik Dersi Becerileri, Öğrenme Becerilerinin Gelişmesi, Öğrenmede Sorumluluk ve Güdülenme, Öğrenmede Etkinlik ve Verimlilik ile Öğrenmede Saygılı Olma ve Yardımlaşma alt temalarında dağılım gösterdiği söylenebilir. Buna ek olarak öğrenciler yapılan kodlamalarda 14 farklı görüş bildirerek, işbirlikli öğrenme yöntemi ile işledikleri müzik derslerinin müzik dersi öz-yeterlik inançlarına genel olarak olumlu yönde etkileri olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Deney grubunda bulunan okul öncesi öğretmen adaylarının, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik öz-yeterlik inançlarına genel anlamda olumlu katkılar sağladığını belirten öğrenciler (%48,3) öne çıkmakla beraber, melodika çalma (%19,3), eksiklerin farkına varma (%19,3) ve yeni bilgi / beceriler edinme (%19,3) kodlarında öğrencilerin öz-yeterlik inancına sahip oldukları söylenebilir. Örneğin dersin **olumlu katkıları** ile ilgili Ö10: “... Aynı zamanda uygulamalı bir biçimde görmüş olduğumuz ders ile müzik öz-yeterliğim yok denilecek kadar azken, bu konu hakkında birçok bilgi edinmenin kapısını açtı.” şeklinde görüş bildirmiştir. **Melodika çalma** kodu ile ilgili Ö4: “Rahatça

nota okuyabiliyor, melodika çalabiliyor ve herhangi bir parçanın bonasını ve solfejini yapabiliyorum.”, **eksiklerin farkına varma** kodu ile ilgili Ö19: “*Müzik dersindeki eksik bilgilerimi keşfettim ve bu konuda dikkat etmem gerekenlere yöneldim.*” ve **yeni bilgi / beceriler edinme** kodu ile ilgili Ö24: “*Müzik dersiyile ilgili birçok terimin anlamını öğrendim ve birçok ezgiyi melodika ile çalma deneyimim oldu.*” diyerek işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen müzik dersinin öz-yeterlik inançlarında gerçekleştirdiği değişimlerden bahsetmişlerdir. Bu görüşlerin yanı sıra araştırmaya katılan öğrencilerin müzik dersi öz-yeterlik inançlarına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö2: “*Müzik öz-yeterliliği konusunda teknik bilgiler bende uzun süreli ve kalıcı olmasa da melodika çalma, bona – solfej yapma, şarkıyı ritimle söyleme gibi becerileri iyi bir şekilde edindim. Artık bu konularda daha iyiyim.*”

Ö5: “*Müzikte gördüğüm notaların, işaretlerin anlamlarını öğrendim, solfej ve bonayı öğrenerek şarkıyı ritmik bir şekilde söyleyebiliyorum, müziği, diğer etkinliklerde kullanabilirim.*”

Ö6: “*Melodika, solfej, bona, ritim olsun hepsini deneyimleyip tecrübe edindim.*”

Ö29: “*Notaların yerlerine, sürelerine ve vuruşlarına daha çok hâkimim. Melodika çalma konusunda kendimi ilerlettim.*”

Ö15: “*Öğretmenlik hayatımızda müziği kullanarak etkinlikler tasarlarırken ve kişisel olarak müziği sadece mesleki hayatında değil, hayatının her evresinde yer edindirmeyi düşünen biri olarak bu yöntemin beni öz-yeterlik anlamında daha ileri bir seviyeye taşıdığını düşünüyorum.*”

Ö31: “*Müzik dersinde çok fazla eksiğim vardı ancak bu dönem işlediğimiz müzik eğitimi dersi sayesinde bu eksiklerimi giderdiğimi düşünüyorum.*”

Ö23: “*... ve yaşayarak öğrenme olduğu için kalıcı bir öğrenme de sağladı.*”

Ö22: “*...Öğrendiğim temel şeyleri birleştirerek müzik açısından daha karmaşık gelen problemlerimi çözebildiğimde ise artık kendime gerçekten güveniyordum.*”

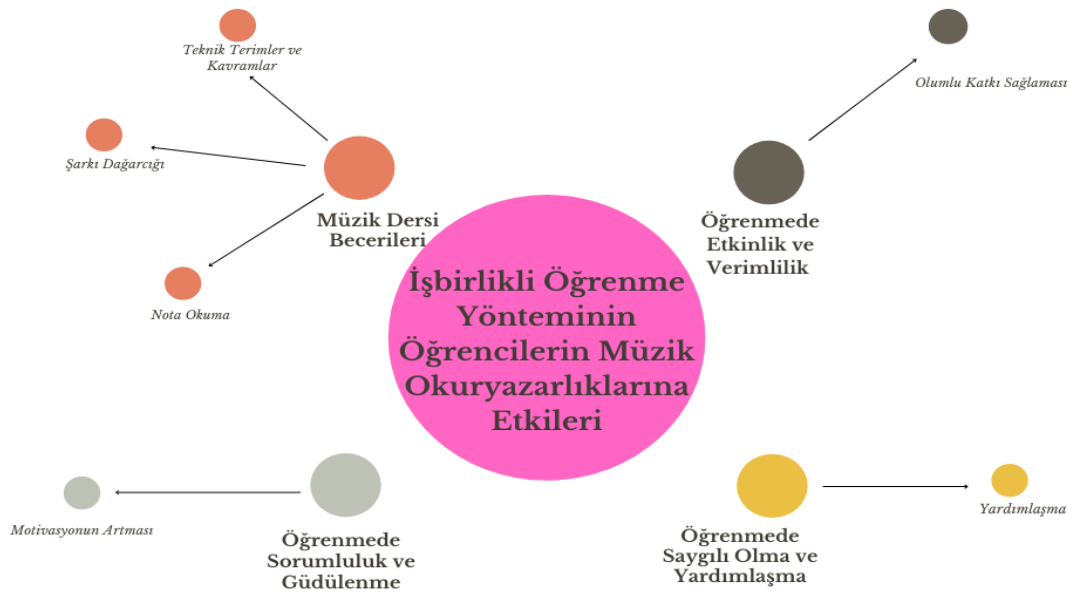
Ö27: “*Arkadaşlarımla yaptığım bu çalışmalarda, bana hatalarımın söylenmesi ve hatalarımı düzeltme konusunda bana yardımcı olmaları bende daha etkili bir öğrenme sağladı.*”

4.2.3. Deney Grubunun Müzik Eğitimi Dersinin İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle İşlenmesinin Müzik Okuryazarlıklarına Sağladığı Katkıları İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 18.

İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Okuryazarlıklarına Etkileri ile İlgili Kodlamalar (n=31)

Tema	Alt Tema	Kodlar	Görüşler	n	%
İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Öğrencilerin Müzik Okuryazarlıklarına Etkileri	Öğrenmede Sorumluluk ve Güdülenme	Motivasyon	Ö (11)	1	3,2
	Müzik Dersi Becerileri	Nota Okuma	Ö (3, 4, 5, 6, 8, 12, 14, 16, 21, 23, 24, 26, 30)	13	41,9
		Teknik Terimler ve Kavramlar	Ö (3, 4, 8, 14, 15, 16, 24, 29, 31)	9	29,1
		Şarkı Dağarcığı	Ö (5, 6, 14, 16, 26, 31)	6	19,3
	Öğrenmede Etkinlik ve Verimlilik	Olumlu Katkı Sağlama	Ö (1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 25, 30)	15	48,3
	Öğrenmede Saygılı Olma ve Yardımlaşma	Yardımlaşma	Ö (1, 7, 9, 10, 12, 15, 16, 27)	8	25,8

Grafik 10. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Okuryazarlıklarına Etkileri ile İlgili Kodlamalar

Tablo 18. ve Grafik 10. incelendiğinde, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik derslerinin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenmesinde müzik okuryazarlıkları ile ilgili Öğrenmede Sorumluluk ve Güdülenme, Müzik Dersi Becerileri, Öğrenmede Etkinlik

ve Verimlilik ile Öğrenmede Saygılı Olma ve Yardımlaşma olmak üzere 4 alt temada görüşlerinin toplandığı görülmektedir. Alt temalar altındaki altı farklı kod incelendiğinde, işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen müzik derslerinin okul öncesi öğretmen adaylarının müzik okuryazarlıklarına genel anlamda olumlu yönde etkileri olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik okuryazarlıklarına genel anlamda olumlu katkılar sağladığını belirten öğrenciler (%48,3) öne çıkmakla beraber, nota okuma (%41,9), teknik terim ve kavramları öğrenme (%29,1) ve yardımlaşma (%25,8) kodlarında öğrencilerin müzik okuryazarlığı inancına sahip oldukları söylenebilir. Örneğin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen müzik dersinin müzik okuryazarlıklarına **olumlu katkıları** ile ilgili Ö2: “Alanım okul öncesi öğretmenliği olduğu için bu konuda yorum yapmam gerekirse: ilerde çocuklarla müzik etkinlikleri tasarlarken hatta çok uzağa gitmeye gerek kalmadan öğrencilik sürecimde de müzik etkinlikleri tasarlarken ve uygularken bu konuda daha bilgi sahibi ve yetkin olacağım düşüncesini taşıyorum.”, şeklinde görüş bildirmiştir. **Nota okuma** kodu ile ilgili Ö3: “Müzikte nota okumak kavramları müzikle harmanlamak gerçekten zor. Özellikle müzik hakkında bir şey bilmeyenler için bu dönem bu yöntem sayesinde kendimi geliştirdiğimi hissediyorum.”, **teknik terimler ve kavramlar** kodu ile ilgili Ö14: “Temel anlamda müzikteki terimleri öğrenmiş ve karşıma çıktıklarında anlamlarını bilir bir hâle gelmiş oldum. Bir şarkıyı öğrenirken, o şarkının notaları önüme geldiğinde, gördüğüm terimleri anlayabileceğimi ve uygun bir şekilde okuyabileceğimi düşünüyorum. Bu da aldığım müzik eğitimi ve bu eğitimde kullanılan işbirlikli öğrenme yöntemi sayesinde mümkün oldu.” ve **yardımlaşma** kodu ile ilgili Ö15: “Müzik alanında birçok kavram öğrendim. Derste öğrendiğim şeyleri arkadaşlarımda da yardımıyla uygulamaya çalışmak mesleğimi yaparken müzik alanında önemli bir şeyler yapabileceğimi düşündürdü.” diyerek işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen müzik derslerinin müzik okuryazarlıklarına olan etkilerden bahsetmişlerdir. Bu görüşlere ek olarak araştırmaya katılan öğrencilerin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen müzik derslerinin müzik okuryazarlıklarına etkilerine ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö11: “Müziğe olan ilgi ve alakamı arttırdı, müziğe karşı artık daha olumlu ve istekli bakıyorum.”

Ö21: “Nota bilgim gelişti bu sayede her ezgiyi doğru bir şekilde alıp söyleme konusunda kendimi daha yetkin hissediyorum. İşbirlikli ğrenme sayesinde müzik okuryazarlığı konusunda da arkadaşlarımızdan destek almamız öğrenilenleri daha kalıcı hale getirdi.”

Ö19: “İşbirlikli ğrenme yöntemiyle işlediğimiz müzik derslerinde, geçmişe yönelik eksik bilgilerimi belirleme fırsatı buldum. Müzik okuryazarlığı konusunda artık daha fazla bilgi sahibi olduğumu düşünüyorum.”

Ö5: “İşbirlikli ğrenme yöntemi ile ocuk şarkılarını öğrenmek, basit şarkılar alıp söyleyebilmek çok güzeldi. İlerleyen süreçte öğretmenlik hayatımda bunu kullanabileceğim, hatta bu şarkılarla oluşturduğum temeller ile başka ocuk şarkıları öğrenip müzik repertuarımı genişletip öğrencilerime aktarabileceğim.”

Ö29: “Bu yöntemle işlediğimiz dersler sayesinde artık grdğim müziksel terimlerin çoğunu anlayabiliyorum ve hangi amaçla kullanıldıklarını biliyorum. Bunları uygulamada da kendim gerekleştirebileceğimi düşünüyorum.”

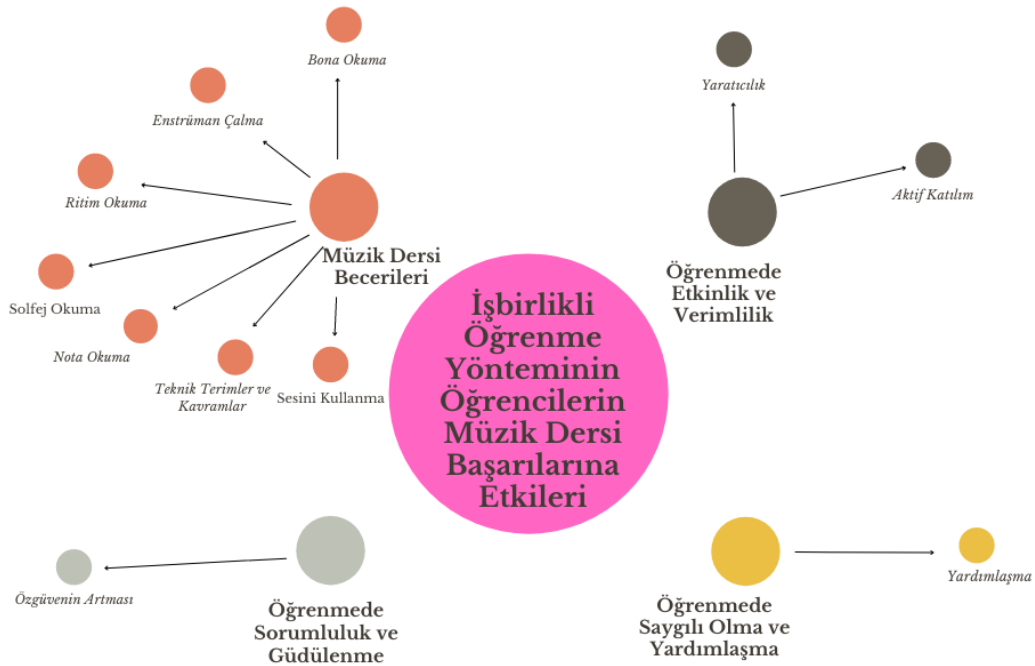
Ö27: “Grup çalışmalarında arkadaşlarımla müzik okuryazarlığımı sürekli pekiştirmek ve onlardan dinleyerek kendimde yaptığım hataları görmem çok etkiliydi.”

4.2.4. Deney Grubunun Müzik Eğitimi Dersinin İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle İşlenmesiyle Müzik Eğitiminin Hangi Yönlerinde Başarılı Olduklarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 19.

İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Dersi Başarılarına Etkileri ile İlgili Kodlamalar (n=31)

Tema	Alt Tema	Kodlar	Görüşler	n	%
İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Öğrencilerin Müzik Dersi Başarılarına Etkileri	Öğrenmede Etkinlik ve Verimlilik	Aktif Katılım	Ö (6)	1	3,2
		Yaratıcılık	Ö (23)	1	3,2
	Müzik Dersi Becerileri	Bona Okuma	Ö (4, 9, 14, 16, 24, 29)	6	19,3
		Enstrüman Çalma	Ö (1, 2, 4, 7, 8, 9, 12, 15, 16, 17, 19, 23, 24, 26, 28, 29, 31)	17	54,8
		Nota Okuma	Ö (3, 4, 17, 18, 19, 21, 23, 29, 31)	10	32,2
		Ritim Okuma	Ö (8, 10, 16, 22)	4	12,9
		Sesini Kullanma	Ö (2, 26, 30)	3	9,6
		Solfej Okuma	Ö (4, 8, 9, 14, 16, 19, 24, 29, 30, 31)	10	32,2
		Teknik Terimler ve Kavramlar	Ö (4, 14, 17, 19, 21, 22)	6	19,3
	Öğrenmede Sorumluluk ve Güdülenme	Özgüven	Ö (6, 27)	2	6,4
	Öğrenmede Saygılı Olma ve Yardımlaşma	Yardımlaşma	Ö (5, 14, 16)	3	9,6

Grafik 11. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Deney Grubunda Yer Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Dersi Başarılarına Etkileri ile İlgili Kodlamalar

Tablo 19 ve Grafik 11. incelendiğinde, okul öncesi öğretmen adaylarının derslerin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenmesi ile ilgili görüşlerinin Öğrenmede Etkinlik ve Verimlilik, Müzik Dersi Becerileri, Öğrenmede Sorumluluk ve Güdülenme ile Öğrenmede Saygılı Olma ve Yardımlaşma alt temalarında toplandığı görülmektedir. Öğrencilerin birbirinden farklı 11 müzik dersi başarı koduna dikkat çektikleri görülmekle beraber, belirttikleri görüşler dikkate alındığında öğrencilerin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işledikleri müzik derslerinin ders başarılarına olumlu yönde etkileri olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan deney grubu öğrencileri, derslerin işbirlikli öğrenme yöntemi kullanılarak işlenmesiyle en çok (%54,8) enstrüman çalma, nota okuma (%32,2) ve solfej okuma (%32,2) becerilerinde başarı gösterdikleri yönünde görüşler sunmuşlardır. İşbirlikli öğrenme yönteminde **enstrüman çalma** kodu ile ilgili Ö4:“ ... *Bu zamana kadar herhangi bir çalgı aleti çalmayıp 32 tuşlu melodika ile ince motor becerilerimin, kabiliyetimin, yeteneğimin ne ölçüde olduğunu gördüm. 32 tuşlu melodika çalımında başarılı olmam diğer çalgı aletlerini çalma hedeflerinde bana motive kaynağı oldu.*”, **nota okuma** kodu ile ilgili Ö19: “*Müzik eğitiminde nota bilgisinin önemini kavradık. Bundan sonra bir şarkının doğru notalarla çalınıp söylenmesi gerekliliği konusunda çok daha titiz davranacağım.*” ve **solfej okuma** kodu ile ilgili Ö30:“ *Müzik eğitiminin solfej okuma ve şarkıyı seslendirme alanlarında daha başarılı olduğumu düşünüyorum.*” diyerek işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen müzik dersinin kendilerinin müzik dersi başarıları ile ilgili izlenimlerinden bahsetmişlerdir. Bu görüşlerin yanı sıra araştırmaya katılan öğrencilerin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen müzik derslerinin ders başarılarına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö6: “*Bir dönem içinde gördüğüm şeyler, aldığım eğitim bana eğitim öğretim hayatım boyunca verildi. Ama ilk kez bu kadar çok şey öğrendiğimi ve müzik dersine bu kadar aktif katıldığımı gördüm.*”

Ö16: “*...Ritim çalışması yapmak, solfej, bona, melodika... Bunları tek başıma yapmaya çalışsaydım çok zorlanırdım.*”

Ö12: “*...Melodika çalmakta başarılı olduğumu düşündü, en çok onu yaparken keyif aldım. Ders dışı zamanlarda farklı parçalara kendim çalıştım, çalmaya uğraştım.*”

Ö21: “...Almış olduğumuz müzik eğitimi bana nota okumada başarılı olduğumu gösterdi.”

Ö27: “ Grupta bir lider konumunda olup arkadaşlarımı yönlendirmek bende müziğe olan ilgimi ve özgüvenimi arttırdı. Grup çalışmalarıyla müzikte öğrenmemin daha etkili ve kolay olduğunu öğrendim.”

Ö22: “...ritimleri kolayca yakalayabildiğimi fark ettim. Ayrıca tartım kalıplarını okumakta da fena olmadığını düşünüyorum.”

Ö2: “Her zaman kötü bir sese sahip olduğumu ve şarkı söyleyemeyeceğimi düşünürdüm. Aldığım bu ders sayesinde sesimi kontrol ederek çok iyi bir düzeyde olmasa da ortalama bir düzeyde şarkı söyleyebileceğimi gördüm. Bunlar benim için kesinlikle birer artı oldu.”

Ö14: “...Özellikle uygulama kısmında solfej, bona yaparken; kavram öğrenmelerini pekiştirirken; melodika çalarken birbirimizi duyuyor ve yanlışlarımız olduğunda birbirimizi uyarıyorduk.”

Ö21: “...Temel müzik kavramlarını ve bunları gerektiğinde nasıl kullanacağımı öğrendim.”

Ö23: “İşbirlikli müzik eğitiminde yaratıcılık konusunda kendimi geliştirdim. Özellikle eğitim verirken farklı yöntemler keşfettim.”

Ö5: “...Öncelikle gruplar halinde çalışarak, arkadaşlar ile güzel bir iletişim sağladık. Arkadaşlarımız ile çalışırken bilmediğimiz veya kavrayamadığımız konularda yardımcı olarak, müzikte az da olsa bilgimiz olduğu ve bu bilgilere yenilerini eklenerek gün geçtikçe ilerlediğini fark ettim.”

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar alt problemlere göre sıralanarak, benzer çalışmalardaki sonuçlarla beraber tartışılmış ve sonuçlara ilişkin çeşitli öneriler sunulmuştur.

5.1. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Dersi Başarılarına Etkisine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırmanın bir numaralı alt problemi kapsamında ilk olarak, deney ve kontrol gruplarında bulunan okul öncesi öğretmen adaylarının MDBT puanlarına ilişkin son test verileri doğrultusunda, belirlenen müzik dersi konularındaki temel kavramlar ve konuların öğrenilmesi kapsamında uygulanan başarı testi doğru cevap sayıları dikkate alındığında, deney grubunun lehinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark tespit edilmiş ve bu bulguya dayanarak deneysel süreç sonucunda deney grubunun kontrol grubuna göre daha başarılı olduğu sonucu elde edilmiştir. Öte yandan her iki grubun, kendi içlerindeki MDBT ön test ve son test puanları arasında tespit edilen istatistiksel anlamlılığa göre, grupların müzik dersi başarıları noktasında önemli düzeyde gelişme gösterdiği söylenebilir.

Alan yazın incelendiğinde, işbirlikli öğrenmenin müzik dersi başarısına etkisi üzerine, farklı örneklem gruplarıyla çeşitli çalışmaların yapıldığını görmekteyiz. Öztürk ve Kalyoncu (2018) yapmış oldukları çalışmada işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma derslerinden sonra uygulanan müzik teorisi testi sonucunda gruplar arasında anlamlı farklılık görülmesi de, grup içi ölçümlerde anlamlı fark saptanmıştır. Yine benzer bir şekilde, yapılan dikte testi sonucunda deney grubu puanlarının istatistiksel olarak anlamlı fark yaratacak şekilde arttığı görülmüştür. Güven ve Tufan (2010) ise çalışmalarında, kaynaştırma sınıflarında işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenen müzik derslerinin, öğrencilerin ders başarılarını arttırdığı sonucuna ulaşmıştır.

Cangro (2004), işbirlikli öğrenme stratejilerinin enstrümantal müziğe yeni başlayan öğrencilerin müzik başarısı üzerindeki etkilerini incelediği çalışmasında, deney grubu öğrencilerinin etüt çalma becerilerinde daha yüksek puanlar aldığını

belirtmiştir. Deniz (2015) müzik öğretmeni adayı üç öğrenci ile yürüttüğü bir eylem araştırmasında, işbirlikli öğrenme yöntemiyle altı el piyano eserinin öğretiminde, sürekli ve yüksek seviyeli bir akademik başarı sağlandığını belirtmiştir. Sağer, Gürpınar ve Zahal (2015) da İşbirlikli Öğrenme Yöntemine Dayalı Uygulamaların Çoksesli Solfej Alan Başarısına Etkisi üzerine yürüttükleri bir çalışmada, işbirlikli öğrenme yöntemine dayalı çoksesli solfej okuma uygulamalarının, öğrencilerin çoksesli solfej okuma başarısını olumlu yönde ve yüksek düzeyde etkilediği sonucuna ulaşılmışlardır. Görüldüğü üzere, birbirinden farklı örneklem gruplarıyla ve farklı değişkenler üzerinden yapılmış, bu çalışmanın sonuçları ile benzer özellikler taşıyan çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Nitekim bu çalışmalar doğrultusunda, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik dersindeki farklı alanların başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğu söylenebilir.

5.2. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Okuryazarlıklarına Etkisine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında yine ilk olarak, deney ve kontrol gruplarında yer alan okul öncesi öğretmen adaylarının MOÖ puanlarına ilişkin son test verileri incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre kontrol ve deney gruplarında yer alan öğrencilerin müzik okuryazarlıklarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak her iki grubun, kendi içlerindeki MOÖ ön test ve son test puanları incelendiğinde, tespit edilen istatistiksel anlamlılığa göre, grupların müzik okuryazarlıklarının önemli düzeyde gelişim gösterdiği söylenebilir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının işbirlikli öğrenme yöntemiyle aldıkları müzik eğitimi ile müzik okuryazarlıkları arasında doğrudan bir çalışma yapılmamış olsa da alan yazın incelendiğinde bize fikir verebilecek çalışmalara ulaşmak mümkün. Örneğin Köksoy (2018) 90 sınıf öğretmeni adayı ile yapmış olduğu çalışmada, bu çalışmada kullanılan ölçeği uygulamış ve araştırma sonucunda geleneksel yöntemlerle müzik eğitimi almış olan sınıf öğretmeni adaylarının, müzik okuryazarlık seviyelerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Lowe ve Belcher (2012) Doğrudan Öğretim (DI) yaklaşımının müzik okuryazarlığı üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmalarında özellikle ritmik okuryazarlık ölçümlerinde deney grubunda önemli artışların gerçekleştiğini ortaya koymuşlardır. Kocabaş ve Uysal (2006) ise ilköğretim 5. sınıf

öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmadaki işbirlikli öğrenme yöntemi ile yapılan müziksel öğrenme uygulamalarının, müzik alan bilgilerini geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır.

Bulut ve Bulut (2011) ise sınıf öğretmeni adaylarının temel müzik kuramları bilgilerini ölçtükleri çalışmalarında, çoğu temel müzik kavramını düşük düzeyde bildiklerini saptamışlardır. Bu araştırmanın ve burada tartışılan diğer araştırmaların sonuçları dikkate alındığında, araştırmalarda tespit edilen müzik okuryazarlık düzeylerinin, örneklem gruplarının farklılıklarından ötürü değişkenlik gösterdiği söylenebilir. Ancak yine de özellikle temel eğitim kademesinde öğretmenlik yapacak adayların, öğrenimleri süresince mümkün olan en iyi düzeyde müzik okuryazarlıklarına sahip olmaları için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

5.3. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Alanındaki Öz-Yeterliklerine Etkisine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırmanın üçüncü alt problemi kapsamında önce deney ve kontrol gruplarında yer alan okul öncesi öğretmen adaylarının MEÖİÖ puanlarına ilişkin son test verileri doğrultusunda uygulanan ölçekten elde edilen veriler dikkate alındığında, yine deney grubunun lehinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark tespit edilmiş ve bu bulguya dayanarak deneysel süreç sonucunda deney grubunun kontrol grubuna göre özyeterlik algısının daha üst düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna ilaveten her iki grubun, kendi içlerindeki MEÖİÖ ön test ve son test puanları arasında tespit edilen istatistiksel anlamlılığa göre, grupların kendi içinde müzik dersi özyeterlik algılarının anlamlı ve önemli ölçüde artış gösterdiği söylenebilir.

İşbirlikli öğrenme yönteminde, öğrencilerin birbirlerinden öğrendiklerinde daha iyi performans göstereceklerine inandıkları için, işbirlikli öğrenme ile artan öz-yeterlik inancı arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu bilinmektedir (Duval,2008; Janes vd. 2000). Koca (2016) geleneksel yöntemler ile müzik dersi almış okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algılarını incelediği çalışmasında öğrencilerin özyeterlik algılarının yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşmıştır. Akpınar (2021) İstanbul ilinde görev yapan 324 okul öncesi öğretmeni ile gerçekleştirdiği çalışmasında müzik eğitimi alma durumları, bir müzik aleti çalma durumları gibi birçok değişkene göre müzik eğitimi öz-yeterlik inançlarının yüksek olduğunu saptamıştır. Tankız (2016) da araştırmasında, birlikte çalarak öğrencilerin özgüvenlerinin ve öz-

yeterliklerinin arttığı sonucuna ulaşmıştır. Burada sergilenen çalışmalarda da görüldüğü üzere, sonuçların çoğundaki tutarlılık, işbirlikli öğrenme yönteminin, müzik öz-yeterliğe fayda sağladığı yönünde olup, bu araştırmanın bulguları ile de uyumaktadır.

5.4. İşbirlikli Öğrenme Yönteminin, Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Derslerinin İşlenişinde Kullanılmasına Yönelik Öğrenci Görüşlerine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarından deney grubunda yer alan öğrencilere deneysel süreç sonunda, almış oldukları müzik derslerinin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenmesine yönelik görüşleri sorulmuştur. Bu bağlamda, dersin işlendiği yönteme, bu yöntemin ders başarılarına, müzik okuryazarlıklarına ve müzik dersi öz-yeterlik algılarına ilişkin 4 soru sorularak verilen cevaplar içerik analizine tabi tutulmuştur.

Araştırmaya katılan deney grubu öğrencileri, müzik derslerinin işbirlikli öğrenme yöntemi kullanılarak işlenmesiyle ilgili, en çok derslerin verimliliğinin arttığı, derslerin eğlenceli hale geldiği ve akran öğrenmesinin geliştiği yönünde görüşler sunmuşlardır. Öte yandan öğrenciler, derslerin bu yöntem ile işlenmesinin, öğrenmede kalıcılığı arttırdığına ve yardımlaşma, motivasyonun artması, bilginin pekişmesi gibi birçok farklı olumlu etkisinden bahsetmişlerdir.

Deney grubundaki okul öncesi öğretmen adaylarının işbirlikli öğrenme yöntemi kullanılarak işlenen müzik derslerinin, müzik öz-yeterlik inançlarına genel anlamda olumlu katkılar sağladığı söylenebilir. Buna ilave olarak öğrenciler, melodika çalma, eksiklerinin farkına varma ve yeni bilgi / beceriler edinme gibi birçok hususta, öz-yeterlik inançlarının daha üst düzeyde olduklarını belirtmişlerdir.

Deney grubunda yer alan okul öncesi öğretmen adayları, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik okuryazarlıklarına genel anlamda olumlu katkılar sağladığını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler nota okuma, teknik terim ve kavramları öğrenme ve yardımlaşma, şarkı dağarcıklarının gelişmesi gibi birçok alt kategoride müzik okuryazarlıklarının gelişme gösterdiğini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan deney grubu öğrencileri, derslerin işbirlikli öğrenme yöntemi kullanılarak işlenmesiyle en çok enstrüman çalma, nota okuma ve solfej okuma alanlarında başarı gösterdikleri yönünde görüşler sunmuşlardır. Bunlara ilave olarak

öğrenciler, seslerini kullanma, bona okuma, teknik terim ve kavramlar gibi konularda da başarı gösterdiklerini belirtmişlerdir.

Görüldüğü üzere araştırmaya katılan deney grubundaki okul öncesi öğretmen adayları, işbirlikli öğrenme yöntemi kullanılarak işlenen müzik derslerinin, müzik dersi başarılarına, müzik okuryazarlıklarına ve müzik dersi öz-yeterlik algılarına önemli ölçüde olumlu etkileri olduğundan bahsederek, uygulamanın öğrencilerce benimsendiği sonucuna ulaşmamızı sağlamıştır diyebiliriz.

Yine alan yazın incelendiğinde, işbirlikli öğrenmenin öğrencilere etkilerinin araştırıldığı çeşitli nitel araştırmaları görmekteyiz. Kocabaş ve Erbil (2013) 125 sınıf öğretmeni adayı ile yapmış oldukları nitel bir çalışmada, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik öğretimi dersinde başta yaratıcılık olmak üzere birçok farklı yeterliliğin kazanılmasına önemli katkılar sağlayacağını belirtmişlerdir. Yine Kocabaş (1998) yapmış olduğu başka bir çalışmada, işbirlikli öğrenme yönteminin geleneksel öğrenme yöntemine göre müziğe ilişkin olumlu tutumların artmasında daha etkili olduğunu ortaya çıkarmıştır. Sözen (2012) de işbirlikli öğrenmenin bağlama öğretimine olan etkilerini incelediği çalışmasının sonucunda deney grubunun bağlama dersine ilişkin tutumlarında anlamlı seviyede bir farklılık tespit etmiştir. Gürpınar (2014) müzik öğretmeni adayları ile yaptığı çalışmada işbirlikli öğrenme yöntemine dayalı çoksesli solfej okuma uygulamalarının müziksel işitme-yazma, çoksesli solfej okuma ve koro performans başarılarını yüksek seviyede ve olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur.

Harrington (2016), 10 lise öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirdiği araştırmasında, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik dersi üzerindeki etkisini incelemiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre, geleneksel öğrenme yöntemlerinin karar verme ve sosyal kalkınma da dâhil olmak üzere, öğrenci gelişimini sınırlandırabileceği dile getirilmiş olmakla birlikte, işbirlikli öğrenme yöntemini, grubun heterojen yapısına bakılmaksızın çeşitli öğrenme ortamlarına uyarlamanın, öğrenmeyi farklı boyutlarda arttırabileceği belirtilmiştir. Öte yandan Bilen ve Açıkgöz (2019) 4. Sınıf öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmalarında, işbirlikli öğrenme yönteminin nota ile öğrenme ve kulaktan notalı öğretim yöntemlerine göre, öğrencilerin şarkı söyleme becerilerinin geliştirilmesinde anlamlı düzeyde etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Özellikle okul öncesi ve ilköğretim kademesine temel eğitim düzeyi olarak baktığımızda, müzik dersi gibi çocukların özellikle farklı yetenek ve yaratıcılıklarını geliştirebilecek bir dersin temel kuram ve kavramlarının iyi öğretilmesi gerektiği yadsınamaz bir gerçektir. Bu bağlamda, temel eğitim kurumlarına öğretmen yetiştiren bu birimlerden mezun olacak öğretmen adaylarının, müzik okuryazarlıklarının, müzik dersi başarılarının ve müzik dersi öz-yeterlik düzeylerinin yüksek seviyede olması için gereken düzenleme ve uygulamaların ivedilikle hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, yukarıdaki çalışmalarda da görüldüğü gibi, farklı gruplarla ve farklı amaçlar doğrultusunda yapılmış olsa bile, müzik eğitiminde işbirlikli öğrenme yönteminin olumlu etkilerine ilişkin sonuçlara birçok araştırmada rastlamak mümkün. Nitekim bu araştırmada da deney grubu ile yürütülmüş olan müzik derslerinin işbirlikli öğrenme yöntemi ile işlenmesinin öğrencilerin ders başarısına ve öz-yeterlik algılarına anlamlı düzeyde fayda sağladığı açıktır. Bu araştırmanın sonuçları göz önüne alındığında, işbirlikli öğrenme yönteminin ve bu yöntemde kullanılarak başarıları kanıtlanmış tekniklerin, müzik eğitimcilerine ve temel eğitim öğretmenlerine kazandırılmasının alana önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

5.5. Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda, ileride yapılacak çalışmalara da ışık tutması amacıyla şu öneriler sunulmuştur:

- Okul öncesinde sadece bir yarıyıl okutulmakta olan müzik eğitimi dersinin etkinliğinin ve verimliliğinin artması için, işbirlikli öğrenme yönteminin ilgili anabilim dalı başkanlıklarınca müzik derslerinde uygulanmasının teşvik edilmesi,
- Okul öncesi öğretmen adaylarının müzik dersi başarılarının artması için işbirlikli öğrenme yöntemi içindeki farklı tekniklerin kullanılarak yeni çalışmalar ve uygulamaların geliştirilmesi,
- İşbirlikli öğrenme yönteminin sadece okul öncesi öğretmen adaylarının müzik derslerinde değil eğitim fakültesi bünyesindeki sınıf öğretmenliği ve özel eğitim programlarındaki müzik öğretimine yönelik derslerde de kullanılması,

- Okul öncesi öğretmenliği gibi kontenjanı yüksek programlarda öğrenim görmekte olan öğrencilerin birbirlerini daha yakından tanınması, iletişim kurması ve sosyalleşmesi için, işbirlikli öğrenme yönteminin müzik dersleri dışındaki diğer derslerde de kullanımının özendirilmesi,
- Başta okul öncesi öğretmenliği programı olmak üzere sınıf öğretmenliği ve özel eğitim programlarında müzik eğitimi dersinin en az bir yarıyıl daha arttırılması,
- İşbirlikli öğrenme yöntemi ile müzik öğretiminin, çocuk gelişimi programlarında yürütülen müzik derslerinde de uygulanması,
- İşbirlikli öğrenme yöntemi ile müzik öğretiminin başarı, özyeterlik ve müzik okuryazarlık dışında okul öncesi öğretmenlerinin farklı yeterliklerine olan etkisinin araştırılması,
- İşbirlikli öğrenme yönteminin, müzik eğitimi sürecinde daha etkin bir şekilde kullanılabilmesi için müzik eğitimcilerine özel çalıştaylar düzenlenmesi,
- Bu araştırma için belirlenen konular ve gruplar genişletilerek daha kapsamlı bir çalışmanın işbirlikli öğrenme yöntemi ile uygulanması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K.Ü. (1992). İşbirlikli Öğrenme: Kuram, Araştırma, Uygulama, Malatya, Uğurel Matbaası
- Açıkgöz, K. Ü. (1993). İşbirliğine dayalı öğrenme ve geleneksel öğretimin üniversite öğrencilerinin akademik başarısı, hatırd tutma düzeyleri ve duygusal özellikleri üzerindeki etkileri. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi: I. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulan bildiri (25-28 Eylül 1990, Ankara, ss. 187-201), Ankara: MEB yayınları.
- Açıkgöz, K.Ü. (2003). Aktif Öğrenme. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Açılmış, H. ve Kayıran, B.K. (2021) Sınıf Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Duyuşsal Özelliklerinin İncelenmesi, OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, Yıl:11 Cilt:18, Eğitim Bilimleri Özel Sayısı
- Afacan, Ş. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Çocuk Şarkılarını Bilişsel Çözümleme ve Uygulama Düzeyleri. Ege Eğitim Dergisi, 11(2): 89–106
- Afacan, Ş. ve Şentürk, N. (2016). Okul öncesi ve sınıf eğitimi anabilim dallarına yönelik müzik okuryazarlığı ölçeğinin geliştirilmesi. International Journal of Eurasia Social Sciences, 7(25), 228-247.
- Afacan, Ş. ve Kaya, E.E. (2019). Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlığı Durumlarının İncelenmesi. The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences, 5(2), 204-214. DOI: <https://doi.org/10.34137/jilses.605559>
- Akpınar, E. (2021) Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnançlarının İncelenmesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı, Okul Öncesi Eğitimi Programı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul

- Altıntaş, B., (2007) İlköğretim okullarında 6. sınıf müzik Derslerinde Verilen Mandolin Eğitiminin Müzik Dersi Başarısı üzerine Etkisi , Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul
- Aral, N., Yaşar, M.C. ve Kandır, A. (2002). Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Eğitim Programı. (3. Basım).Yapa Yayınları.
- Arslan, L., F. (2010). Müzik Okuryazarlığına Yönelik Bir Test Geliştirme ve İlköğretim Mezunları Üzerine Örnek Bir Uygulama. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- Ashton, P. (1984) Teacher Efficacy: A motivational Paradigm for Effective Teacher Education. *Journal of Teacher Education*. 35 (5), 28-32
- Aslan, L. ve Deniz, J. (2011). “İlköğretim Mezunları Öğrencilerin Müzik Okuryazarlık Düzeyleri”. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı: 34, 25-34.
- Asunka, S. A. (2009). Ghanaian university students’ perceptions of collaborative online learning environments: A case study (Unpublished doctoral dissertation). Columbia University.
- Atıcı, B., ve Gürol, M. (2002). Bilgisayar destekli asenkron işbirlikli öğrenme yönteminin öğrenci başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 27(124), 3–12.
- Baloche, L. ve Delorenzo, L. C. (1994). Cooperative learning making music together. *General Music Today*, 4(28), 9-12.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W.H. Freeman and Company.
- Barbaros, E ve Akbulut, E. (2021) Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme ve Öz-Yeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi. *JRES*, 8(1), 65-74. <https://doi.org/10.51725/etad.817246>
- Bayrakçeken, S., Doymuş, K. ve Doğan, A. (2015) İşbirlikli Öğrenme Modeli ve Uygulanması (2. Baskı) Pegem Yayıncılık, Ankara

- Bıkmaz H. F. (2004). Sınıf Öğretmenlerinin Fen Öğretiminde Öz Yeterlilik İnancı Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Milli Eğitim. Kış, Sayı 161.
- Bilen, S. (1995). İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretimi ve Güdusel Süreçler Üzerindeki Etkileri. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bilen, S. (2010). The effect of cooperative learning on the ability of prospect of music teachers to apply Orff-Schulwerk activities, *Procedia Social and Behavioral Sciences* 2, 4872–4877. doi:10.1016/j.sbspro.2010.03.787
- Bilen, S. ve Açıkgöz, K.Ü. (2019). İşbirlikli Öğrenmenin Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (1), 803-817.
- Botstein, L. (1992). 19th-Century Music, Listening Through Reading: Musical Miteracy And The Concert Audience. (129-145). University of California Press, Digital Publishing, 13 Mayıs 2021 tarihinde <http://www.jstor.org/stable/746262> adresinden erişilmiştir.
- Brophy, T. S. (1996). Education Building Music Literacy with Guided Composition. *Music Educators Journal*, 83 (3): 15-18
- Bryman, A. (2007). Barriers to integrating quantitative and qualitative research. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(1), 8-22.
- Bulut, D ve Bulut, F. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Temel Müzik Kuramları Bilgilerinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi “Niğde Üniversitesi Örneği”. *NWSA Fine Arts e-Journal of New World Sciences Academy*, 6(3,9, Article Number:D0067
- Burak S., Özmenteş, G. ve Seban D. (2015) Orff Schulwerk Uygulamalarının Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Yeteneğine Yönelik Özyeterlilikleri Üzerindeki Etkileri, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/3
- Büyüköztürk, Ş. (2001). *DeneySEL Desenler*, PagemA yayıncılık, Ankara.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 19. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Cangro, R.M. (2004) *The Effects of Cooperative Learning Strategies on the Music Achievement of Beginning Instrumentalists*, University of Hartford.
- Cangro, R. M. (2013). Effects of cooperative learning strategies on the music achievement of beginning instrumentalists. *International Journal of Arts and Commerce*, 2(7), 133–141.
- Cengizhan, S. ve Koç, T. (2017) *Matematik Öğretiminde Takım-Oyun-Turnva Tekniğinin Öğrencilerin Akademik Başarısına, Öğrenme Kalıcılığına Etkisi Ve Öğrenci Görüşleri*, *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:8 Sayı:27
- Cheng, X., Wang, X., Huang, J., and Zarifis, A. (2016). An experimental study of satisfaction response: evaluation of online collaborative learning. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 17(1), 60–78.
- Choksy, L. (1986) *Teaching Music in Twentieth Century*, New Jersey: Prentice- Hall.
- Cornacchio, R. A. (2008). *Effect of cooperative learning on music composition, interactions, and acceptance in elementary school music classrooms* (Unpublished doctoral dissertation). University of Oregon, School of Music and Dance.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd edition). California: SAGE Publication.
- Çalıklar, Ş. ve Şimşek, Ü. (2017) *Takım-Oyun-Turnuva ve Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri Yöntemlerinin Akademik Başarı ve Kalıcılık Üzerine Etkisi*, *KEFAD* Cilt 18, Sayı 3
- Çamlıbel Çakmak Ö. (2014). Okul öncesi dönemde fen eğitimi ve öğretmenin rolü. M. Metin ve Ç. Şahin (Eds.), *Örnek uygulamalarla okul öncesi dönemde fen eğitimi içinde*, (s. 30-49). Ankara: Pegem Akademi.

- Çelikleş, H. (2022). Proposal of a Melodic Sequence for Music Literacy in Turkey in the Light of Turkish School Music and Kodály Philosophy, *International Journal of Education & Literacy Studies*, Vol:10 No:1
- Çolak, E. (2006). İşbirliğine Dayalı Öğretim Tasarımının Öğrencilerin Öğrenme Yaklaşımlarına, Akademik Başarılarına ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- David A. Sears & Hui-Hua Pai (2012) Effects of Cooperative Versus Individual Study on Learning and Motivation After Reward-Removal, *The Journal of Experimental Education*, 80:3, 246-262, DOI: 10.1080/00220973.2011.602372
- Demirel, Ö. (2007) Öğretim İlke ve Yöntemleri, Öğretme Sanatı. Pegem A Yayıncılık, Ankara
- Deniz, J. (2015). Altı El Bir Piyano Eserinin Öğretiminde İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Etkililiği: Bir Eylem Araştırması, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 15, Eylül 2015, s. 89-117
- DiCicco-Bloom, B. and Crabtree, B.F. (2006) The qualitative research interview, *Medical education*, Volume40, Issue4, Pages 314-321
- Di Natale, J. and Russel, G. (1995). Cooperative learning for better performance. *Music Educators Journal*, 82, 26-28
- Dobszay, L, (2009) After Kodaly, Reflections on Music Education, Kecskemet: Kodaly Institute of the Litzt Academy.
- Duval, D. (2008). Cooperative learning: A rewarding approach to to improving recorder performance abilities in the elementary general music classroom. Triad: The Official Publication of the Ohio Music Education Association, September/October 2008.
- Efe, R., Hevedanlı, M., Ketani, Ş., Çakmak, Ö. ve Efe, H.A., (2008) İşbirlikli Öğrenme Teori ve Uygulama, Eflatun Yayınevi
- Egger, J.O. (2019) Effects of cooperative learning on preservice elementary teachers' interest in and integration of music into core academic subjects. *International Journal of Music Education*, 37(4), 608–621.

- Erten, P. (2015) Çevrimiçi İşbirlikli Öğrenme Ortamında E-Portfolyo Uygulamasının Akademik Başarıya, Tutumlara, Motivasyona ve Kalıcılığa Etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Friedmann, M. (1989). Stimulating classroom learning with small groups. *Music Educators Journal*, 76, 53-56.
- Gelici, Ö. ve Bilgin, İ., (2011) İşbirlikli Öğrenme Tekniklerinin Tanıtımı ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi, *Adıyaman Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 1 (1)
- Graham, C. R. and Misanchuk, M. (2004). Computer-Mediated Learning Groups: Benefits and Challenges to Using Groupwork in Online Learning Environments. In T. S. Roberts (Ed.). *Online Collaborative Learning: Theory and Practice*. (pp. 181-202). USA: Idea Group Publishing.
- Greaser Jr, T. C. (1994). Alternative teaching strategies to improve instrumental lesson instruction at the middle school, when the budget has been reduced. Unpublished Dissertation, USA: Nova Southeastern University.
- Goliger, J. M. (1995) Implementation of a Program of Cooperative Learning in an Urban Secondary Piano Laboratory. Dissertation, USA: Columbia University.
- Gürgen, E.T.(2006) Müzik Eğitiminde Yaratıcılığı Geliştiren Yöntem ve Yaklaşımlar, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 557, Malatya.
- Gürpınar, E (2014) İşbirlikli Öğrenme Yöntemine Dayalı Çoksesli Solfej Uygulamalarının Müziksel İşitme-Okuma-Yazma ve Koro Ders Başarılarına Etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Güven, E. (2011). Kaynaştırma Uygulamasının Yapıldığı Sınıflarda İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretimi Üzerindeki Etkileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güven, E. ve Tufan, E. (2010). Kaynaştırma Sınıflarında İşbirlikli Öğrenme Yöntemi İle Müzik Dersleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (2) , 557-573

- Harrington, W. J. (2016). Collaborative learning among high school students in a chamber music setting. (Unpublished PhD Thesis). Boston University College of Fine Arts, Boston.
- Hosterman, G. L. (1992). Cooperative Learning And Traditional Lecture/Demonstration In An Undergraduate Music Appreciation Course. Dissertation, USA: The Pennsylvania State University.
- Hwong, N., Caswell, A., Johnson, D. W. ve Johnson, R. T. (1993). Effects of cooperative and individualistic learning on prospective elementary teachers' music achievement and attitudes. *The Journal of Social Psychology*, 1(133), 53-64.
- Inzenga, A. (1999). Learning To Read Music Cooperatively In A Choral Setting: A Case Study. Dissertation, USA: The University of New Hampshire.
- Janes, L.M., Koutsopanagos, C.L., Mason, D.S. and Villaranda, I., (2000) Improving Student Motivation through the Use of Engaged Learning, Cooperative Learning and Multiple Intelligences. Master's Action Research Project, Saint Xavier University.
- Johnson, D. W. and Johnson, R. T. (1987). Action Research: Cooperative Learning in the Science Classroom. *Science and Children* (p.24 - 31).
- Johnson, D. W. , Johnson, R. T. and Smith, K. (1991) Active Learning: Cooperative in the Collage Classroom, Edina, MN:Interaction Book Company .
- Johnson, D. W. and Johnson, R. T. (1994). An Overview Of Cooperative Learning, Creativity And Collaborative Learning: A Practical Guide To Empowering Students And Teachers. . P.H. Brookes Publish Company.
- Johnson, D. W. and Johnson, R. T. (1999). Making cooperative learning work. *Theory into Practice*, 2(38), 67-73.
- Johnson, D. W. , Johnson, R. T. and Holubek, E.J. (2016) İşbirlikli Öğrenme El Kitabı (Çev. Ed. A. Kocabaş) Pegem Yayınevi (Eserin Orjinali 1994'te yayımlandı).
- Kaplan, P. R. and Stauffer, S. L. (1994). Cooperative learning in music. Reston, Virginia: MENC: Music Educators National Conference.

- Kaptan, S. (1998). Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.
- Kara, C ve Baydar, A. (2019) Takım-Oyun-Turnuva'nın Sosyal Bilgiler Dersinde Akademik Başarıya Etkisi, Cilt. 14 Sayı 6, p3275-3286. 12p.
- Kavrayıcı, C. (2019). Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Alguları ve Örgütsel Bağlılıkları Arasındaki İlişki, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Eskişehir
- Keefe, E. B., Copeland, S. R. (2010). What is literacy? The Power of Definition. Research and Practice for Persons with Severe Disabilities, 36 (3-4), 92-99
- Kışoğlu, M. (2009). Öğrenci Merkezli Öğretimin Öğretmen Adaylarının Çevre Okuryazarlığı Düzeyine Etkisinin Araştırılması. Yayımlanmamış doktora tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum
- Koca, Ş. (2016). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Etkinliklerine Yönelik Özyeterlik Alguları, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 1 Sayı 40
- Kocabaş, A. (1995). İşbirlikli Öğrenmenin Blok Flüt Öğretimi ve Öğrenme Stratejileri Üzerindeki Etkileri, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İzmir, s.III.
- Kocabaş, A (1998) İşbirlikli ve Geleneksel Öğrenme Yöntemlerinin Müziğe İlişkin Tutumlar Üzerindeki Etkisi, Eğitim ve Bilim Dergisi, (22) 108, 36-40
- Kocabaş, A. (2000). İlköğretim Okulları Beşinci Sınıf Müzik Derslerinde Uygulanan İşbirlikli Öğretmenin Müzikte Benlik Kavramı Üzerine Etkileri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7 (7) , 13-17
- Kocabaş, A. ve Uysal, G. (2006). İlköğretimde İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretiminde Sınıf Atmosferi ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkisi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 26-28 Nisan Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Denizli, s.1-10

- Kocabaş, A ve Erbil, D.G. (2013) Müzik Öğretimi Dersinde İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Kullanılması ve Yaratıcılık Üzerine Öğretmen Adaylarının Görüşleri, International Symposium On Changes And New Trends In Education, Konya
- Köksoy, A.M ve Afacan, Ş., (2020) Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müziksel Bilgilerinin, Blokflüt Çalma ve Müziksel Okuma Düzeyleri ile Karşılaştırılması, OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, Volume 15 Sayı 25
- Ku, H. Y., Tseng, H. W., and Akarasriworn, C. (2013). Collaboration factors, teamwork satisfaction, and student attitudes toward online collaborative learning. *Computers in Human Behavior*, 29(3), 922–929
- Kurtuldu, G. (2019) Ortaokul 6. sınıf `Yurdumuzdaki başlıca müzik türlerini ayırt eder` kazanımının işbirlikli öğrenme yaklaşımı ile öğretilmesine dönük bir çalışma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon
- Kurtuluş, Y. (2001) İlköğretimin İkinci Kademesinde Sanat Eğitimine İlişkin Bir Örnek Olay-Sanat Eğitiminde İşbirlikli Öğrenme, X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 7-9.
- Levinson, J. (1990). “Musical Literacy”, Special Issue: Cultural Literacy and Arts Education (Spring), *Journal of Aesthetic Education*, 24(1), 17-30.
- Lowe, G and Belcher, S. (2012) Direct Instruction and Music Literacy: One Approach to Augmenting the Diminishing?, *Australian Journal of Music Education*, n1, p3-13
- Manifold, H.L.(2008), Applying Jacques-Dalcroze’s Method to Teaching Musical Instrumens and It’s Effect on the Learning Process
- MEB (2013). Okul Öncesi Eğitimi Programı, Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Müdürlüğü, Ankara.
- MEB (2017) Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. Ankara

- Mentiş Köksoy, A., ve Afacan, Ş. (2020). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müziksel Bilgilerinin Blokflüt Çalma ve Müziksel Okuma Düzeyleri ile Karşılaştırılması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(25), 3779–3799.
- Mutlu, A. (2020). Öğrencilerin Sorgulama Becerilerine Yönelik Bir Karşılaştırma Araştırması: Takım-Oyun-Turnuva ve Birleştirme Teknikleri, *Trakya Eğitim Dergisi*, Cilt 10, Sayı 1
- Özkara, B.Ö. ve Çakır, H. (2017) Öğrencilerin Çevrimiçi Problem Temelli İşbirliğine Dayalı - Çevrimiçi Problem Temelli Bireysel Öğrenmeyi Değerlendirmesi, *GEFAD*, 37 (2), 559-590
- Özmenteş, S. (2011) Müzik Öğretimine Yönelik Öz-yeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi, *Dünya'daki Eğitim ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, Volume 1, Issue 1 (30-36)
- Öztürk, F. (1996). Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitiminin Önemi ve Öğretmen Sorunu, *Flarmoni Sanat Dergisi*, Sayı 139, Ankara.
- Öztürk, G. (2012) Müziksel işitme eğitiminde kullanılan "işbirlikli öğrenme yöntemi"nin öğrenci kaygı ve başarısına etkisi, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Bolu
- Öztürk, G ve Kalyoncu, N. (2018) Müziksel İşitme Eğitiminde Kullanılan İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Öğrenci Kaygı ve Başarısına Etkisi, *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 9(4) 356-375
- Pajares, F.(2002). Overview of social cognitive theory and of self efficacy.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. California: Sage.
- Sağır, T, Gürpınar, E. ve Zahal, O. (2015) İşbirlikli Öğrenme Yöntemine Dayalı Uygulamaların Çoksesli Solfej Alan Başarısına Etkisi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (1) 195-212
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan uygulamaya* (12. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.

- Seyrek, H. (2010) Anaokulları ve Anasınıfları İçin Şarkı Dağarcığı, Mey Eserleri Yayınları, İzmir
- Shamrock, M. (1997). Orff – Schulwerk an integrated foundation. Music Educators Journal, 83-6
- Sharan, Y. and Sharan, S. (1987). Training Teachers For Cooperative Learning. Educational Leadership.
- Slavin, R. E. (1990). Research On Cooperative Learning Consensus And Controversy. Educational Leadership, 47 (4), 52- 54.
- Slavin, R. E. (2006). Educational psychology: Theory and practice (8. Edition). Boston: Pearson Education, Inc., Allyn and Bacon.
- Sökezoğlu, D. (2010) Ritm, Hareket ve Şarkı Öğretimi Temelli Müzik Öğretiminin 7-11 Yaş Grubu Çocuk Yuvası Öğrencilerinin Sosyal Gelişimleri Üzerine Etkisi (Afonkarahisar İli Örneği), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara
- Sözen, İ. (2012) İşbirlikli Öğrenme Yaklaşımı İle Yapılan Toplu Bağlama Öğretiminin Performans ve Tutuma Etkisi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Bolu
- Şendurur, Y. ve Barış, D. A. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. G. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, 22 (1), 165-174
- Tankız, K. D. (2016) Flüt Öğretiminde Birlikte Çalma Öğrenme Biçiminin Performans Kaygısı Ve Motivasyon Düzeyine Etkisi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya
- Taş, S ve Atılgan, D.S. (2022) Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine Yönelik Öz-yeterlikleri ile Müzik Öğretim Becerileri ve Müziksel Gelişimleri Arasındaki İlişki, Eğitim ve Bilim, Cilt 47 Sayı 209, (95-110)
- Tecimer, B. (2005) , Suzuki Okulu Metodu, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:6-Sayı:9, Malatya.

- Thompson, R.A. and Goodman, M. (2009) Development of Self, Relationships and Socioemotional Competence. In Handbook of Child Development and Early Education. Guilford Press, New York.
- Türk Dil Kurumu. (2020) Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> (E.T. 12.12.2020)
- Türkan, C. (2020) Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Dersine İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi (Gaziantep İli Örneği), Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Türkmen, E. F.(2016) Müzik Eğitiminde Öğretim Yöntemleri, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara
- Uçan, A. (2005). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum. (3. Basım). Ankara: Evrensel Müzik Evi.
- Uysal, G. (2004). İlköğretimde işbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretiminde Sınıf Atmosferi ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yeşilyurt, E. (2019) İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemi: Tüm Teknikleri Kapsayıcı Bir Derleme Çalışması, Turkish Studies Educational Sciences, Vol: 14 Issue: 4
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız G. (2002). İlköğretimde Müzik Öğretimi Birinci Kademe. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldız, G. (2017) Okul Öncesi Öğretmen Adaylarına Yönelik Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9 (19) , 396-407
- Yılmaz M., Köseoğlu, P. Gerçek, C ve Soran, H. (2004). Yabancı Dilde Hazırlanan Bir Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeğinin Türkçe ye Uyarlanması. VI. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, 9-11 Eylül 2004.

Yılmaz, H., Sakarya, G., Gayretli, Ş. ve Zahal, O. (2021). Covid-19 ve çevrimiçi müzik eğitimi: okul öncesi öğretmen adaylarının görüşleri üzerine nitel bir çalışma. *Journal of Qualitative Research in Education*, 28, 283-299. doi: 10.14689/enad.28.12

YÖK (2018) Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı, Ankara

Yönetken, H.,B., Fenmen, M., Menuhin,Y., Lobos, H. V., Sun, M., Uçan, A. Bayraktar, E. ve Aydoğan, S. (1996). Müzik öğretimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Yücel, Ü.A. (2013) Çevrimiçi İşbirlikli Öğrenme Ortamlarında Gerçekleşen Bilgi Yapılandırma Süreçlerinde Etkileşim ve Katılım, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü

Zimmerman, B. J. (1995). Self-efficacy and educational development. In A. Bandura (Eds.), *Self-efficacy in changing societies* (pp. 202-231). New York: Cambridge University Press.

EKLER**EK-1. Etik Kurul Raporu**

EK-2. Kurum İzin Yazısı

EK-3. Ölçek Kullanımı İçin İzin Yazışmaları

EK-4. Başarı Testi

ÇOCUK ŞARKILARINI BİLİŞSEL ÇÖZÜMLEMEYE YÖNELİK BAŞARI TESTİ

1. Şekildeki gibi başlayan bir şarkının ölçü sayısı nedir?

a) 2/4 b) 3/4 c) 4/4 d) 5/8 e) 6/8

2. Dizek (Porte) üzerinde 3. çizgiye yazılan ses aşağıdakilerden hangisidir?

a) Re b) Sol c) La d) Si e) Mi

3. Vuruluşu yandaki şekildeki gibi olan ölçü sayısı Aşağıdakilerden hangisidir?

a) 2/4 b) 3/4 c) 4/4 d) 5/8 e) 6/8

4.

Yukarıdaki şarkının seslendirilme sırası aşağıdakilerden hangisidir?

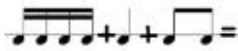
a) A+B+C+A b) A+A+B+C c) A+C+B+A+ d) A+B+A+C e) A+B+C+B

5. Yukarıdaki gibi başlayan bir şarkı için ne söylenebilir?

a) Tam ölçü ile başlamıştır b) Ölçü sayısı bileşik ölçüdür c) Eksik ölçü ile başlamıştır d) Ölçü belirteci gösterilmemiştir e) Çabuk hızda çalınmalıdır

6. Aşağıdakilerden hangisi gürlük terimidir?

a) Allegro b) Adagio c) Forte d) Moderato e) Da Capo

7. Yukarıdaki notaların süreleri toplamı aşağıda gösterilen hangi notanın süresine eşittir?

a) b) c) d) e)

Yukarıda verilen tartım kalıbına 3/4 lük ölçülemeye göre ölçü çizgileri çizildiği zaman kaç ölçü elde edilir?

- a) Üç b) Dört c) Beş d) İki e) Altı

9. Müzikte kullanılan diyez (#) işaretinin anlamı nedir?

- a) Önüne yazıldığı notayı iki vuruş uzatır.
b) Değişime uğramış sesi doğal haline getirir.
c) Önüne yazıldığı notayı yarım ses kalınlaştırır.
d) Önüne yazıldığı notayı bir vuruş uzatır
e) Önüne yazıldığı notayı yarım ses inceltir

10. Yapısında ikiyeşerli ve üçerli nota gruplarını bir arada bulandıran ölçülere ne denir?

- a) Basit Ölçüler b) İkiyeşerli Ölçüler c) Bileşik Ölçüler d) Karma Ölçüler e) Üçerli Ölçüler

11. Portede la sesinin üst komşu sesi nereye yazılır?

- a) 1. Aralığa b) 2. Aralığa c) 4. Çizgiye d) 3. Çizgiye e) 3. Aralığa

12. Ölçü sayısı 2/4 olan şarkının bir ölçüsünde en çok kaç tane onaltılık nota bulunur?

- a) İki b) Dört c) Altı d) Sekiz e) On

13. Yandaki notanın ölçü sayısı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) 7/8 b) 6/8 c) 5/8 d) 8/8 e) 9/8

14. Notaların isimleri, süreleri ve müziksel sesleri ile okunmasına ne ad verilir?

- a) Bona b) Ölçü c) Deşifre d) Solfej e) Vuruş

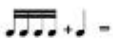

15. Aşağıdakilerden hangisi Orta Hızda Çal/Söyle anlamındadır?

- a) Allegro b) Moderato c) Ritardando d) Forte e) Andante

16. Melodikada bir oktavda kaç siyah tuş vardır?

- a) Bir b) İki c) Üç d) Dört e) Beş

17. Aşağıdaki tartım kalıplarının süreleri ile yapılan eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

- a) + = b) + = c) + = d) + = e) + = .

Not: 18 ve 19. Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız

18. Yukarıdaki ezgide en kalın ve en ince sesler hangileridir?
 a) Do - La b) Mi - Sol c) Do - Sol d) Re - La e) Fa - La
19. Yukarıdaki ezginin 6. Ölçüsünde kaç tane yarım vuruşluk nota kullanılmıştır?
 b) Bir b) İki c) Üç d) Dört e) Beş
20. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde ince re sesi porte üzerinde doğru yerde gösterilmiştir?

21. Aşağıdaki dizinin ismi hangi şıkta yer almaktadır?

- a) Do Dizisi b) Çıkıcı Fa Dizisi c) İnci Re Dizisi d) İnci Mi Dizisi e) İnci La Dizisi

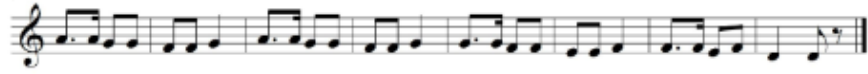
22. Yandaki notada farklı sesler altında kullanılan işarete ne ad verilir?
 a) Uzatma Bağı b) Hece Bağı c) Natürel d) Çoğaltma Bağı e) Senkop

23. Yukarıda verilen notanın 2. ölçüsünde "?" işareti olan yere aşağıdaki hangi nota yazılırsa ölçü doğru tamamlanır?

Not: 24 ve 25. Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız

24. Yukarıdaki parçanın ölçü sayısı nedir?

- a) 2/4 b) 3/4 c) 4/4 d) 5/8 e) 6/8

25. Parçada geçen tartım kümesinin sahip olduğu süre değeri aşağıdaki notalardan hangisine eşittir?

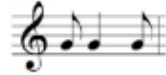
- a) b) c) d) e)

26. Çok kuvvetli çalınıp söyleneceğini gösteren nüans terimi aşağıdakilerden hangisidir?

- a) *P* b) *mf* c) *F* d) *FF* e) *pp*

27. Aşağıdakilerden hangisi nota yazım kurallarından değildir?

- a) Sözllerdeki heceler ait olduğu notanın altına yazılır
 b) Hız terimi notanın sol üst köşesine yazılır
 c) La sesinden sonraki notaların sapları aşağı doğru yazılır
 d) Parçaya ait ses değiştirici işaretler ölçü sayısından sonra yazılır
 e) Besteci adı sağ üst köşeye yazılır

28. Yandaki ölçünün bir farklı yazımı aşağıdakilerden hangisindedir?

- a) b) c) d) e)

Not: 29, 30 ve 31. Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Allegro

29. Yukarıdaki şarkının ölçü sayısı hangisidir?

- a) 3/8 b) 5/8 c) 6/8 d) 7/8 e) 9/8

30. Yukarıdaki şarkı hangi hızda çalınmalıdır?

- a) Çabuk b) Yavaş c) Çok Yavaş d) Çok Hızlı e) Orta

31. Yukarıdaki şarkının 3. Ölçüsünde geçen sesler sırasıyla aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- a) Do-La-Sol-Fa b) Do-Si-Sol-Mi c) Do-La-Fa-Re d) Si-La-Sol-Fa e) Si-Sol-Mi-Re

32. Batı müziğinin içinde, batılı toplumların estetik anlayışına ve beğenisine özenilerek Türk besteciler tarafından yapılan şarkılara ne ad verilir?

- a) Aktarma Şarkı b) Anonim Halk Ezgisi c) Türk Okul Şarkısı
d) Öykünme Şarkı e) Çalgı Müziği

33. Yanda verilen sesler arasındaki uzaklığa ne denir?

- a) Arpej b) Bona c) Akor d) Solfej e) Oktav

34.

Yukarıdaki notanın ölçü kuruluşu hangisidir?

- a) 2+3+2+2 b) 3+2+2+2 c) 2+2+3+2 d) 3+3+2+2 e) 2+2+2+3

35. Yanda vuruluşu verilen ölçü sayısı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) 3/8 b) 5/8 c) 6/8 d) 7/8 e) 9/8

36.

Yukarıdaki gibi başlayan bir şarkı için ne söylenebilir?

- a) Ölçü sayısı karma ölçüdür
b) Eksik ölçü ile başlamıştır
c) Uzatma noktası kullanılmıştır
d) Tam ölçü ile başlamamıştır
e) Hafif gürlükte söylenmelidir

37. Dizekte gösterilen nota aşağıdaki hangi nota ile aynı sürededir?

- a) b) c) d) e)

EK-5. Müzik Okuryazarlık Ölçeği

Sevgili Öğrenciler,

Hazırlanmış olan bu ölçek, sınıf öğretmenliği ve okul öncesi öğretmenliği programlarında yürütülen Müzik, Müzik Öğretimi, Müzik I ve Müzik II derslerini almış öğretmen adaylarının müzik okur-yazarlık becerisini ölçmek amacıyla kullanılacaktır. Lütfen, her maddeyi dikkatle okuyup samimi bir şekilde cevap veriniz. Ölçekte yer alan beş seçenektan size uygun olan seçeneği (X) ile işaretleyiniz.

Bu çalışma sonucunda elde edilen veriler yalnızca bilimsel araştırma için kullanılacaktır. Ölçeğe adınızı yazmayınız. Katılımınız için şimdiden teşekkür ederim.

Özge KAYA

ÖLÇEK MADDELERİ	Özge KAYA				
	1- Tamamen katılıyorum	2- Katılıyorum	3- Kararsızım	4- Katılmıyorum	5- Hiç katılmıyorum
1.Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.					
2.Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.					
3.Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.					
4.Basit ritim kalıpları yazabilirim.					
5.Basit ritim kalıplarını çalabilirim.					
6.Okul şarkılarında deşifre yapabiliyim.					
7.Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabiliyim.					
8.Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.					
9.Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabiliyim.					
10.Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.					
11.Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.					
12.Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.					
13.Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.					
14.Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.					
15.Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.					
16.Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygularım.					
17.Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygularım					
18.Ses eğitimi bilgisine sahibim.					
19.İlkokul/Okul Öncesi öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.					
20.Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.					
21.İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim.					
22.Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.					
23.Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.					
24. Müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.					
25.Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.					
26.Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.					
27.Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.					
28.Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.					
29.Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.					
30.Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.					
31.Nota öğretim tekniklerini biliyorum.					
32. Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.					

EK-6. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı Ölçeği

Bu anket, Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören öğretmen adaylarının "Müzik Eğitimi Öz-Yeterlik İnancı" düzeylerini tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Vereceğiniz cevaplar bilimsel bir araştırmada veri olarak kullanılacaktır. Araştırmanın başarıya ulaşması, siz değerli öğrencilerimin anketteki sorulara samimi cevaplar vermesiyle mümkündür. Elde edilen bilgiler gizli tutulup, sadece bilimsel araştırmanın amacına uygun olarak değerlendirilecek ve başka hiç bir amaç için kullanılmayacaktır.

Araştırma kendi içerisinde bir bütünlük arz ettiği için soruların tamamına cevap vermeniz gerekmektedir. Bu nedenle lütfen soruların tümünü cevaplandırınız.

Anket üzerine isim ve adres yazmayınız. Ankete zaman ayırdığınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

Özge KAYA

ÖLÇEK MADDELERİ	1- Kesinlikle Katılmıyorum	2- Katılmıyorum	3- Kararsızım	4- Katılıyorum	5- Kesinlikle Katılıyorum
1. Müzik işaret ve terimlerinin anlamlarını bilirim.					
2. Notaları, sesleri ve süreleriyle okuyabilirim (solfej yapabilirim).					
3. Çocuk şarkılarının solfejini yapabilirim					
4. Bir çocuk şarkısını doğru olarak söyleyebilirim.					
5. Çocuklara nefes-ses çalışmalarını yaptırabilirim.					
6. Sesleri ayırt etme (ince-kalın, uzun-kısa vb.) çalışmalarını yaptırabilirim.					
7. Ritim çalgılarını tanıyabilirim.					
8. Ritim çalgılarını kullanabilirim.					
9. Çocuklara ritim çalgılarını kullanılabılırım					
10. Çocuklara ritim çalışmalarını yaptırabilirim.					
11. Müziğe uygun bedensel hareketler yapabilirim.					
12. Temaya uygun müzikli öyküler oluşturabilirim.					
13. Müzik etkinliklerine uygun yaratıcı hareket, oyun ve dans çalışmalarını yaptırabilirim					
14. Çocuğun müziksel gelişim özelliklerine uygun bir müzik etkinliği planlayabilirim.					
15. Planlanmış bir müzik etkinliğini uygulayabilirim.					
16 Müzik etkinliklerinin, çocukların bilişsel gelişimine etkilerini bilirim.					
17. Müzik etkinliklerinin, çocukların sosyal-duygusal gelişimine etkilerini bilirim.					
18. Müzik etkinliklerinin, çocukların motor gelişimine etkilerini bilirim.					
19. Müzik etkinliklerinin, çocukların dil gelişimine etkilerini bilirim.					
20. Türkçe etkinliklerinde şarkılardan etkin olarak yararlanabilirim.					
21. Çocukların müziksel gelişim özelliklerini bilirim					
22. Çocukların ilgi ve dikkatini çekmede müzikten yararlanabilirim.					
23. Çocuk şarkısı repertuarım (dağarcığım) geniştir.					
24. Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun şarkı seçebilirim.					
25. Seçtiğim bir şarkıyı kolaylıkla çocuklara öğretebilirim.					
26. Programda yer alan kazanım ve göstergeleri müzik etkinlikleriyle gerçekleştirebilirim					
27. Çocukların, müzik etkinliklerini değişik anlatım biçimlerine (drama, oyun, dans, öykü vb.) dönüştürmelerini sağlayabilirim.					
28. Çocuklara doğru ve nitelikli müzikleri dinletebilirim.					
29. Meslek yaşamımda kullanabileceğim ölçüde müziksel donanıma sahip olduğuma inanıyorum.					
30. Müzik etkinliklerine, çocukların etkin katılımını sağlayabilirim.					
31. Müzik etkinliklerini diğer etkinliklerle bütünleştirebilirim.					
32. Sınıfımda/Okulumda müzik merkezi oluşturabilirim.					
33. Müzik etkinliklerine uygun materyal hazırlayabilirim.					

EK-7. 10 Haftalık Ders Planı

HAFTA	BİLİŞSEL KAZANIMLAR	DEVİNİŞSEL KAZANIMLAR
1	<ul style="list-style-type: none"> • TEMEL KAVRAMLAR (MÜZİK - SES – RİTİM- SÜRE-VURUŞ TARTIM) • NOTA SÜRELERİ • ÇOCUK SESLERİ • ÇOCUK ŞARKILARI VE ÖZELLİKLERİ 	<ul style="list-style-type: none"> • MELODİKANIN TANITILMASI • SOL SESİ ÜZERİNDEN RİTİM-TARTIM ÇALIŞMALARI • İKİLİK, DÖRTLÜK VE SEKİZLİK SÜRELER İLE FA - SOL - LA SESLERİNİ KULLANARAK 2/4 ÖRNEK ŞARKININ (UÇ UÇ BÖCEĞİM) BONA-SOLFEJ VE MELODİKA İLE SESLENDİRİLMESİ
2	<ul style="list-style-type: none"> • TEMEL KAVRAMLAR (PORTE - NOTA -TEKRAR İŞARETİ) 	<ul style="list-style-type: none"> • NOTALARIN YERLERİ VE DO DİZİSİNİ MELODİKA İLE ÇALMA • DO DİZİSİNDE BONA-SOLFEJ ÇALIŞMALARI • İKİLİK, DÖRTLÜK VE SEKİZLİK SÜRELER İLE FA - SOL - LA SESLERİNİ KULLANARAK 2/4 ÖRNEK ŞARKININ (BULUT OLSAM) BONA-SOLFEJ VE MELODİKA İLE SESLENDİRİLMESİ
3	<ul style="list-style-type: none"> • ANAHTAR VE ÖLÇÜ KAVRAMLARI • BASİT ÖLÇÜLER 2/4 - 3/4- 4/4 	<ul style="list-style-type: none"> • DO DİZİSİNDE BONA- SOLFEJ ÇALIŞMALARI • İKİLİK, DÖRTLÜK VE SEKİZLİK SÜRELER İLE FA - SOL - LA SESLERİNİ KULLANARAK 4/4 ÖRNEK ŞARKININ (YAĞ SATARIM) BONA-SOLFEJ VE MELODİKA İLE SESLENDİRİLMESİ
4	<ul style="list-style-type: none"> • BASİT ÖLÇÜLER 2/4 - 3/4- 4/4 • UZATMA NOKTASI 	<ul style="list-style-type: none"> • DO DİZİSİNDE BONA- SOLFEJ ÇALIŞMALARI • İKİLİK, DÖRTLÜK VE SEKİZLİK SÜRELER İLE RE -Mİ - FA - SOL - LA SESLERİNİ KULLANARAK 4/4 ÖRNEK ŞARKININ (İKİ EKMEK ALDIM) BONA-SOLFEJ VE MELODİKA İLE SESLENDİRİLMESİ
5	<ul style="list-style-type: none"> • ÖLÇÜLERİN VURUŞLARI • BASİT ÖLÇÜLER 2/4 - 3/4- 4/4 • UZATMA BAĞI 	<ul style="list-style-type: none"> • DO DİZİSİNDE BONA- SOLFEJ ÇALIŞMALARI • İKİLİK, DÖRTLÜK VE SEKİZLİK SÜRELER İLE DO -RE -Mİ- FA -SOL - LA SESLERİNİ KULLANARAK 2/4 ÖRNEK ŞARKININ (POSTACI) BONA-SOLFEJ VE MELODİKA İLE SESLENDİRİLMESİ
6	<ul style="list-style-type: none"> • TEMPO KAVRAMI VE TEMPO TERİMLERİ 	<ul style="list-style-type: none"> • DO DİZİSİNDE BONA- SOLFEJ ÇALIŞMALARI • İKİLİK, DÖRTLÜK VE SEKİZLİK SÜRELER İLE DO -RE -Mİ- FA -SOL - LA SESLERİNİ KULLANARAK 4/4 ÖRNEK ŞARKININ (ÇOK ÇALIŞKAN OLMALIYIZ) BONA-SOLFEJ VE MELODİKA İLE SESLENDİRİLMESİ
7	<ul style="list-style-type: none"> • GÜRLÜK KAVRAMI VE TERİMLERİ 	<ul style="list-style-type: none"> • DO DİZİSİNDE BONA- SOLFEJ ÇALIŞMALARI • İKİLİK, DÖRTLÜK VE SEKİZLİK SÜRELER İLE DO -RE -Mİ- FA -SOL – LA SESLERİNİ KULLANARAK 3/4 ÖRNEK ŞARKININ (BENİM ANNEM) BONA-SOLFEJ VE MELODİKA İLE SESLENDİRİLMESİ
8	<ul style="list-style-type: none"> • DEĞİŞTİRİCİ İŞARETLER - DİYEZ-BEMOL-NATÜREL KAVRAMLARI 	<ul style="list-style-type: none"> • TEK DEĞİŞTİRİCİ İŞARET ALMIŞ TONLARDA ÖRNEK ŞARKILARIN (ALİ BABANIN ÇİFTLİĞİ VE MİNİ MİNİ BİR KUŞ) BONA-SOLFEJ VE MELODİKA İLE SESLENDİRİLMESİ
9	<ul style="list-style-type: none"> • BİLEŞİK ÖLÇÜ KAVRAMI VE 6/8 LİK ÖLÇÜ 	<ul style="list-style-type: none"> • 6/8 LİK ÖLÇÜ • 6/8 LİK ÖLÇÜDE YAZILMIŞ ÖRNEK ŞARKININ (HA BU DİYAR) BONA-SOLFEJ VE MELODİKA İLE SESLENDİRİLMESİ
10	<ul style="list-style-type: none"> • AKSAK ÖLÇÜ KAVRAMI VE 5/8 LİK ÖLÇÜ 	<ul style="list-style-type: none"> • 5/8 LİK ÖLÇÜ 5/8 LİK ÖLÇÜDE ÖRNEK OKUL ŞARKISININ (YURDUMDA) BONA-SOLFEJ VE MELODİKA İLE SESLENDİRİLMESİ

EK-8. 1. Hafta Ders Planı ve Sunumu

DETAYLI DERS PLANI ÖRNEĞİ		
Dersin Adı	ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ	
Sınıf	2	
Ünitenin Adı/No	Müzikte Temel Kavramlar - 1. HAFTA	
Konu	Müzik-Ses-Nota-Ritim-Vuruş-Tartım-Nota Süreleri-Çocuk Sesleri-Çocuk Şarkıları ve Özellikleri-Orff Yaklaşımı	
Önerilen Süre	120 Dakika	
Amaçlar-Kazanımlar	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Temel müzik kavramlarını ve terimlerini bilir. ➤ Sol sesi üzerinden ritim ve tartım çalışmaları yapar. ➤ İkilik, dörtlük ve sekizlik süreler ile fa - sol - la seslerini kullanarak 2/4 örnek şarkıyı (uç uç böceğim) bona-solfej ve melodika ile seslendirir. 	
İşleniş	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Müziğin tanımının yapılması. ➤ Ses kavramı ve özellikleri işlenmesi ➤ Ritim, Bona, Solfej ve Tartım kavramları işlenmesi ➤ Vuruş bilgisi öğretilmesi. ➤ Notaların süre değerleri anlatılması ➤ Çocuk seslerinin özellikleri ve ses sınırları anlatılarak çocuk şarkılarının özellikleri ile Orff yaklaşımı hakkında bilgiler verilmesi. ➤ Örnek tartım çalışmaları yapılması. ➤ Uç uç böceğim şarkısı notaları ile öğretilir ve melodika ile çalınışı gösterilmesi. Şarkıya Orff çalgıları ile eşlik edilmesi. ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrenciler takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlanması. ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması. ➤ Gruplardaki öğrenciler toplanarak turnuva yapılması. ➤ Günün kazananı belirlendikten sonra dersin sona erdirilmesi. 	
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva	
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri - Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni

Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	Uç Uç Böceğim şarkısının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	Uç Uç Böceğim şarkısının notalarının solfejini yapar
	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	Uç Uç Böceğim şarkısını ritim eşlikli söyler
	Şarkıyı Melodika ile Çalan	Uç Uç Böceğim şarkısını melodika ile çalar
Gözlem ve Müdahale	Gözlem Yöntemi	Formel
	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. • Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. • Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. • Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir 	

TEMEL MÜZİK TERİMLERİ-1

UÇ UÇ BÖCEĞİM SARKIŞI

MÜZİĞİN TANIMI

*Müzik hakkında çok fazla tanım vardır. Hepsi de kabul edilebilir tanımlardır, ancak hepsini içine alacak genel bir tanım yapmak oldukça zordur. Ancak yine de tanımlamaya çalışırsa şöyle diyebiliriz: Müzik, insanların hislerini, düşüncelerini, doğadan aldıklarını ve bazen de salt doğayı anlatan, ifade eden, düzenlenmiş seslerdir. En ilkel çağlardan beri var olduğu bilinmektedir.

Eski Yunan Felsefesinde müziğin etkiyi yoğun olarak görürler. Nitekim; Musikî-musika-muzika-müzik kelimeleri Yunanca kökenlidir. Yunan alfabesinde m-o-u-e-a harfleriyle yazılan ve musa diye okunan peri anlamındaki kelimenin sonuna gelen -ika veya -ika takası, o kelmeye konuşulan dil anlamını kazandırır; Elenika (Yunanca), Türkika (Türkçe), İtallika (İtalyanca) örneklerinde olduğu gibi. Musa'ya eklenen -ika takası, peri sözcüğüne de perilerin konuştuğu dil anlamını verir.(ta musiké) Müsikye daha sonraları toplumumuzda islahî terimle meleklerin dili denilmiştir.(Elest bezmî'nin avazesi) Bu durum, müziğe eski çağlardan itibaren birtaba da doğuda da tanınmış özellikler atfedildiğini gösterir.

Müzik; hem bir sanat hem de bir bilimdir. Duygusal olarak algılanışının yanı sıra akıl ile de kavranabilir. Bu özelliği ile bireyin ve toplumun duyuş ve biliş açısından durumunu belirlediği gibi, gelişim ve değişimini de sağlayan organik bir yapıdır. Sesin en güzel şekli müzik ile dile gelir. Resim, renklerin birleşmesinden; şiir, kelimelerin kaynaşmasından nasıl oluşuyorsa; müzik de seslerin, duyuş, düşünce ve heyecanımızı anlatmak üzere belli bir estetik anlayışına göre seçilip işlenmesinden oluşmaktadır.

SES

Bir ses kaynağından çıkarak ortama hava aracılığı ile yayılan oluşturma ses diyoruz. İnsan kulağı 20 ve 20.000 Mhz arasındaki sesleri duyabilmektedir. Sesin özellikleri şöyle sıralanabilir:

- 1.Sesin Yüksekliği: Seslerin tizliğini (inceliğini) ve pesliğini (kalınlığını) ifade eder.2
- 2.Sesin Tınısı: Sesin ayrıtılabilebilirliği olan rengi-kıvrımlıdır. Örnek, insan sesi,keman sesi, piyano sesi
- 3.Sesin şiddeti(Gürültü): Sesin kuvvetliliğini ve hafifliğini ifade eder.
- 4.Sesin sürekliliği: Sesin zaman içindeki yayılımını ifade eder. Uzunluk ve kesikliği belirtir.
- 5.Sesin Vurgusu: İfade ve yorum itibarıyla seslerin vurgulanmasıdır.

RİTİM : Müzikte ses değişimlerinin belli bir mantık çerçevesinde ve ahenkli bir biçimde sıralanmasına denir

BONA : Sesleri sadece adları yani nota isimleri ve süreleriyle konuşma sesimizle okumaya denir.

SOLFEJ: Notaların adlarıyla, sesleriyle ve süreleriyle okunmaya denir.

TARTİM : Belli bir ritme uygun olarak çalınan nota veya nota gruplarına tartım denir

VURUŞ

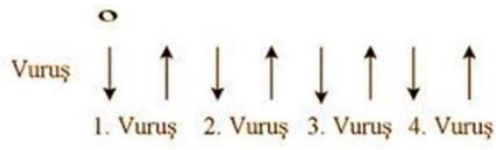
Müzikteki birim süreye vuruş diyoruz. Bir müzik yapısını okurken süreleri oranlayıp ölçülenebilmek için uygulanan yöntem vuruş denir. El, ayak veya başka materyallerle uygulanabilir. Bir vuruş aşağıdaki gibi gösterilir.

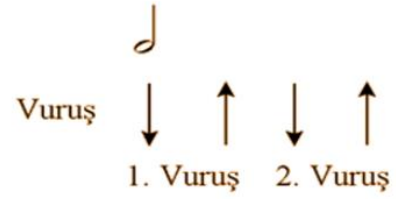
NOTA SÜRELERİ

Nota Şekilleri	Sus Şekilleri	Kaç Vuruşluk	Ritmik İsim
o	-	4 Vuruş	Birlik Nota
♪	-	2 Vuruş	İkili Nota
♪	3	1 Vuruş	Dörtlük Nota
♪	4	Yarım Vuruş	Sekizlik Nota
♪	4	Çeyrek vuruş	Onaltılık Nota

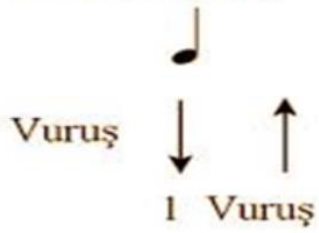
BİRLİK NOTANIN VURUŞU

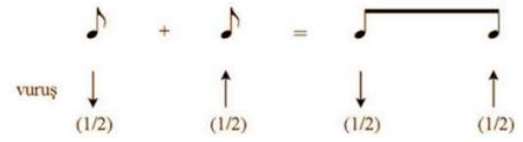
İKİLİK NOTANIN VURUŞU

DÖRTLÜK NOTANIN VURUŞU

SEKİZLİK NOTANIN VURUŞU

ONALTLIK NOTANIN VURUŞU

Birlik Süreler ile Yazılmış Notalar

Do Re Mi Fa

Sol La Si Do

Sol Sesli ile Yazılmış Örnek Bir Tartım Çalışması

Tartım Kalıbı Örnekleri - 1 -

Van İz mir An ka ra Ka ra man Ge li bi lu Bur sa Ma raş E rej li

UÇ UÇ BÖCEĞİM ŞARKISI

Uç Uç Böceğim

Uç Uç bö ce ğim Ya rın dü ğün o la cak

An nem sa na ter lik pa puş a la cak

UÇ UÇ BÖCEĞİM ŞARKISINA EŞLİK EDECEK TARTIM YAZMA

Uç Uç Böceğim

Flute

Uç Uç Bö ce ğim Ya rın dü ğün o la cak

Castanets

Fl.

An nem sa na ter lik pa puş a la cak

Cant.

EK-9. 2. Hafta Ders Planı ve Sunumu

Dersin Adı		ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ
Sınıf		2
Ünitenin Adı/No		Müzikte Temel Kavramlar - 2. HAFTA
Konu		Porte-Nota-Tekrar İşareti
Önerilen Süre		120 Dakika
Amaçlar-Kazanımlar		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Notaların yerlerini bilir ➤ Do dizisini melodika ile çalar ➤ İkilik, dörtlük ve sekizlik süreler ile fa - sol - la seslerini kullanarak 2/4 örnek şarkıyı (Bulut Olsam) bona-solfej ve melodika ile seslendirir.
İşleniş		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porte kavramı anlatılması ➤ Nota'nın tanımı yapılarak do dizisi üzerinden öğrencilere notalar gösterilmesi ➤ Bitiş çizgisi ve tekrar işaretinin ne işe yaradıkları anlatıldıktan sonra örnek tartım, bona ve solfej çalışması yapılması ➤ Bulut olsam şarkısının notaları ile öğretilmesi ve melodika ile çalınışının gösterilmesi. ➤ Şarkıya Orff çalgıları ile eşlik edilmesi ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrencilerin takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlaması ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması ➤ Gruplardaki öğrenciler toplanarak turnuva yapılması ➤ Günün kazananı belirlendikten sonra dersin sona erdirilmesi
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri		İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri - Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni
Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	Bulut Olsam şarkısının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	Bulut Olsam şarkısının notalarının solfejini yapar

	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	Bulut Olsam şarkısını ritim eşlikli söyler
	Şarkıyı Melodika ile Çalan	Bulut Olsam şarkısını melodika ile çalar
Gözlem ve Müdahale	Gözlem Yöntemi	Formel
	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. • Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. • Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. • Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir 	

TEMEL MÜZİK TERİMLERİ-2
BULUT OLSAM ŞARKISI

PORTE

Notaların üzerine yazıldığı birbirine paralel beş çizgi, dört eşit aralıktan oluşan şekle porte ya da dizek adı verilir. Notalar portenin üzerinde aldıkları yere göre birbirinden ayrıt edilir.

NOTA : Nota sözcük olarak Latince kökenlidir. Not kayıt anlamında kullanılır. Sesleri kayıt etmekle ilgili bir terimdir. Bugün kullandığımız evrensel nota dili ve porte 11. yüzyılda İtalya’da bir rahip ve müzik adamı olan Guido d’Arezzo tarafından bulunmuştur. Notaya isimlerini veren bir ilahinin her mısrasının ilk hecesidir. Bu sıralama daha sonra si sesinin eklenmesiyle ve 17.yy da Do’nun UT kelimesinin yerini almasıyla şöyle sıralanmıştır: Do, re, mi, fa, sol, la, si. La sesinin uluslararası bir standarda kavuşturulmasıyla frekansı 440 Hz. olarak saptanmıştır. La notasının temel alınmasının nedeni bebeklerin ilk doğduğunda la sesi çıkarmalarıdır.

Seslerin yüksekliklerini ve sürelerini gösteren işaretlere nota denir. Şöyle düşünebiliriz: Yazıdaki harflerin yerine müzikte notalar vardır. Her nota belli bir sesi işaret eder. Nota okumayı bilen bir kişi, notalara bakarak hem o sesin yüksekliğini (incelik-kalınlık ayrımını), hem de o notanın ne kadar süreyle devam edeceğini (çalınacağını ya da söyleneceğini) anlar.

7 adet nota ismi vardır: Do-Re-Mi-Fa-Sol-La-Si.

Bu notalar İngiliz sistemine göre harflerle de adlandırılır.
Sırasıyla şöyledir: Do:C, Re:D, Mi:E, Fa:F, Sol:G, La:A, Si:B

BITİŞ ÇİZGİSİ

Bir parça ya da eser bittiğinde, bir ince bir kalın iki çizgiden oluşan bir sembole, parçanın bittiği belirtilir. Bu çizgiye de "bitiş" ya da "final çizgisi" denir.

TEKRAR İŞARETİ

Eğer çift çizgi bu şekildeyse, yani solunda bir ince çizgi ve iki nokta var ise bu, başa dönülmesi gerektiği anlamına gelir. Bu durumda parça, en başa dönerek iki kez çalınmış olur.

"Reprise" adı verilen bu sembolü eğer daha önceden ters yönlü olarak gördüysek, en başa dönmek yerine, gördüğümüz ilk yere döneriz.

Bazı durumlarda parçanın ilk tekrarıyla, ikinci tekrarının bitişinin farklı olması istenir. Bu durumlarda, "dolap" denilen sembole, parçanın 1. ve 2. Bitişinde çalınacak kısımlar belirlenir. Tekrar işaretinden başa döndükten sonra, 2. çalışta, 1. dolap es geçilir ve 2. dolaptan itibaren çalınarak bitirilir.

Nota Okuma Uygulaması

BULUT OLSAM

Bulut Olsam

RİTİM EŞLİKLİ BULUT OLSAM ŞARKISI

BULUT OLSAM

EK-10. 3. Hafta Ders Planı ve Sunumu

Dersin Adı	ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ	
Sınıf	2	
Ünitenin Adı/No	Anahtar ve Ölçü Kavramları - 3. HAFTA	
Konu	Basit Ölçüler	
Önerilen Süre	120 Dakika	
Amaçlar-Kazanımlar	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Anahtarları bilir ➤ Do dizisinde bona ve solfej çalışmaları yapar ➤ İkilik, dörtlük ve sekizlik süreler ile Fa- sol – la seslerini kullanarak 4/4 örnek şarkıyı (Yağ Satarım) bona-solfej ve melodika ile seslendirir. 	
İşleniş	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Müzikte anahtar kavramı işlenerek sol, fa ve do anahtarları dizek üzerinde gösterilmesi. ➤ Ölçü kavramı ve ölçü çizgileri anlatıldıktan sonra basit ölçüler içerisinde yer alan iki, üç ve dört zamanlı ölçüler vuruşları ile gösterilmesi. ➤ Daha sonra örnek tartım, bona ve solfej çalışmaları yapılması. ➤ Yağ satarım şarkısı notaları ile öğretilmesi ve melodika ile çalışmasının gösterilmesi. Devamında Orff çalgıları ile eşlik edilmesi. ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrencilerin takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlaması. ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması. ➤ Daha sonra gruplardaki öğrencilerin toplanarak turnuva yapılması. Günün kazananı belirlendikten sonra dersin sona erdirilmesi. 	
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva	
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri – Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni
Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	Yağ Satarım şarkısının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	Yağ Satarım şarkısının notalarının solfejini yapar
	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	Yağ Satarım şarkısını ritim eşlikli söyler

	Şarkıyı Melodika ile Çalan	Yağ Satarım şarkısını melodika ile çalar
Gözlem ve Müdahale	Gözlem Yöntemi	Formel
	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme		<ul style="list-style-type: none"> Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir

TEMELEL MÜZİK TERİMLERİ-3
YAĞ SATARIM ŞARKISI

ANAHTAR

Nota adlarıyla belirtilen sesin ses yüksekliğinin tam olarak bilinmesi, daha basit bir deyişle notaların okunabilmesi, ayrt edilebilmesi için kesinlikle gerekli olan araçlardan biri de anahtardır. Çünkü başında anahtar görmediğimiz bir dizekte yer alan notalara isim veremeyiz. 3 çeşit anahtar vardır: Sol, Fa ve Do.

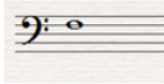
Sol Anahtar: Sol anahtar adını sol notasından alır. Portenin ortasından (alttan 2. Çizgiden) başlar ve doyla burada yer alan nota "sol" adını alır.

Sol notası

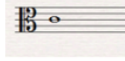
Fa Anahtarı:

Kalın sesleri göstermek için kullanılır. Anahtarın iki noktası arasından geçen çizgi portede "Fa" notasını gösterir. Diğer notalar buna göre isimlendirilir.

Do Anahtarı:

Portenin 1., 2., 3. ve 4. çizgilerinden başlayarak yazılmak üzere dört türü vardır. Anahtarın ortasındaki birleşim yerindeki çizgiye "Do" notası yazılır. Diğer notalar buna göre adlandırılırlar.

Ölçü Kavramı ve Ölçü Çizgileri

Herhangi bir nota yazısına baktığımız zaman, müziğin çizgilerle kendi içinde bölümlere ayrıldığını görürüz. İşte bu çizgilere, ölçü çizgisi, iki ölçü çizgisi içinde kalan bölüme de "ölçü" denir. Notaların zamana göre düzenlenmesi için ölçülere ayırmak gereklidir.

BASİT ÖLÇÜLER**İki Zamanlı Ölçüler**

Birli ölçülü, Ötekli zayıf, iki vuruştan oluşur. En çok kullanılan iki zamanlı ölçü "iki dörtlük"tür. Vuruş sayısı öste, süre birimi olan "dörtlük" ise alta yazılarak gösterilir.

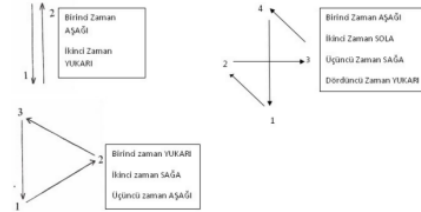
Burada kanşırılmaması gereken şudur. Bu bize, her ölçünün içinde "iki tane dörtlük değerinde" nota olacağını belirtir. "iki tane dörtlük nota" kullanılması şart değildir. Toplamı iki vuruş olacak şekilde notalar gruplanır ve yazılır.

ÜÇ ZAMANLI ÖLÇÜLER

Müzik içerisinde bir güçlü, iki zayıf vuruş duyuluyorsa, üç zamanlılık var demektir. Yine en çok kullanılan üç zamanlı ölçü şekli "üç dörtlük"tür. Ancak, üç birlik, üç ikilik ya da üç sekizlik de kullanılır. Üç zamanlı ölçülere, valserde sık rastlanır.

DÖRT ZAMANLI ÖLÇÜLER

Dört zamanlılıkta iki vurgulu iki grup vardır, ama birinci vuruştaki vurgu daha güçlüdür. "Dört dörtlüğe çok sık rastlanır. Dört ikilik ve dört sekizlik de kullanılan dört zamanlı ölçülere örnektir. Bazen ölçü zamanının olması gereken yerde "C" harfine benzer bir sembol görürüz. Bu sembol de "Dört dörtlük" yerine kullanılmaktadır.

ÖLÇÜLERİN VURUŞLARI**Nota Okuma Uygulaması-3****TARTIM OKUMA****Do Dizisinde Bona / Solfej Okuma****Yağ Satarım Bal Satarım**

EK-11. 4. Hafta Ders Planı ve Sunumu

Dersin Adı		ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ
Sınıf		2
Ünitenin Adı/No		BASİT ÖLÇÜLER – 4. HAFTA
Konu		4 / 4'lük ölçü
Önerilen Süre		120 Dakika
Amaçlar-Kazanımlar		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Basit Ölçüleri bilir ➤ Uzatma noktasını bilir ➤ Do dizisinde bona ve solfej çalışmaları yapar ➤ İkilik, dördlük ve sekizlik süreler ile Re - Mi - Fa- Sol – La seslerini kullanarak 4/4 örnek şarkıyı (İki Ekmek Aldım) bona-solfej ve melodika ile seslendirir.
İşleniş		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dört zamanlı basit ölçünün anlatılması. ➤ Uzatma noktasının işlevi öğrencilere aktarıldıktan sonra örnek tartım, bona ve solfej çalışmalarının yapılması. ➤ İki ekmek aldım şarkısının notaları ile öğretilmesi ve melodika ile çalışmasının gösterilmesi. ➤ Devamında şarkıya Orff çalgıları ile eşlik edilmesi. ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrencilerin takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlaması. ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması. ➤ Daha sonra gruplardaki öğrencilerin toplanarak turnuva yapılması. Günün kazananı belirlendikten sonra dersin sona erdirilmesi.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri		İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri – Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni
Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	İki Ekmek Aldım şarkısının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	İki Ekmek Aldım şarkısının notalarının solfejini yapar
	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	İki Ekmek Aldım şarkısını ritim eşlikli söyler

	Şarkıyı Melodika ile Çalan	İki Ekmek Aldım şarkısını melodika ile çalar
Gözlem ve Müdahale	Gözlem Yöntemi	Formel
	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme		<ul style="list-style-type: none"> • Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. • Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. • Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. • Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir

TEMEL MÜZİK TERİMLERİ-4
İKİ EKMEK ALDIM

DÖRT ZAMANLI BASİT ÖLÇÜ

Dört zamanlılıkta iki vurgulu iki grup vardır, ama birinci vuruştaki vurgu daha güçlüdür. "Dört dörtlüğe çok sık rastlanır. Dört ikilik ve dört sekizlik de kullanılan dört zamanlı ölçülere örnektir. Bazen ölçü zamanının olması gereken yerde "C" harfine benzer bir sembol görürüz. Bu sembol de "Dört dörtlük" yerine kullanılmaktadır.

UZATMA NOKTASI

Herhangi bir notanın "yanına" konulan nokta, o notayı kendi değerinin yansı kadar uzatır. Örneğin, iki vuruşluk bir nota kendi değerinin yansı kadar uzayacak için 3 vuruş olarak, bir vuruşluk bir nota ise, bir buçuk vuruş olarak çalınır ya da okunur.

Nota Okuma Uygulaması-4

TARTIM OKUMA

Do Dizisinde Bona / Solfej Okuma

<p style="text-align: center;">İki Ekmek Aldım</p> <p>Melodica</p> <p>I KI EK MEK AL DIM E VE GI DI YO RUM</p> <p>Mel.</p> <p>Bİ Rİ BÜ YÜK Bİ Rİ KÜ ÇÜK İ KI EK MEK AL DIM</p>	<p style="text-align: center;">İKİ EKMEK ALDIM</p> <p>Flute</p> <p>I KI EK MEK AL DIM E VE GI DI YO RUM</p> <p>Castanets</p> <p>Fl.</p> <p>Bİ Rİ BÜ YÜK Bİ Rİ KÜ ÇÜK İ KI EK MEK AL DIM</p> <p>Cast.</p>

EK-12. 5. Hafta Ders Planı ve Sunumu

Dersin Adı		ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ
Sınıf		2
Ünitenin Adı/No		BASİT ÖLÇÜLER – 5. HAFTA
Konu		3 / 4'lük ölçü çalışmaları ve uzatma bağı
Önerilen Süre		120 Dakika
Amaçlar-Kazanımlar		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Basit Ölçüleri bilir ➤ Uzatma bağını bilir ➤ Do dizisinde bona ve solfej çalışmaları yapar ➤ İkilik, dördlük ve sekizlik süreler ile Do - Re - Mi - Fa- Sol – La seslerini kullanarak 2/4 örnek şarkıyı (Postacı) bona-solfej ve melodika ile seslendirir.
İşleniş		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uzatma bağı konusu işlendikten sonra basit ölçülerden ¾'lük ölçüye örnek olacak tartım, bona ve solfej çalışmalarının yapılması. ➤ Postacı şarkısının notaları ile öğretilmesi ve melodika ile çalınışının gösterilmesi. ➤ Şarkıya Orff çalgıları ile eşlik edilmesi. ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrencilerin takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlaması. ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması. ➤ Daha sonra gruplardaki öğrencilerin toplanarak turnuva yapılması. Günün kazananı belirlendikten sonra dersin sona erdirilmesi.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri		İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri - Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni
Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	Postacı şarkısının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	Postacı şarkısının notalarının solfejini yapar
	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	Postacı şarkısını ritim eşlikli söyler
	Şarkıyı Melodika ile Çalan	Postacı şarkısını melodika ile çalar

Gözlem ve Müdahale	Gözlem Yöntemi	Formel
	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. • Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. • Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. • Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir 	

TEMEL MÜZİK TERİMLERİ-5
POSTACI

UZATMA BAĞI

Aynı adı taşıyan iki notayı birbirine bağlayan bağa "uzatma bağı" denir.

Uzatma bağı ile birbirine bağlanan notalardan ikinci notanın süresi birinciye eklenerek okunur.

Nota Okuma Uygulaması-5

TARTIM OKUMA

Do Diziinde Beza / Solfej Okuma

Bak Postacı Geliyor

Melodica

BAK POS TA CI GE LI YOR SE LAM VE RI YOR

Mel.

HER KES O NA BA KI YOR ME RAK E Dİ YOR

POSTACI

Flute

BAK POS TA CI GE LI YOR SE LAM VE RI YOR

Castanets

Fl.

HER KES O NA BA KI YOR ME RAK E Dİ YOR

Cast.

EK-13. 6. Hafta Ders Planı ve Sunumu

Dersin Adı		ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ
Sınıf		2
Ünitenin Adı/No		MÜZİKTE TEMPO – 6. HAFTA
Konu		TEMPO KAVRAMI VE TEMPO TERİMLERİ
Önerilen Süre		120 Dakika
Amaçlar-Kazanımlar		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tempo kavramını bilir ➤ Tempo terimlerini bilir ➤ Do dizisinde bona ve solfej çalışmaları yapar ➤ İkilik, dörtlük ve sekizlik süreler ile Do - Re - Mi - Fa- Sol – La seslerini kullanarak 4/4 örnek şarkıyı (Çok Çalışkan Olmalıyız) bona-solfej ve melodika ile seslendirir.
İşleniş		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tempo kavramı ve hız terimlerinin anlatılması. ➤ Örnek tartım, bona ve solfej çalışmalarının yapılması. ➤ Çok çalışkan olmalıyız şarkısı notaları ile öğretilmesi ve melodika ile çalınışı gösterilmesi. ➤ Şarkıya Orff çalgıları ile eşlik edilmesi. ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrenciler takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlanması. ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması. ➤ Daha sonra gruplardaki öğrencilerin toplanarak turnuva yapılması. ➤ Günün kazanımının belirlendikten sonra dersin sona ermesi.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri		İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri – Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni
Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	Çok Çalışkan Olmalıyız şarkısının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	Çok Çalışkan Olmalıyız şarkısının notalarının solfejini yapar
	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	Çok Çalışkan Olmalıyız şarkısını ritim eşlikli söyler

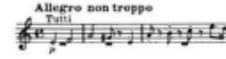
	Şarkıyı Melodika ile Çalan	Çok Çalışkan Olmalıyız şarkısını melodika ile çalar
Gözlem ve Müdahale	Gözlem Yöntemi	Formel
	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. • Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. • Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. • Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir 	

MÜZİKTE TEMPO

ÇOK ÇALIŞKAN OLMALIYIZ

TEMPO NEDİR?

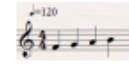
Tempo, en basit şekilde ifade edilirse, müzik parçasının "hızı"ıdır. Müzik, ağır ya da hızlı tempolu olabilir. Buna belirlemek için, müzik yazarının Det ismine bazı terimler yazılır. Genellikle hayence'den alınan bu terimler, müziğin hızını belirler.

TEMPO (HIZ) TERİMLERİ

Grave	Çok Ağır
Largo	Geniş
Adagio	Acele Etmeden
Andante	Yürük
Moderato	Orta Hızda
Allargato	Oldukça Hızlı
Allagro	Hızlı
Vivace	Canlı
Presto	Çok Hızlı

Bazen de istenilen tempoyu tam olarak belirtmek için, metronom değerleri kullanılır. Bu örnekte, dakikada 120 dörtlük çalınması istenmiştir.

Bazen parça içinde tempo değiştirmek gerekir. Bunun için de kullanılan özel terimler vardır. "Ritardando" veya "Ritardando" terimleri, derece derece yavaşlamayı gösterir. "Rit." veya "Rit." şeklinde kısaltılarak kullanılır. Derece derece hızlanmasını istiyorsa, "Accelerando" terimi, "Accel." biçiminde kısaltılarak kullanılır.

Nota Okuma Uygulaması-6

Moderato TARTIM OKUMA

Adagio De Dizişinde Bona / Solfej Okuma

ÇOK ÇALIŞKAN OLMALIYIZ

Flute

Castanets

Fl.

Cast.

EK-14. 7. Hafta Ders Planı ve Sunumu

Dersin Adı		ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ
Sınıf		2
Ünitenin Adı/No		MÜZİKTE GÜRLÜK – 7. HAFTA
Konu		GÜRLÜK KAVRAMI VE GÜRLÜK TERİMLERİ
Önerilen Süre		120 Dakika
Amaçlar-Kazanımlar		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gürlük kavramını bilir ➤ Gürlük terimlerini bilir ➤ Do dizisinde bona ve solfej çalışmaları yapar ➤ İkilik, dörtlük ve sekizlik süreler ile Do - Re - Mi - Fa- Sol – La seslerini kullanarak 3/4 örnek şarkıyı (Benim Annem) bona-solfej ve melodika ile seslendirir.
İşleniş		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gürlük kavramı ve gürlük terimleri anlatıldıktan sonra örnek tartım, bona ve solfej çalışmalarının yapılması. ➤ Benim annem şarkısının notaları ile öğretilmesi ve melodika ile gösterilmesi. ➤ Şarkıya Orff çalgıları ile eşlik edilmesi. ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrencilerin takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlaması. ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması. ➤ Daha sonra gruplardaki öğrencilerin toplanarak turnuva yapılması. ➤ Günün kazananı belirlendikten sonra dersin sona erdirilmesi.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri		İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri – Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni
Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	Benim Annem şarkısının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	Benim Annem şarkısının notalarının solfejini yapar
	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	Benim Annem şarkısını ritim eşlikli söyler

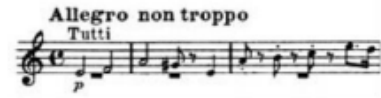
	Şarkıyı Melodika ile Çalan	Benim Annem şarkısını melodika ile çalar
Gözlem ve Müdahale	Gözlem Yöntemi	Formel
	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. • Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. • Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. • Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir 	

MÜZİKTE GÜRLÜK

BENİM ANNEM

GÜRLÜK NEDİR?

Gürlük, sesin hafifliği ya da yüksekliği ile ilgilidir. En basit şekilde örnekleyecek olursak, fısıltılı konuşma ve bağırma arasındaki gürlük tezatını örnek verebiliriz. Müzikte de kimi yerde hafif, kimi yerde yüksek bir gürlük istenir.

GÜRLÜK TERİMLERİ

fff	molto fortissimo	Son derece gür
ff	fortissimo	Çok gür
f	forte	Gür
mf	mezzoforte	Orta gürlükte
mp	mezzopiano	Hafif gürlükte
p	piano	Hafif
pp	pianissimo	Çok hafif
ppp	molto pianissimo	Son derece hafif

Bazen ses gürlüğünün giderek yavaş yavaş artması veya azalması istenir. Yavaş yavaş arttırmak için, "crescendo" (cresc.) adı verilen terim, yavaş yavaş azaltmak içinse "decrescendo" (decresc.) ya da "diminuendo" (dimin. ya da dim.) terimleri kullanılır.

Nota Okuma Uygulaması-7

TARTIM OKUMA

Do Düzinde Bass / Solfaj Okuma

BENİM ANNEM

Flüt

BENİM AN NEM GÜ ZEL AN NEM BE Nİ AL KOL LA Rİ NA

Castanets

Fl.

KU CA ĞIN DA U YUT BE Nİ NİN Nİ LEH SÖY LE HA NA

Cast.

EK-15. 8. Hafta Ders Planı ve Sunumu

Dersin Adı		ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ
Sınıf		2
Ünitenin Adı/No		MÜZİKTE DEĞİŞTİRİCİ İŞARETLER – 8. HAFTA
Konu		DİYEZ-BEMOL-NATÜREL KAVRAMLARI
Önerilen Süre		120 Dakika
Amaçlar-Kazanımlar		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Diyez, Bemol ve Natürel terimlerini bilir ➤ Tek Değişirici İşaret Almış Tonlardaki Örnek Şarkıların (Ali Babanın Çiftliği ve Mini Mini Bir Kuş) Bona-Solfej ve Melodika İle Seslendirilmesini yapar
İşleniş		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Diyez, Bemol ve Natürel kavramlarının işlenmesi. ➤ Ali Baba'nın Çiftliği şarkısının notaları ile öğretilmesi ve melodika ile gösterilmesi. ➤ Şarkıya Orff çalgıları ile eşlik edilmesi. ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrencilerin takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlaması. ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması. ➤ Daha sonra gruplardaki öğrencilerin toplanarak turnuva yapılması. ➤ Günün kazananı belirlendikten sonra dersin sona erdirilmesi.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri		İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri – Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni
Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	Ali Babanın Çiftliği ve Mini Mini Bir Kuş şarkılarının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	Ali Babanın Çiftliği ve Mini Mini Bir Kuş şarkılarının notalarının solfejini yapar
	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	Ali Babanın Çiftliği ve Mini Mini Bir Kuş şarkılarını ritim eşlikli söyler
	Şarkıyı Melodika ile Çalan	Ali Babanın Çiftliği ve Mini Mini Bir Kuş şarkılarını melodika ile çalar
Gözlem ve	Gözlem Yöntemi	Formel

Müdahale	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir 	

MÜZİKTE DEĞİŞTİRİCİ İŞARETLER

ALİ BABA'NIN ÇİFTLİĞİ VE MİNİ MİNİ BİR KUŞ

DEĞİŞTİRİCİ İŞARETLER

Diyez: Önüne geldiği sesi "yarım ses inceltmeye" yarayan değiştirici işarete diyez adı verilir.

Bemol: Bemol ise diyezın aksine, önüne geldiği notayı yarım ses kalınlaştırır. (Pesleştirir.)

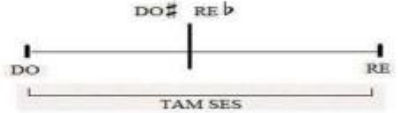

Naturel (Bekar) : Naturel işareti, diyez ya da bemol olarak, doğal hali değiştirilmiş bir notayı, tekrar doğal haline döndürmek için kullanılır.

*Bütün bu değiştirici işaretlere (diyöz, bemol, naturel) genel olarak "arıza" da denir.

"Do" ve "re" sesleri arasının tam perde olduğunu biliyoruz. "Do" sesini yarım ses tizleştirerek elde edeceğimiz "do#" sesi daha tiz olan "re" sesine yarım ses daha yaklaşılmış olacaktır. Eğer "re" sesini yarım ses pesleştirirsek (kalınlaştırırsak) "re bemol" e gitmiş oluruz. Yani daha kalın olan "do" sesine yarım perde yaklaşılmış oluruz. Bu durumda tampere edilmiş bir piyanoya göre do diyöz ve re bemol aynı notadır, dolayısıyla aynı tuşla çalınır. (Tampere sistem hakkında ayrıntılı bilgi için "Tampere Sistem" konusuna okuyunuz.) Bunu şematik olarak belirtmek istersek ortaya şöyle bir tablo çıkar:

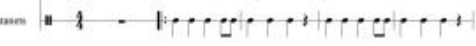
*Bu örnek, aralarında tam perde bulunan diğer sesler için de geçerlidir.

ALİ BABA'NIN ÇİFTLİĞİ

Flüt

Çarşam

Fl.

Çarş.

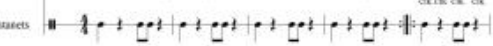

MİNİ MİNİ BİR KUŞ

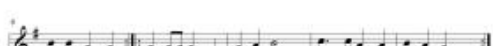
Flüt

Çarşam

Fl.

Çarş.

EK-16. 9. Hafta Ders Planı ve Sunumu

Dersin Adı		ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ
Sınıf		2
Ünitenin Adı/No		BİLEŞİK ÖLÇÜ - 9. HAFTA
Konu		6 / 8 lik ölçü
Önerilen Süre		120 Dakika
Amaçlar-Kazanımlar		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bileşik ölçü kavramını bilir ➤ 6/8 lik ölçüde yazılmış örnek şarkının (Ha Bu Diyar) bona-solfej ve melodika ile seslendirilmesini yapar
İşleniş		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bileşik ölçü kavramının anlatılması ve iki, üç ve dört zamanlı bileşik ölçülerin tanıtılması. ➤ 6/8 'lik ölçünün gösterilmesi. ➤ Ha Bu Diyar şarkısının notaları ile öğretilmesi ve melodika ile gösterilmesi. ➤ Şarkıya Orff çalgıları ile eşlik edilmesi. ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrencilerin takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlaması. ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması. ➤ Daha sonra gruplardaki öğrencilerin toplanarak turnuva yapılması. ➤ Günün kazanımı belirlendikten sonra dersin sona erdirilmesi.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri		İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri - Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni
Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	Ha Bu Diyar şarkısının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	Ha Bu Diyar şarkısının notalarının solfejini yapar
	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	Ha Bu Diyar şarkısını ritim eşlikli söyler
	Şarkıyı Melodika ile Çalan	Ha Bu Diyar şarkısını melodika ile çalar
Gözlem ve	Gözlem Yöntemi	Formel

Müdahale	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir 	

BİLEŞİK ÖLÇÜ

HA BU DİYAR

BİLEŞİK ÖLÇÜ KAVRAMI

Ölçüyü oluşturan birimler üç epli parçaya bölünabiliyorsa bu ölçü türüne **bileşik ölçü** denir. Bileşik ölçülerde birim vuruş, noktali notalardır. Tablo 5'de bileşik ölçüler verilmiştir.

BİLEŞİK ÖLÇÜLER		
İKİ ZAMANLI	$\frac{6}{8}$ ♩. ♩.	$\frac{6}{4}$ ♩. ♩.
ÜÇ ZAMANLI	$\frac{9}{8}$ ♩. ♩. ♩.	$\frac{9}{4}$ ♩. ♩. ♩.
DÖRT ZAMANLI	$\frac{12}{8}$ ♩. ♩. ♩. ♩.	$\frac{12}{4}$ ♩. ♩. ♩. ♩.

Tablo 5. Bileşik ölçüler

6 / 8 LİK ÖLÇÜ

Bileşik ölçülerde yazılmış yapıtları okurken birim vuruş olan noktali değere vuruş yapılmalıdır. Örneğin:

$\frac{6}{8}$ ölçüde ♩ (sekizlik) yerine ♩. (üç sekizlik) değere vuruş yapılmalıdır.

HA BU DİYAR

EK-17. 10. Hafta Ders Planı ve Sunumu

Dersin Adı		ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİ
Sınıf		2
Ünitenin Adı/No		AKSAK ÖLÇÜLER – 10. HAFTA
Konu		5/8 lik Aksak Ölçü
Önerilen Süre		120 Dakika
Amaçlar-Kazanımlar		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aksak ölçü kavramını ve temel aksak ölçüleri bilir ➤ 5/8 lik ölçüde yazılmış örnek şarkının (Yurdumda) bona-solfej ve melodika ile seslendirilmesini yapar
İşleniş		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aksak ölçü kavramının anlatılarak temel aksak ölçülerin tanıtılması. ➤ 5/8 'lik aksak ölçünün gösterilmesi. ➤ Yurdumda şarkısının notaları ile öğretilmesi ve melodika ile gösterilmesi. ➤ Şarkıya Orff çalgıları ile eşlik edilmesi. ➤ Konunun işlenmesinin ardından öğrencilerin takımlara ayrılarak rollerine göre grup içi çalışmalarına başlaması. ➤ Araştırmacının, grupları tek tek ziyaret ederek öğrencilerin sorularını cevaplaması. ➤ Gruplardaki öğrencilerin toplanarak turnuva yapılması. ➤ Günün kazanımı belirlendikten sonra dersin sona erdirilmesi.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri		İşbirlikli Öğrenme- Takım-Oyun-Turnuva
Grubun	Sayısı	3 - 6 kişi
	Belirlendiği Yöntem	Rastgele atama
	Rolleri	Konuyu anlatan- Bona Yapan - Solfej Yapan - Şarkıyı Ritim ile Söyleyen - Şarkıyı Melodika ile Çalan
	Kullanacağı Materyaller	Müzik defteri – Tahta çubuk - Melodika
	Sınıf Düzeni	Altışarlı oturma düzeni
Rollerin Görevleri	Konuyu Anlatan	Temel müzik kavram ve terimlerini gruba anlatır.
	Bona Yapan	Yurdumda şarkısının notalarının bonasını yapar
	Solfej Yapan	Yurdumda şarkısının notalarının solfejini yapar
	Şarkıyı Ritim ile Söyleyen	Yurdumda şarkısını ritim eşlikli söyler
	Şarkıyı Melodika ile Çalan	Yurdumda şarkısını melodika ile çalar

Gözlem ve Müdahale	Gözlem Yöntemi	Formel
	Gözlemci	Öğretmen
	Müdahale Durumları	Etkinlikteki rolünü gerçekleştirmede zorluk yaşayan öğrencilere öğretmen müdahale edebilir.
Turnuva ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> Her grubun aynı roldeki üyesinden 3 kişi turnuva masalarında buluşur. Her öğrenci rolü ile ilgili görevini sergiler. Rolünün görevini en iyi yaptığı düşünülen öğrenci 6, ikinci 4 üçüncü 2 puan alır. Her gruptaki öğrencilerin puanları toplanır ve kazanan grup ilan edilir 	

AKSAK ÖLÇÜ KAVRAMI

İkili zamanla, ölçü zamanın birlikte kullanıldığı ölçülere denir. Bir aksak ölçü, hem basit ölçünün hem de bileşik ölçünün özelliklerini taşıdığıdır. Bu nedenle karma ölçü olarak da adlandırılır.

Deha çok geleneksel Türk müziğinde ve çağdaş sanat müziğinde kullanılan aksak ölçülerde birim vurular çoğunlukla sekizlik olmakla birlikte eserin hızına göre dörtlük ya da on altılık da olabilir. Hızlı eserlerde sekizlik ya da on altılık gibi birim vurular kullanılırken metronomu yavaş eserlerde dörtlük birimin kullanıldığı örneklerde sıkça rastlanır. 5/8 - 7/8 ve 9/8 en sık kullanılan aksak ölçülerdir.

5 / 8 LİK AKSAK ÖLÇÜ

Tablo 1'de iki zamanlı aksak ölçülerin, iki vuruşlu ve üç vuruşlu zamanlarının kuruluş çeşitleri gösterilmiştir.

Tablo 1. İki zamanlı aksak ölçü çeşitleri

Aşağıda 5/8'lik ölçülerde kuvvetli (K), yarı kuvvetli (k) ve zayıf (Z) zamanlar gösterilmiştir:

YURDUMDA

EK-18. Uzman Görüşü Formu-1

Sayın .....

Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında hazırladığım “İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Derslerindeki Öz-yeterlik, Başarı ve Müzik Okuryazarlığına Etkisi” başlıklı doktora tezim çalışmasında İşbirlikli Öğrenme Yöntemi kullanılarak uygulanacak ders planını değerlendirmeyi kabul ettiğiniz için teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Özge KAYA

1	Planlanan 10 haftalık süreç derslerin işbirlikli öğrenme yöntemi kullanılarak uygulanması için uygun mudur?	Evet	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
2	1. haftada yer alan konular, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi için uygun mudur?	Evet	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
3	2. haftada yer alan konular, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi için uygun mudur?	Evet	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
4	3. haftada yer alan konular, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi için uygun mudur?	Evet	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
5	4. haftada yer alan konular, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi için uygun mudur?	Evet	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
6	5. haftada yer alan konular, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi için uygun mudur?	Evet	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
7	6. haftada yer alan konular, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi için uygun mudur?	Evet	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
8	7. haftada yer alan konular, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi için uygun mudur?	Evet	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
9	8. haftada yer alan konular, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi için uygun mudur?		
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
10	9. haftada yer alan konular, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi için uygun mudur?	Evet	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
11	10. haftada yer alan konular, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi için uygun mudur?	Evet	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
<ul style="list-style-type: none"> • Yukarıdaki maddeler dışında belirtmek istedikleriniz varsa bu alana yazabilirsiniz. 			

EK-19. Uzman Görüşü Formu-2

Sayın .....

Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında hazırladığım “İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Derslerindeki Öz-yeterlik, Başarı ve Müzik Okuryazarlığına Etkisi” başlıklı doktora tezi çalışmasında deneysel süreç sonrası deney grubu öğrencilerine uygulanması planlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunu değerlendirmeyi kabul ettiğiniz için teşekkür eder saygılarımı sunarım.

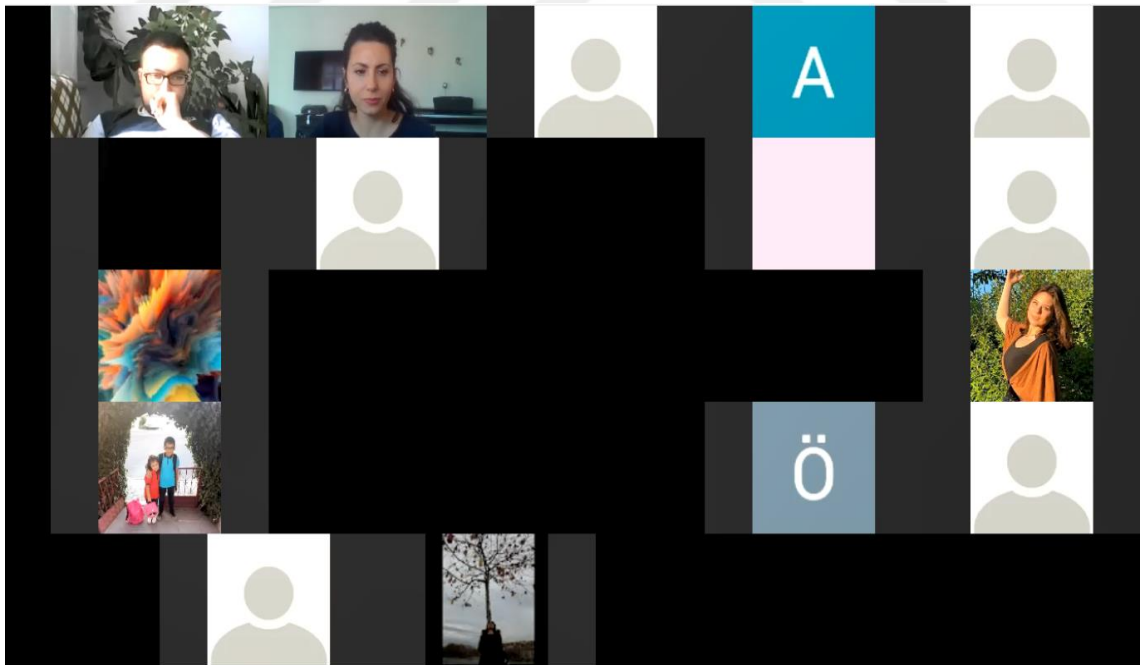
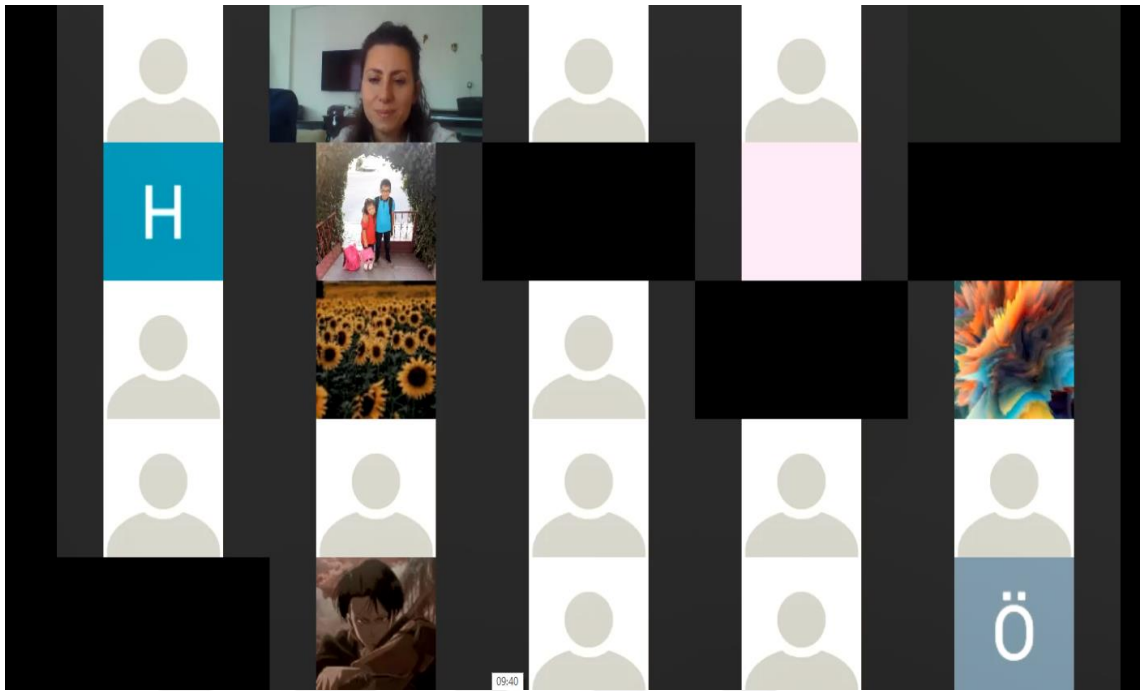
Özge KAYA

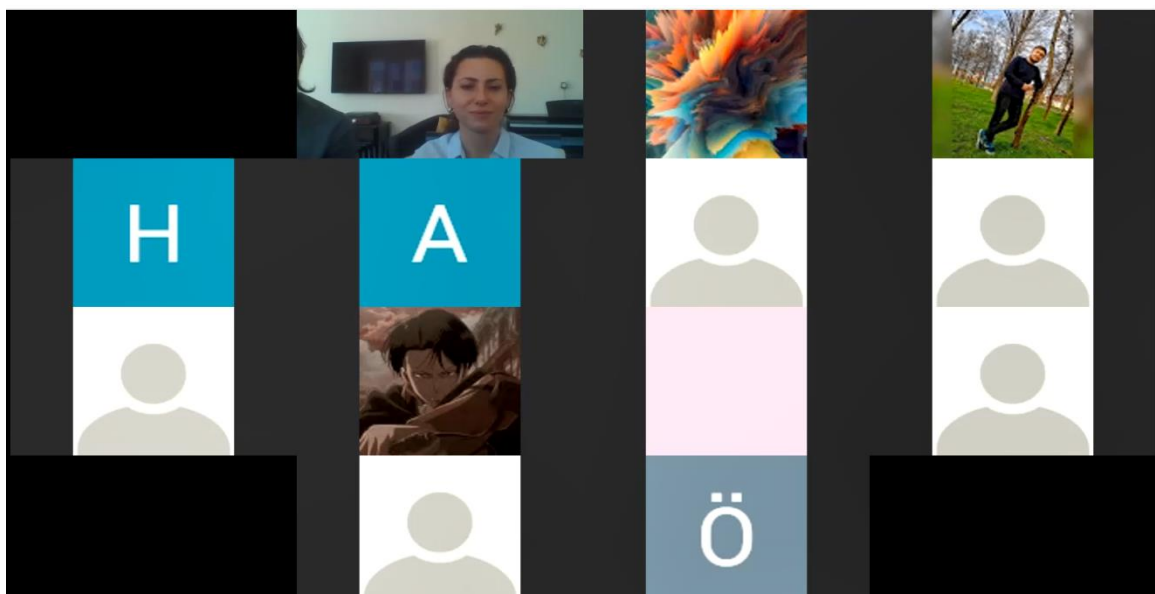
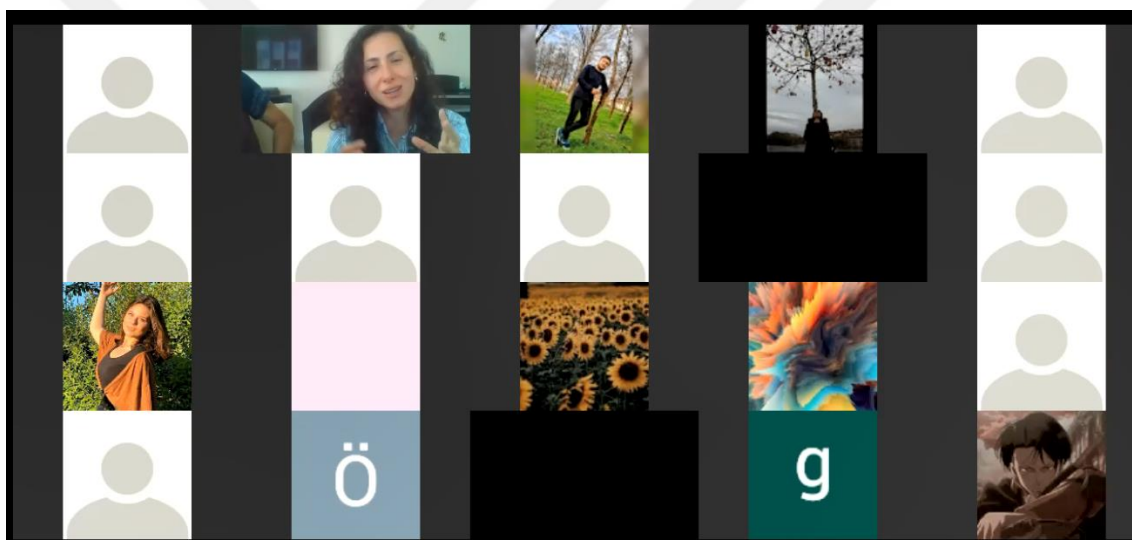
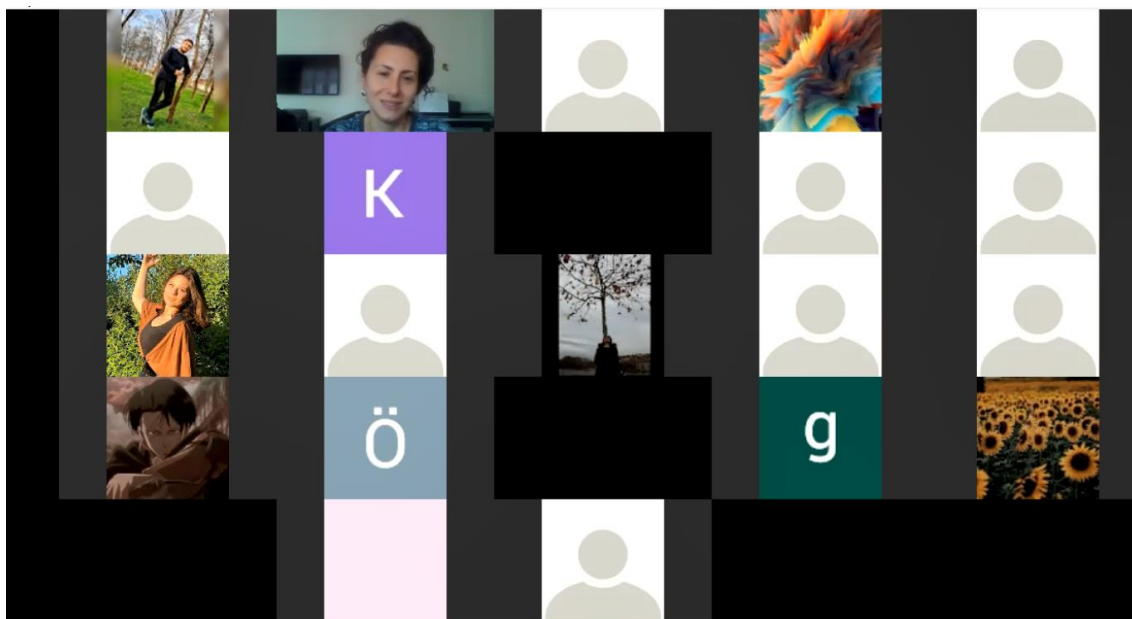
1	Açıklama bölümü yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
2	Görüşme yapılan öğrenciye ait kişisel bilgiler bölümü yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
3	1. soru ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
4	2. soru ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
5	3. soru ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
6	4. soru ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	EVET	HAYIR
	Cevabınız hayır ise nedenini açıkla mısınız?		
<ul style="list-style-type: none"> Yukarıdaki maddeler dışında belirtmek istedikleriniz varsa bu alana yazabilirsiniz. 			

EK-20. Görüşme Formu

<p align="center">“İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Derslerindeki Öz-Yeterlik, Başarı ve Müzik Okuryazarlığına Etkisi” isimli Doktora Tezi İçin Oluşturulmuş Görüşme Formu</p>	
<p>Değerli Katılımcı, Bu dönem birlikte yürütmüş olduğumuz “İşbirlikli Öğrenme Yöntemi ile Müzik Dersleri” hakkındaki görüşleriniz araştırmamın nitel verilerinin toplanması açısından önem arz etmektedir. Bu sebeple deneysel süreci de göz önünde bulundurarak size yöneltilen aşağıdaki soruları birkaç cümle ile değerlendirirseniz çok sevinirim. Bu form ile toplanacak veriler sadece bu araştırma kapsamında kullanılacak olup kişisel bilgilerinize yer verilmeyecektir. Cevaplarınızı [REDACTED] adresine bu Word dokümanında gönderebilirseniz memnun olacağımı belirtir sorularıma vereceğiniz samimi cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederim.</p> <p align="right">Özge KAYA</p>	
SORULAR	
1	Bu dönem almış olduğunuz müzik eğitimi dersinin, işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi konusundaki düşünceleriniz nelerdir?
2	Bu dönem almış olduğunuz müzik eğitimi dersinin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesinin sizin müzik dersi öz-yeterlik algınıza ne gibi etkileri oldu?
3	Bu dönem almış olduğunuz müzik eğitimi dersinin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi sizin müzik okuryazarlığınıza nasıl etkileri oldu?
4	Bu dönem almış olduğunuz müzik eğitimi dersinin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi, müzik eğitiminizin hangi yönlerinde başarılı olduğunuzu size düşündürmektedir?

EK-21. Deneysel Süreç İle İlgili Ekran Görüntüleri

EK-22. Uzman Onayları

